

NOVA DOBA

1/2 KG ZLATA ZA NAROČNIKE 25.7.

Mesečna naročnina 320 SLT, trimesečna naročnina 960 SLT. Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 200 DIN, Avstrija 35 ATS, Nemčija 4 DEM, Švica 4 SFR, ZDA in Kanada 4 USD, Švedska 16 SEK, Avstralija 5 AUD, Italija 1200 LIT

Izhaja ob sredah. Glavni in odgovorni urednik **Janez Sever**. Izdaja PRESE d.o.o. naslov redakcije PRESE NOVA DOBA, Aškerčeva 15, 63000 Celje. Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziramo.

CENA 80 SLT

SLOVENIJA, SREDA, 24. JUNIJ 1992

ŠT. 25, LETO XXVI

**HRVATE SKOMINAJO
NAŠI POČITNIŠKI
DOMOVI**

**ŠUSTER
OPOZARJA
VLADO**

**ZA PAPEŽA
UKRADLI
ZLATI KELIH**

**FRANKOLOVO:
ROPAR Z LASTNE
DOMAČIJE**

PRILOGA ZA
**BEGUNCE
IZ BIH**

str. 30–31

**STARMAN
PROTI
BAVČARJU**

KOZINA, 26. 6. 1991

PRVA NAGRADA: V ČRNEM ČASOPISU ČISTO ZLATO str. 27

DRAGI MINISTER!

Gospod Avberšek, naj Ti najprej napišem, da sem razočaran. Ko te je Drnovšek predlagal za ministra za energetiko, si javno izjavil, da stolčka ne boš zasedel, če vlada ne bo dala jamstva za ekološka posojila za sanacijo TE Šoštanj. Vlada jamstva ni dala, skupine poslancev zdaj poskušajo izposlovati, da bo do jamstva le prišlo. Prav te dni pa sem tudi prebral, da se ne strinjaš, da bi mednarodni strokovnjaki – eksperti pregledali JE Krško. Se česa bojiš?

Pišem pa Ti predvsem zaradi Tvoje trditve o poceni elektriki. Pri tem si razmišljal tako, kot da imamo pri nas vse urejeno, rudarstvo, elektrogospodarstvo, evropsko porabo. Preprosto si se zavzel, in mislim, da se boš še naprej, da bi zvišali ceno elektrike in vse bo o. k.

Ali ne zmoreš razmišljati tudi tako, da je treba najprej urediti razmere okoli proizvodnje elektrike, zlasti pa njegovo porabo in plačila. Zagotovo veš, da revežu, ki ne more plačati elektrike, to preprosto odklopijo, tovarne s milijardnimi dolgovi pa so še naprej dolžniki. Kot minister zagotovo veš, da je velikih dolžnikov toliko, da bi s tem denarjem lahko v celoti sanirali TE Šoštanj.

Zakaj tudi ne urediš, da bodo – nekaj je Tvoj predhodnik naredil pri gospodinjstvih – veliki porabniki plačali elektriko še dražje, če jo trošijo nad evropskimi normativi. To bi bil edini način, da se preobrazijo in uredijo proizvodnjo tako, da bodo na enoto proizvoda plačevali čim manj za elektriko. Daj jim tudi nekaj časa, leto ali dve.

Ne vem tudi, če si že opazil, da so cerkve cele noči razsvetljene od zunaj. Spočetka sem to razumel, da si pač privoščiš nekaj, kar si prej niso mogle. Zdaj pa že pretiravajo. Lep pozdrav!

Tvoj državlján

DRAGI PREDSEDNIK!

Vtis je, da ste Slovenski svetovni kongres, Konferenco za Slovenijo (SSK KZS) razrešili napol – z nekakšnim bolj ko ne gnili kompromisom. Zavrnil ste vse kritike na račun Spomenke Hribar, »pomilostili« tiste, ki so jo kritizirali, se strinjali, da so bile v vodenju le manjše napake. Ti, gospod predsednik Miklavčič, si ostal, čeprav sploh ne bi volili, če bi pravočasno zahteval argumente za neutemeljeno kritiko Tvoje predhodnice. Kako se počutiš, ko si bil izvoljen na ta način?

V zadnjih dneh sem ure in ure prebiral stare časopise, ki so pisali o SSK KZS. Zapomnil sem si, da je Spomenka Hribar podpisala pogodbo za tolarje, ko sploh še ni bila predsednica. O kelihih: Enega so podarili papežu Janezu Pavlu II. Kelih je bil iz Slovenije »prešvercan«, izvožen brez ustreznega dovoljenja. Meniš, da je papež takega darila sploh lahko vesel? Bral sem tudi o tem, da je g. Šumrada, Tvoj sodelavec, dobil kar lep denar v zvezi s kelihom in ponatisom knjige o celjskih knezih. Spomenka Hribar je zagotovo delala brez plačila. »Zrihtala« je okoli 700.000 DEM (na razne načine). Spočetka o denarništvu odločali organi. Dobro, strinjajte se, da so bile to majhne napake in teh zadev ne boste več pogrevali. Kar se tiče rehabilitacij, boste rehabilitirali tudi predsednika celjske podružnice, ki je pravočasno opozarjal na napake?

Bolj pomembno je, kaj bo kongres delal. Celjskih pobud, podprla jih je tudi Hribarjeva, ni nihče uresničil. Slovenci se, po kongresni liniji, kaj malo povezujejo, zlasti gospodarsko. To velja tudi za zdravnike, ekološke, kulturnike (pevce, filmarje). Kaj pravzaprav dela SSK po kongresu? Še vedno ni znano, kako bo s Slovenci v bivši Jugoslaviji, kakšen je odnos Slovenska izseljeniška matica – SSK, kaj je s srečanji v moji deželi. Slišim tudi, da bi mnogi Slovenci po svetu radi nov ustanovni kongres. Lani, v času, ko se je začela v Sloveniji vojna, so na kongresu odločali tudi gostje kongresa. Bo to nov zaplet.

Kakorkoli že, želim, da bi nenavaden zaključek »zadeve Hribarjeva« dejansko pomenil nov zagon, da bi se Slovenci po svetu povezovali v svoje dobro in v dobro slovenskega naroda. Je to ta hip le upanje.

Tvoj Slovenec

Opomba: Tokrat prvič objavljamo pismo nevladnemu funkcionarju – zaradi aktualnosti. Sporočamo pa, da odgovorov pravzaprav ni. Mar to pomeni, da se v naši demokraciji na javna pisma sploh ne odgovarja?

PO PREDLOGU LIBERALCEV ZA Odstavitev Predsednika Parlamenta

PROFESORJI IN VAJENCI

Politika ima tako kakor vsaka dejavnost svoja zlata pravila – no od teh je, da poznamo velike in majhne politike, politične sopotnike, agitatorje, simpatizerje in volivce. V velikem »stroju« politike sodelujejo pravzaprav vsi, saj je politika obča in zadeva interese vseh ljudi.

Tisto, kar je v politiki resnično smešno, pa je, če kdo ni niti toliko razgledan in razumen (da ne rečemo še kaj hujšega), da bi lahko pravilno ocenil, v katero kategorijo spada sam. Zdi se, da imajo težave s tem, kaj pomenijo v slovenski politiki tudi Grosi liberalci, ki so si zadali za cilj zamenjati predsednika slovenskega parlamenta dr. prof. Franceta Bučarja. Naloga, ki so si jo naložili, je takšne narave, da lahko upravičeno dvomimo, ali realno ocenjujejo Bučarjevo in svojo vlogo v slovenski politiki in slovenski pomladi.

Dr. France Bučar, ugledni univerzitetni profesor, ki je imel veliko strokovno avtoriteto, je začel slabosti prejšnjega sistema kritizirati že takrat, ko večina Grosovih liberalcev še ni imela obrtnih delavnic, pač pa so bili sami takrat vajenci pri mojstru. Medtem ko so se Grosovi fantje učili za mojstrske pomočnike, je prof. dr. France Bučar bil oster boj za to, da bi družba spoznala zmotnost ureditve starega režima in da bi uvedli večstrankarsko parlamentarno demokracijo po vzoru razvitega sveta. Načelen, brezkompromisen, zavezan svojemu teoretskemu

riška) gradili hiše in obrtne delavnice ter uživali »razcvet samoupravnega socializma«, je dr. Bučar z vso teoretsko in znanstveno ostrino opozarjal na zgrešenost sistema. Takrat je malokdo vedel, da bo treba tedanje blagostanje drago plačati. Pa bodi dovolj!

Kdorkoli vsaj malo pozna razmere na slovenskem političnem prizorišču v zadnjih desetletjih, ve, da je dr. Bučar bil in ostaja velik politik, ki daje svoj pečat politiki desetletja. Grosi liberalci pa so, to je treba reči, kljub vse-

mu spoštovanju do njih – le sopotniki v politiki, ki jo delajo veliki ljudje. Ko gre za resna in usodna vprašanja, je dobro, da sopotniki prepustijo odločitve tistim, ki kaj vedo in znajo – gorje pa narodu, kateremu bi politični sopotniki ali vajenci, ki danes so, jutri pa jih ni, zamenjevali profesorje ali velike može.

Upamo torej lahko, da je poteza liberalcev spretna parlamentarna taktična igra, ki pa jo Grosi liberalci resnično znajo igrati.

Borko De Corti

BOJ ZA OBLAST BO NEMILOSRČEN

STARMAN PROTI BAVČARJU

Slovenska politična scena dobiva podobo, ki bi naj baje bila vsakdanja v demokratičnem svetu. Kjerkoli se ponudi kakršnakoli možnost zaradi nesposobnosti obglavljeni vladi, jo posamezniki izkoristijo z neverjetno nekulturnimi in za slovenski narod že žaljivimi izpadi.

Kot je bilo v začetku še moč verjeti zaklinjanju v rojevanju demokracije naplavljenim, od ljudstva izvoljenim najvišjim predstavnikom, kako bodo oni povsem in povsod drugačni od »rdečih«, je to ljudstvo kmalu v grozi spoznalo, da je na površje pomagalo stotinam nesposobnih, bolešno ambicioznih stremehov, ki jim je bil

narodov blagor deveta skrb.

Po dokončni in mukotrpno izbojevanji nezaupnici Peterletu in njegovim ministrom, smo zdaj Slovenci žrtve nenehne bombardiranja teh istih ljudi, ki da niso žrtve lastne nesposobnosti, temveč »rdečih«. Člani nekdanje Demosa in z volitvami potrjenih strank, ki so si v vladi

zapravili zaupanje, zdaj igrajo na – zadnjo karto. Na odkriti napad sleherne poteze, ki jo načrtuje ali potegne sedanja oblast. Gre za skrbno pripravljeno taktiko blatenja ali rušenja kogarkoli, ki je ali bi morebiti bil simpatizer obstoječe vodstvene garniture.

Gre za nemilosrčen boj za oblast istih, ki so sokrivi, da se je predvsem delavstvo

v Sloveniji znašlo v lakoti, da so si posamezniki čez noč nagrabili neverjetno bogastvo, da so tujcem omogočili nakup narodnega bogastva, da so v hodu ustavili naš korak v – Evropo. In v tem že dokazanem siromaštvu lačnemu ljudstvu upirajo prst v policijo, ker bi naj prisluškovala pijancem, v delavce, ker štrikajo, v narod, ker jim je obrnil hrbet.

ZA MIR

SVETOVALCI V DUŠEVNIH STISKAH LJUDI IZ SLOVENIJE, HRVAŠKE IN AVSTRIJE, ZBRANI NA 5-LETNICI TIN V MARIBORU, POZNAVAJOČ RAZLIČNE VZROKE ZA STISKE LJUDI, APELIRAMO NA DRŽAVNIKE IN DRUGE POLITIČNO DELUJOČE PREDSTAVNIKE, DA STORIJO VSE, DA SE NESMISLNA VOJNA NA PODROČJU BIVŠE JUGOSLAVIJE, PA TUDI DRUGJE USTAVI.

VZROKI ZA VOJNO SO V NAS LJUDEH. POSLEDICE VOJNE VIDIMO IN SLIŠIMO MI DRUGAČE, KOT TISTI, KI IMAJO MOŽNOST VPLIVATI NA TO TRAGEDIJO. ZATO PREDLAGAMO, DA ZA DAN SLOVENSKE DRŽAVNOSTI PRED PRAZNOVANJEM MIROLJUBNO IN DOSTOJANSTVENO IZRAZIMO SVOJO VOLJO IN ODLOČENOST, DA SE ZMANJŠA ZLO IN TRPLJENJE LJUDI, KI TUDI NAS OBREMENJUJE. PRAV TAKO SMATRAMO, DA SO BEGUNCI NAŠA VEST IN PREIZKUŠNJA NAŠE ČLOVEČNOSTI IN STRPNOSTI.

SVETOVALCI V DUŠEVNIH STISKAH IN TEŽAVAH LJUDI IZ SLOVENIJE, HRVAŠKE IN AVSTRIJE. MARIBOR, DNE 19. 6. 1992

ORGANIZATOR TIN MARIBOR, ODGOVORNA DR. SC. TILKA KREN, KLIN. PSIH. ŠTUDENTSKA AMBULANTA MARIBOR. TEL. (062) 26-453.

NOVA DOBA

Glavni in odgovorni urednik: Janez Sever

Uredniki: Jana Strlekar (reportaža), LucaS (fotografija), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Janez Herle (tehnično urejanje), Zoran Vlajić (dopisništvo Koper)

Tajnica redakcije: Suzana Rober

Trženje: Erika Vidali (podružnica Koper)

Prodaja: Renato Vedečnik

Izdaja PRESE d.o.o., direktor: Janez Sever, pomočnica direktorja Valerija Glavač – Tiska Družbeno podjetje Delo – Tisk časopisov in revij, p.o. – Naslov uredništva: Celje – knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel. (063) 441-215, 441-606, telefax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Cankarjeva 5, 66000 Koper, telefon (066) 23-868, telefax (66) 51-702. Za naročnino glej naslovnico. Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov.

DR. JOŽE PUNGERL O ZAŠČITI PRED STRELO KAKO UJETI STRELO

Poletje je čas sončnih dni, med katerimi je veliko tudi nevihtnih. Dež običajno spremljata bliskanje in grmenje, ki sta posledici električnih prazenj v ozračju — strele. Slovenija leži v prostoru, kjer je pojav strele zelo pogost. Ljudje se pred njo ne znajo dovolj dobro zaščititi, saj vsakodnevno čitamo o škodah, ki jih je povzročila. O »nebeškem pojavu« in zaščiti pred njo, smo se pogovarjali s strokovnjakom za zaščito pred strelo dr. Jožetom Pungerlom.

Strele je zanimiv pojav. Jo je mogoče zelo enostavno raztolmačiti?

»Strelo lahko prikažemo tudi kot velik pljusk vode, ki pade na površino zemlje. Če je teren peščen, se voda hitro vsrka in ne napravi večjih problemov. Strele ne napravi veliko škode, če je zemljišče dobro prevodljivo. V Sloveniji napravi strele dokaj veliko škodo, ker so naša tla slabo prevodljiva. Za razliko od tal v Srednji Evropi, kjer je petdeset ohmska prevodljivost, je zemljišče v Sloveniji prevodljivo od 400 do 2000 ohmov. To je zelo velik upor. Če udari strele v zemljišče

s takšnim uporom, lahko nastane napetost deset milijonov voltov!«

Torej veljajo za strelo tudi posebni geografski pogoji?

»Na ekvatorju je največ nevihtnih dni in s tem tudi strele. Naštetje jih od 20 do 300 na leto. Bolj ko gremo proti tečajema, se njih število zmanjšuje. Na skrajni južni in severni zemeljski točki je samo en nevihtni dan na leto, ali pa še ta ne. V Sloveniji imamo letno štirideset nevihtnih dni. Več jih je na Primorskem, na Kaninu jih je že šestdeset. V Nemčiji, ki je bližje tačaju in je zemljišče bolj prevodljivo, jih je komaj

deset.«

Kako lahko objekte uspešno zaščitimo pred nevarnostjo?

»Objekt, ki je na samem, bi moral imeti, poleg strelovoda, ki mora biti strokovno postavljen, zaščiten tudi telefonski kabel, saj 95 odstotkov nesreč nastane pri streli, ki pride po telefonskih ali električnih žicah. Ljudje tega ne vedo in postavljajo samo strelovode. Vse je še na špenglerski ravni. Tudi če imamo kabel za elektriko ali telefon v zemlji, še ni zaščiten.«

Ob udaru so v veliki nevarnosti tudi različne elektronske naprave?

»V veliki nevarnosti so računalniški sistemi. Zaradi direktnih ali indirektnih udarov atmosferskih razelektritev prihaja do čedalje večjih gospodarskih škod, ki bi jih s pravočasnimi tehničnimi ukrepi lahko preprečili. Pri

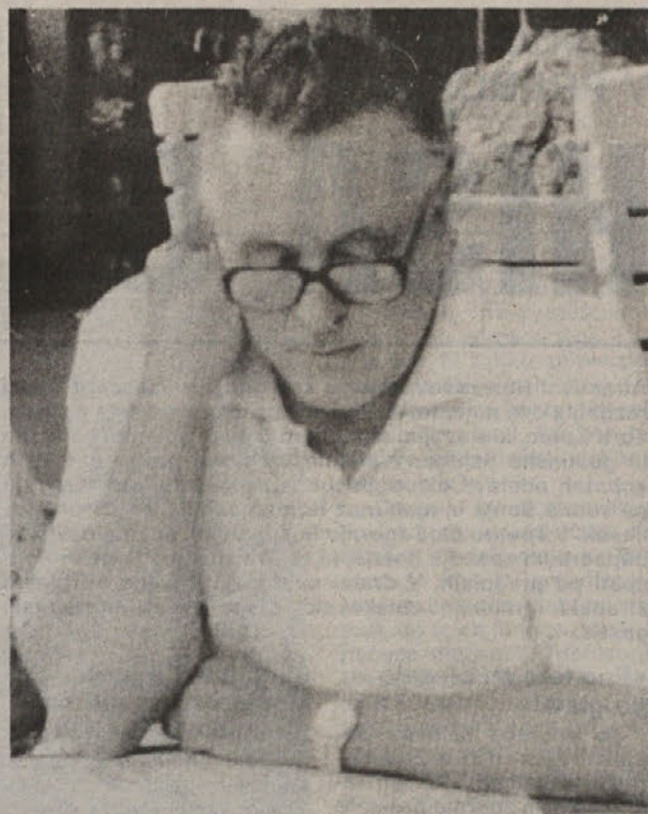
načrtovanju nezaščitenih računalniških mrež lahko ob udaru strele propadejo celotne firme. Zaščita računalnikov pred strelo v Sloveniji ni dovolj kvalitetna, ker se zgleduje po srednjeevropskih standardih, kjer je nevarnost pred strelo dosti manjša. Tudi z zakonske strani ni nič dokončno regulirano.

Računalniki so občutljivi že na prekinitve električnega toka pod dvajset mikrosekund. Prvi korak pri zaščiti računalnikov je zaščita vstopnih in izstopnih linij z ustreznimi filtri.«

So se že zgodili primeri poškodovanja računalniške mreže s strelo?

»Autocommerce je zaradi udara strele imel na računalnikih in zračni pošti škode za dvanajst tisočakov, kar pa bi se lahko z ustrežno zaščito pravočasno preprečilo.«

Anci Solan

Dr. Jože Pungerl: Zaščita pred strelo je v Sloveniji še vedno na špenglerski ravni.

DELAVCI GORENJA KOMPRESORJI BREZ DELA IN LASTNINE BREZ DELA IN LASTNINE

Nad črnomaljskim gospodarstvom in še zlasti nad socialnim položajem delavcev so se začeli zgrinjati na moč črni oblaki. To še zlasti velja za delavce, zaposlene v obratih (nekdanjih tozdrov), katerih matična podjetja niso registrirana v tej občini. Nekatera podjetja preprosto ukinjajo dejavnost teh obratov, delavci pa seveda ostajajo brez dela na cesti. V obratu »Program kompresorji«, ki deluje pod okriljem Gorenja oziroma podjetja Gospodinjski aparati pa so delavci skočili pokonci, ker se jih skuša vodstvo podjetja znebiti tudi brez poštene odpravnine. Kar je preveč, je preveč, so menili in sklenili, da bodo svoj človeški odhod iz tovarne izsilili s stavko. Za kaj pravzaprav gre?

Tovarna v Črnomlju je začela obratovati leta 1980, nastala pa je na podlagi pogodbe med Gorenjem in znano dansko firmo Danfoss. Delavci poudarjajo, da je bila tovarna zgrajena z ugodnimi republiškim krediti in naj bi ob otvoritvi veljala 27 milijonov DEM. Proizvodnja je stekla brez težav. Gospodarjenje pa se jim je kazalo ugodnejše od tistega, ki ga je predvideval projekt. Tako je 180 zaposlenih izdelalo 3400 kompresorjev na dan, kar

vozili na Kitajsko.

Črnomalci so v tej tovarni do leta 1990 poslovali kot tozdr, vendar poudarjajo, da so bili tudi kot taki popolnoma vezani na odločitve vodstva Gospodinjskih aparatov. Popolna združitev z njimi leta 1990 tako ni pomenila bistvenih vsebinskih sprememb. Vsaj takrat je kazalo tako. Člani stavkovnega odbora poleg tega tudi niso pozabili povedati, da je imel tozdr v Črnomlju ob združitvi pozitivni saldo na žiro raču-

statkov večja ponudba kompresorjev od povpraševanja, njihova cena pa je od 10 do 15 DEM manjša, kot so jo sposobni doseči z lastno proizvodnjo. Lepo! Za vodstvo gospodinjskih aparatov je s tem stvar v gospodarskem pogledu rešena. Obrat naj bi šel v likvidacijo. Delavcem v Črnomlju pa je glede tega ostala kopica nerešenih vprašanj.

Najprej se seveda sprašuje, kaj je vodstvo Gospodinjskih aparatov delalo 10 let. Mislijo kajpak na posodabljanje proizvodnje, ki bi zagotavljala njihovo konkurenčnost. Tembolj, ker so imeli v obratu dobro plačnega človeka, ki naj bi skrbel za njihov razvoj in ki očitno zanj ni ničesar storil. Ta zgodba pa je zanimiva še spriču neke ne tako nebitvene podrobnosti. V Črnomlju, najbrž pa tudi v Velenju, so se očitno zavedali, da se čas desetletni proizvodnji hermetičnih kompresorjev izteka. Prav zato so že pred letom 1990 začeli razmišljati o proizvodnji novega kompresorja. Zanj je bil narejen (v Črnomlju) tudi že projekt, investicija pa naj bi stekla iz republiških sredstev. Mišljeno je bilo tako, da bi Gorenje proizvodnjo kompresorjev v celoti prepuščilo Rotomati-ki iz Spodnje Idrije, kar se je v nekem smislu tudi zgodilo. Toda kako?

Člani stavkovnega odbora so nam povedali, da je Rotomatika iz tega naslova dejansko prejela 7 milijonov DEM, ki pa jih je porabila sama, Črnomelj pa se je lahko le obrisal pod nosom. Sprašujejo se tudi, po kakšnem ključu je minister Rejc dal ta sredstva Idričanom, ki naj bi investirali v Črnomlju, pa tega niso storili, je imela prste vmes (krščanskodemokratska) politika? Predstavnik Gorenja je na ta vprašanja zmigoval z rameni, češ da je to treba vprašati v Spodnji Idriji oziroma na ministrstvu.

Delavci zahtevajo pošteno slovo

Kljub temu pa se zdi, da stvar le ni tako preprosta.

Gorenje bi moralo namreč odgovoriti na vprašanje, zakaj so pravzaprav Gospodinjski aparati ukinili tozdr v Črnomlju. Stvar ni tako nepomembna, če vemo, da gre proizvodnja zdaj v tiho likvidacijo, da bodo delavci ostali brez dela, lastnina pa bo ostala Gorenju. Po nekaterih informacijah naj bi črnomaljski izvršni svet že leta 1989 opozarjal na ta problem, vendar je moral zaradi višjih republiških političnih interesov obmolkniti.

Kakor koli je že bilo, zdaj je, kar je. Je pa tako, da se je del delavcev iz obrata v Črnomlju prežeposlil v novoustanovljeni firmi EKI, katere ustanovitelj je Gorenje Gospodinjski aparati, dela po projektu, ki so ga pripravili v Metalflexu. Proizvodnja, ki je lon posel, poteka v najetih (800 kvadratnih metrov) prostorih obrata Kompressorjev. V firmi EKI, ki posluje praktično brez lastnega premoženja, je našlo delo 69 v glavnem nižje kvalificiranih delavcev iz Kompressorjev, kakih 10 pa jih v njej dela po pogodbi. Drugih 92 delavcev pa je z ukinitvijo proizvodnje kompresorjev ostalo kot tehnološki presežek, ki naj bi se reševal po znanih postopkih: šestmesečni odpovedni rok, odpravnina, potem pa zavod. Prav na tej točki pa so nastali zapleti, saj delavci niso zadovoljni s tistim, kar so jim glede tega ponudili v Gorenju. Ker so propadli vsi poskusi, da bi z vodstvom iz Velenja našli skupni jezik, jim pač ni preostalo drugega kot stavka. Trenutno držijo v rokah še (ne)dokončano proizvodnjo, potem pa jim očitno ne bo preostalo nič drugega, ko da zasedejo proizvodne prostore in si ne dajo izpuliti iz rok »svoje« lastnine, ki naj bi bila po nekaterih knjigovodskih ocenah vredna 8 milijonov DEM, medtem ko naj bi bila na trgu vredna precej manj. Delavci v Črnomlju so trdno odločeni, da ne bodo poceni prodali svoje kože, pri čemer jim stoji ob strani predvsem območni sindikat.

Ivo Kulaj

ZAKAJ SO VOJAŠNICE TERITORIALNE OBRAMBE SLOVENIJE SPET V MESTIH?

STRAH PRED SAMOTO

Ko je lani JLA zapustila vojašnice v Sloveniji, so si mnogi oddahnili. Jugovojška je pustila za sabo ogromno premoženja v obliki vojašničnih in drugih objektov. Kljub temu, da so si po občinah mnogi prizadevali, da bi bile vojašnice uporabljene v »civilne« namene, so mnoge zadržale svojo osnovno namembnost. Zakaj?

Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije je najprej poskrbelo za sebe. Nič čudnega, saj je Bog najprej ustvaril brado sebi in šele nato moškimi (in redkim bradatim ženskam). Janša se je z administracijo preselil iz tesnih prostorov na župančičevi v nekdanji vojaški hotel Triglav in internat Vojaške gimnazije Franc Rozman-Stane. Vojaški hotel je moderen, nov objekt, v katerem ga ne bo sram sprejemati različne goste iz Singapurja in podobnih eksotičnih dežel. Da se vidi, kje je slovenski Pentagon, ga varuje specialna brigada Moris.

Mnoge vojašnice v mestu so preuejene ali se preuejajo za sprejem slovenskih regrutov. Tu pa tam nagimujejo, da je to samo začasno, in da se bodo pozneje preselile na »podeželje«. Roko na srce, tja bi spadale že zdaj, o poznejši selitvi pa se lahko samo slikamo.

Če odmislimo potrebo po slovenski vojski tipa nacionalne stalne armade, pa lahko vsaj postavljamo vprašanje vojske v mestih. Vojašnice v mestu so tradicionalna monarhistično fevdalna iznajdba in pozneje socialistična. Edine vojašnice, ki naj bi imele prostor v modernih evropskih mestih, so policijske postaje, nikakor pa ne različna taborišča »zelencev«.

V »pravih evropskih mestih« se tega dosledno držijo, posebno pa še v Ameriki, kjer so vojašnice daleč stran od mest. V Ameriki poklik vojaka bodisi oficirja ni visoko cenjen. (Za časa divjega zahoda so bili pri prostitutkah kavboji veliko več vredni kot vojaki).

Opravičevanje tega, da je JLA imela vojašnice v mestih, se je nanašalo predvsem na njen atribut »ljudska«. Veliko se je polagalo na njeno povezanost z ljudstvom, ki je, roko na srce, bila lep čas resnična.

S čim se opravičujejo vojašnice Teritorialne obrambe v slovenskih mestih? Ve se, da so v njih naši mladi fantje in tudi mnogi bivši častniki vseh barv, ki so zapustili (beri: dezertirali) iz JLA.

Slovenija ima še veliko nepozidanega prostora v področjih, kjer raste samo grmovje. Ta bi bila za izgradnjo montažnih vojašnic Teritorialne obrambe idealna rešitev. Poleg tega bi zdrav zrak fantom bolj koristil kakor mestni smog.

Upamo, da fantov v uniformi ni strah samote na podeželju. Dokler bodo v mestih kakršnokoli vojaki, bo znani srednjeveški pregovor »Svoboden vsak, kdor diha mestni zrak!« postavljen na laž.

Franc Furland

Kam je šlo 7 milijonov DEM?

Na pogajanjih s predstavniki vodstva Gorenja GA smo dosegli kompromisne sporazume. V točki 1., ki zahteva odgovornost za slab razvoj in nepravčasno prestrukturiranje Programa kompresorji, vodstvo Gorenja GA ne pristane na naše minimalne zahteve. Kljub naši pripravljenosti, da se s podpisom sporazuma stavka zaključijo, je vodstvo Gorenja GA (g. Bahun) postavilo dodatno zahtevo, da se odpovemo zahtevam, ki so predmet arbitražnega postopka reševanja presežnih delavcev in nestavkovnih zahtev.

Razširjamo stavkovne zahteve z vprašanjem, kdo in kako je porabil denarna sredstva v vrednosti 7 milijonov DEM, ki jih je Ministrstvo za industrijo in gradbeništvo R Slovenije namenilo za prestrukturiranje Programa kompresorji v Črnomlju, in kaj je storilo vodstvo Gorenja GA, da bi se ta sredstva resnično usmerila v Črnomelj?

Predsednik stavkovnega odbora
Bojan Brus

pomeni, da so z 10 odstotki manj ljudi, kot so jih predvidevali investicijski načrti, naredili za 5 odstotkov več. Stvar je tako nemoteno tekla 10 let. Tovarna nikoli ni imela izgube. Na leto so naredili približno 900.000 kompresorjev in zanje v bruto iztržku dobili 54 milijonov mark. Glavni odjemalec kompresorjev je bilo kajpak Gorenje Gospodinjski aparati, nekaj so jih prodali Gorenje Biri v Bihaču, manjše količine (kakih 5 odstotkov) pa so iz-

nu in za kakih 10 milijonov DEM obratnega kapitala v materialu in izdelkih.

Investicija splavala po vodi

Kako je lahko prišlo do tega, da danes Gorenje ukinja proizvodnjo kompresorjev v Črnomlju, zaradi česar bo ostalo brez dela blizu 100 delavcev? Odgovor predstavnika Gorenja, ki vodi ta obrat, je bil zelo kratek: proizvodnja je zastarela, na svetovnem trgu je od 30 do 40 od-

NESOGLASJA MED NAJEMNIKOMA ZGORNJIH IN SPODNJIH PROSTOROV HOTELA V PREBOLDU

HIŠA DVEH GOSPODOV

Atraktivni Hmezadov hotel B kategorije v Preboldu sta si razdelila dva najemnika. Zgornje prostore je vzela v najem Zora Koren, ki s svojim podjetjem Zora d.o.o. nudi hotelske in gostinske usluge, v kletnih prostorih pa ob petkih in sobotah odmeva disco glasba iz zvočnikov Interkluba, ki ga vodita Sonja in njen mož Roman Jurički ter Borut Podlinšek. V špetiru med zgornjo in spodnjimi so udeleženi še neposredni sosedje hotela, ki se pritožujejo, da ne morejo spati po predpisih. V drami nastopajo seveda še glavni stranski igralci – obiskovalci disco kluba in hotelski gostje.

»Eno leto mi plezajo po glavil!«

To sporoča lastnica podjetja »Zora« d.o.o. Zora Koren in nadaljuje: »Ko sem lani najemala zgornje prostore hotela pri lastniku Hmezad Goldingu v Žalcu, sem med drugim izvedela, da sta v kletnih prostorih objekta še dva najemnika. Zagotavljali so mi, da je to »disko z mašnic«, ki bi bil za moj posel dobrodošel. Ko smo začeli urejevati hotelske prostore, sem ugotovila, kakšne vrste je v resnici. Prvo sobotno jutro sem našla vsa skrbno urejena korita z rožami prevrnjena, kar so storili najstniki, ko so zjutraj zapuščali Interklub. Roman Jurički, ki me je videl pobirati razdejane rože, mi je rekel: »Če boste hoteli rože saditi, jih boste morali tudi čuvati!«

Skupni vhod smo morali prebarvati kot železniško postajo

»Gostje diska Interklub so predvsem najstniki, ki uničijo vse, kar jim je na dosegu rok. Skupni vhod diska in hotela v pritličju sem morala dati prebarvati z rjavo oljnato barvo, da se nanjo ne bi prijel vsakovstna svinjarija. Kot na železniški postaji. V mislih sem imela povsem drugačno, toplo opremo.

Roman Jurički, ki je v bistvu pravi lastnik Interkluba, se je bunal, ko je moral začeti plačevati svoj del elektrike in odvoza smeti. Prej je živel na račun hotela. Še vedno pa ima gretje na naš račun. Višek vsega je da nima ustreznih dovoljenj za obratovanje.

Med vojno v Sloveniji je imel probleme s teritorialci, ki so spali v kampu, hranili

pa so se pri nas. Ni jim bilo všeč, da disko dela medtem, ko se morajo boriti.« (Oh, ubogi teritorialci, ki so morali v Preboldu pretakati kri! prip. av.)

Jezni, neprespani sosedje

»Pritiski krajanov na disko so bili že pred mojim prihodom. Prvega dne, ko sem začela z delom v hotelu, so prišli k meni s peticijo za podpis, v kateri so zahtevali da se disko zapre. Torej ne drži Juričkova trditev, da so se začeli neredi z mojim prihodom.«

Korenova se sklicuje na prijavo Postaji milice Žalec z dne 5. junija 1991: »Vsak konec tedna, ki se začne že v četrtek in doseže vrhunec v soboto, je hrup obiskovalcev, ki se vračajo iz hotela, nevzdržen in traja tudi do 4. ure zjutraj – sobota 1. 6. 1991 vpitje, razbijanje steklenic, turiranje avtomobilov, parkiranih pred bloki in večkrat prave rallyjske vožnje z močnim navijanjem glasbe v avtomobilu. Ker je stanje nevzdržno in se je sezona šele dobro začela, Vas prosimo za ukrepanje saj imamo kot državljani pravico do nor-

Sonja in Roman Jurički ne moreta prenašati vseh obtožb.

malnega življenja in predvsem počitka po napornih delovnih dneh. (petdeset podpisov)«

»Konec lanskega septembra smo imeli skupni sestanek na krajevni skupnosti Prebold, katerega rezultat je bila odločitev, da mora Jurički organizirati red po zapiranju diska. Zmenili smo se za skupno redarsko službo, ki naj bi jo sestavljali štirje redarji. Pogodbo smo prekinili ko je vse redarje potegnil spodaj v disko.«

Hotel v solzah

»Mladino, ki zahaja v disko, sem želela »prevzgojiti« na lep način. Podnevi so sedeli po stopnicah pred hotelom ali dirkali okrog njega s kolesi. Povabila sme jih na koka kolo in jim razložila, da tako enostavno ne gre. Hotelski gostje pač pričakujejo od hotela B kategorije določen renome.

Nič ni pomagalo niti, da sem organizirala ob petkih »živo« glasbo za mladino. Vandalizem obiskovalcev diska se je nadaljeval. Potrgali so ograjo okrog hotela, zažgali rože, na potrebo pa so še naprej hodili kar za vogale...

Pred enim mesecem so za in pred hotelom vrgli solzivec, tako, da smo bili vsi v solzah. Takrat smo imeli ravno italijanske goste.

Krajanji so pred štirinajstimi dnevi sklicali sestanek, na katerem so zahtevali, naj se disko zapre. Mene in lastnikov Interkluba niso povabili. Ko pa je bilo pred enim tednom vlomljeno v sedem avtomobilov in hotelsko skladišče embalaže, je Sekretariat za družbenoekonomski razvoj SO Žalec omejil delovanje tako diska kakor tudi hotelskega gostinskega dela za zunanje goste do 22. ure.«

Policaji so nagnali goste iz hotela

»Ne zdi se mi pravično, da velja ta ukrep tudi za hotel. Ko sem pred kratkim imela goste v restavraciji po omejitveni uri, s tem da sem zaklenila vhod, so na prijavo spodnjega sosedja prišli policaji in zahtevali naj goste naženem.

S takšnim načinom sem izgubila že veliko gostov. Pri-

hajajo odpovedi, zaradi katerih ima hotel vsak teden izgube za 91.000 šilingov,« pripoveduje Zora Koren.

Problem kafičev v Savinjski

Da pa vendar ni vse tako črno, se dá razbrati iz pogovora z lastnikom Interkluba Romanom in njegovo lepo ženo Sonjo Jurički: »Pred kratkim so nam omejili delovni čas diska zaradi tega, ker baje nimamo ustrezne dokumentacije in zaradi kaljenja nočnega miru. Kar se tiče prvega, enostavno ne drži, saj imamo vse potrebne papirje. Odlok je bil zelo enostransko izrečen, saj nas prizadete na sestanek ni nihče poklical. Sestankovali smo samo pred enim letom, ko smo se zmenili za redarsko službo, ki naj bi rešila pravi vzrok omejevanja našega obratovanja – obnašanja mladine po zapiranju. Znotraj prostora Interkluba imamo zagotovljen red, kar pa se tiče tistega zunaj, ne moremo storiti ničesar. Ko smo po lanskem sestanku postavili redarja (rezervnega policaja) pred hotel, ni nič pomagalo. Vsi so se delali norce. Korenova ni želela plačevati niti dogovorjenega odstotka varnostnikove plače.

Na Interklub valijo krivdo za vse, ki je ne moremo prenašati. V Savinjski dolini obstaja specifičen problem kafičev, ki se zapirajo neuradno šele ob enih. Vsi žejni so seveda po tej uri navallili k nam, ker je bilo še odprto.«

Gostje so kazali denarnice

»Tukaj gre tudi za problem vzgoje mladine, ki pa se vrši na drugih mestih in ne v disko. Težko je imeti samo goste z metuljčki in kravatami, kar bi rada videla Korenova.

Kdo pa smo mi, da bi lahko sodili ljudi? Že dolgo ne velja več pregovor, da obleka dela človeka.

Ljudje pridejo v disko, da se sprostijo. Težko pa se je sprostiti, če si v kravati. Mnogi, ki jo nosijo ves dan, si jo zvečer snamejo in grejo na zabavo. (Snamejo si jo tudi tisti, ki gredo spat, seveda če se čez dan v službi preveč ne napijejo, .op. av.) Ko smo po-

kušali »razloževati« goste, so nekateri kazali denarnice, češ, saj imam denar, zakaj me ne spustite. To je trajalo samo tri, štiri mesece, nakar smo obupali.«

S Hmezadom smo dobro sodelovali

Na odločbo o omejevanju obratovanja Interkluba smo se z ženo in partnerjem seveda pritožili. Do desete ure zvečer namreč ni mogoče z diskom doseči ničesar drugega kot izgubo. S Hmezadom, ki je nekoč vodil hotel, smo odlično sodelovali. Mi smo imeli denar od vstopnin, hotel pa od gostinskih uslug. S prihodom Korenove se je vse spremenilo,« komentirata Sonja in Roman Jurički.

Ravnali smo po zakonu

Sekretarka sekretariata za družbenoekonomski razvoj SO Žalec Danica Jezovšek-Korant in Mihaela Medvešek, ki je vodila upravni postopek okrog omejevanja obratovanja diska in hotela, sta poudarili, da se je v tem primeru ravnalo izključno po zakonu. Del 19. člena Zakona o varstvu pred hrupom v naravnem in bivalnem okolju glasi: »V času med 22. uro in 6. uro naslednjega dne je prepovedano opravljati dela oziroma dejavnosti, ki zaradi hrupa motijo nočni mir in počitek v naseljih in zaselkih.«

»Edini vzrok omejevanja obratovanja, na katerega imajo oškodovanci pravico pritožbe, se nahaja v tem, da krajanji ne morejo vsak konec tedna poslušati nočnega nemira. Kako pa se bo stvar odvijala v naprej, je odvisno od najemnikov hotela. Kar se tiče dokumentacije za obratovanje Interkluba, je zaenkrat v redu,« je pojasnila Danica Jezovšek-Korant.

V vsej nesrečni stvari so vzroki bolj globoki, saj gre med »konkurentoma« za netoleriranje tako z ene kot z druge strani. Če bi najemnika našla skupni jezik in organizirala skupno redarstveno službo, bi najbrž lahko kar dobro kooperirala. Za goste je hotel z diskom vred celota, v kateri se gibljejo (in pijejo).

tekst in foto
Franc Furland

BIRO bit d.o.o.
podjetje za servis in trgovino
posredovanje - svetovanje

**BIROBITOVA UGODNA
PONUDBA V MESECU JUNIJU**

FOTOKOPIRNI STROJI C A N O N
FAX – i C A N O N
PC – RAČUNALNIKI 286/16-60 MB
386 SX-25 80 MB

EPSON TISKALNIKI
BIZERBA PROGRAM TEHNIC
METTO NUMERATOR. – ENOREDNI
DVOREDNI

VES POTROŠNI MATERIAL
ZA VSE PRI NAS KUPLJENE STROJE
POSEBEN POPUST
BREZPLAČNA MONTAŽA IN
DOSTAVA.

VSE INFORMACIJE NA MARIBORSKI 116 ALI NA TEL. 34-624
in 37-501

ANTON ROUS: ZMANJŠANJE MARIBORSKE VLADE NI USPELO

MARIBORSKA POT

Kaj se dogaja v Mariboru, drugem največjem slovenskem mestu, kam pluje in kakšni so načrti za v bodoče. O tem in o odnosih z mariborsko županjo ter med mestno vlado in parlamentom, pripoveduje predsednik mariborskega izvršnega sveta Anton Rous, ki je zelo aktiven tudi v Štajerskem forumu.

Kakšno je bilo dosedanje delo Štajerskega foruma in kakšni so njegovi načrti v bodoče?

»Uspešno! V dobri polovici leta od njegove ustanovitve smo precej naredili v bistvenih vprašanjih, ki so skupnega pomena za Štajersko in Slovenijo. Pošteno smo »zakurili« podakcijo za izgradnjo slovenskega cestnega križa. Pričeli smo z Wolfom in v parlamentu že dosegli spremembo zakona o cestnem križu. Dr. Toplak, ki je akcijo v parlamentu izpeljal, se je udeležil štirih sestankov Štajerskega foruma, bil je tudi član misije štajerskih gospodarstvenikov v Montrealu in Torontu, kjer se je pokazal resen interes tujega kapitala za vlaganje v slovensko cestno infrastrukturo.«

Znani ste po svojem zavzetju za regionalno raz-

države. Slej ko prej bo nujen določen proces decentralizacije.

250 občin je vsaj za tretjino preveč. Pošta, farna cerkev in gostilna še niso dovolj za občino.«

Želeli ste zmanjšati mariborsko vlado na zgolj 10 članov. Kje so vzroki, da mestna skupščina tega ni sprejela?

»Morda bi bil lahko odgovor tudi v tem, da to sestavo izvršnega sveta v takšnem številu poslanci izjemno cenijo. V bodočem sistemu občin, ki bodo imele občinski ali mestni svet, bo le-ta štel največ 10 članov. Takšne izkušnje prinaša tudi naša županja iz Evrope. Sem pa trdno prepričan, da tudi v sedanjih razmerah 16-članski izvršni svet ni potreben, ker ni dovolj operativen in terja usklajevanje v bistvenih vpra-

ševanjih mariborskih politikov v tujino. Kakšni so rezultati teh potovanj?

»Zelo dobri. Neposredno angažiranje tujega kapitala pa čaka slovenski parlament, da se izreče o lastninjenju. Glede tega sem optimist, ker je v pripravi nekaj konkretnih programov.«

Pravijo, da vam mariborska županja Magdalena Tovornik dela konkurenco, kakšno je vajino sodelovanje?

»Pristojnosti župana in predsednika izvršnega sveta so v sedanjih zakonodaji jasno razmejene. Ne glede na to pa lahko sprejem trditev, da gre za konkurenco. Dosedaj nisem občutil konkurence v smislu, kdo bo koga, ampak kdo od naju dveh bo storil več koristnega za Maribor. To jemljem kot nekaj pozitivnega. Res pa je, da je bila županja od vseh poslancev v skupščini dosedaj najbolj kritična do dela izvršnega sveta. V tej kritičnosti včasih pretirava, vsaj kar zadeva kritike dela upravnih orga-

vsem zaradi fizične omejenosti članov izvršnega sveta poslanci niso bili zadovoljni z odgovori na vprašanja in pobude. To se nam lahko šteje v minus. Sicer pa smo izvršniki slišali tudi pohvale za izvedbo posameznih projektov in nalog. Kako tudi ne, saj smo uspešno začeli razreševati konkretne probleme, kot so izgradnja koroskega mostu, plinifikacija kot izredno pomemben ekološki projekt, sanacija gradbene jame pri Slaviji s konkretnimi pripravami za izgradnjo centralnih garaž kot prometno ekološki projekt, začetek izselitve vojaških objektov izven mesta, podpis odgovornosti za izvajanje in izvedbo projekta »Maribor jutri« s strani vlade Slovenije itd. Vse to so projekti, ki jih je naložil izvršnemu svetu mariborski parlament. Ali je potem mogoče biti nezadovoljen?»

So med ministri v mariborski vladi tudi ljudje, ki imajo kakšno podjetje, ali ga imate mogoče tudi vi?

»Člani izvršnega sveta občinske skupščine Maribor so mi pred letom dali pisne izjave, da nimajo svojih podjetij, da niso delničarji itd. Moje

edino osebno podjetje je funkcija predsednika izvršnega sveta s petimi otroki, z dvema pri kruhu, z enim na čakalju in z dvema mladoletnima otrokoma.«

Za Maribor je pomembno sodelovanje s sosednjo Avstrijo. Kaj dela vaša vlada na tem področju in kako načrtujete sodelovanje med Mariborom in Avstrijo?

»Potreben je nov zagon v našem mariborskem in štajerskem smislu za krepitev gospodarskih vezi s sosednjo Avstrijo. Mlada država Slovenija je v tej smeri skupaj z zbornico storila že marsikaj pozitivnega, konkretna pa je seveda sedaj na ravni poslovnih subjektov. Skupaj z Gospodarsko zbornico za Podravje, Štajerskim forumom in drugimi bomo organizirali dvodnevno srečanje sto poslovnih mož iz avstrijske Štajerske in sto poslovnih mož iz slovenske Štajerske v okviru tradicionalnega Radgonskega sejma v avgustu.«

Kako ocenjujete povečanje plač v državni upravi?

»Sedanjí čas terja moderno in sodobno upravo, to pa pomeni denar za opremo in ustreznejše stimuliranje ka-

dra. Sedanji nivo osebnih dohodkov v državni upravi je v preveliki meri stimuliral fluktuacijo strokovnega kadra, kar bi lahko pripeljalo v katastrofalen položaj.«

V Mariboru imate precej velikih inštitucij, kakšno je njihovo sodelovanje pri novih projektih?

»Omenil bi sodelovanje z Univerzo, gledališčem in Škofijo. Sodelovanje z Univerzo in njenimi organizacijami je zgledno, čeprav mislim, da so še mnoge neizkoriščene možnosti. Profesorji Univerze sodelujejo v projektnih timih, ki so eno izmed bistvenih gibal pri delu izvršnega sveta. Sodelujejo tudi pri projektu »Maribor jutri«. Enako velja za Ekonomski center in druge. Pri delu in življenju osrednjih kulturnih inštitucij vzpodbujamo njihovo programsko naravnost v celoten slovenski in regionalni prostor. Zato sem vesel, da to naravnost čutijo Slovenci in še posebej prebivalci severovzhodne Slovenije. Skozi to jemljejo Maribor kot svojo metropolo. S Škofijo in župnijo smo izpeljali dvoje pomembnih projektov. Dostojno smo se oddolžili velikemu Štajercu Slovincu dr. Antonu Martinu Slomšku s skupno akcijo za postavitve njegovega spomenika in pripravili o njem edinstveno razstavo.

V letošnjem letu bomo opravili bistveno fazo priprav za preselitev Rektorata v za to inštitucijo primerne prostore na Slomškovem trgu in dokončali izgradnjo nove gledališke dvorane, ki bo pika na i v zadnjem času izrednemu ekspanzivnemu umetniškemu poustvarjanju Pandurjevega gledališča in mariborske opere.

Ali je ob vsem povedanem na vaša vprašanja možno biti lažno skromen? Mislim, da ne. Zato naj namesto česa bahaškega povem, da sem RAD MARIBORČAN.

Janez Vodnar

delitev Slovenije. Kako si predstavljate regionalizem v bodoče?

»Zasluga Štajerskega foruma je vsekakor tudi v tem, da je v slovenski ustavi regionalizem povzet vsaj kot fakultativna možnost. Predsednika Bučarja smo povabili v svojo sredo. Tudi ta dopolnilna možnost brez njegovega obiska v Mariboru ne bi bila podana na Štajerskem forumu v Mariboru. Vendar z doseženim nismo zadovoljni in ne bomo tako dolgo, dokler slovenska Štajerska, ne bo imela znotraj države Slovenije približno enakega statusa, kot ga ima dežela Štajerska v okviru Avstrije.

Precej odmevno je bilo tudi problematiziranje vprašanja neustreznega carinskega sistema, saj slovenska država na tem področju ni storila drugega, kot prevedla bivše carinske zakone SFRJ v slovensčino. To pa je premalo. Nov gospodarski sistem terja tudi nov carinski sistem.«

Kaj menite o lokalni samoupravi, kot je sedaj predvidena? Imeli naj bi 250 občin, ki pa bodo zgolj nekakšne komunalne skupnosti.

»Ne strinjam se s takšno stopnjo centralizacije na vseh področjih. Razumem jo le kot nujno fazo v času dejanskega konstituiranja nove

šanjih neprimerno več agniranja in časa. Delno pa sprejemam tudi oceno, da predloga nisem dovolj obrazložil.«

Maribor ima številne hude gospodarske probleme. Kako jih pomaga reševati mestna vlada?

»Nikomur od gospodarskih subjektov, ki jim je pomagala občina, nismo dajali potuše za slabo delo. Nismo podpirali neperspektivnih gospodarskih programov ali nepotrebno podaljševali agonijo v posameznih podjetjih. Vendar pa smo se aktivno vključevali v reševanje gospodarskih težav in po mojih podatkih bi bilo brez našega vključevanja in pomoči v mariborskem bazenu namesto 19000 brezposelnih le-teh kar 34.500.

Moja vlada pa je najbolj pomagala gospodarstvu s podpisom pogodbe med Peterletom in mano, s čimer je slovenska vlada sprejela moralno in finančno obvezo za uresničitev projekta »Maribor jutri«. Ocenjujem, da je to ena izmed zadnjih neposrednih turtur oblasti nad gospodarstvom, če je sploh mogoče to imenovati turturo, saj gre skozi projekt »Maribor jutri« za vračanja denarja v gospodarstvo.«

Precej se je govorilo o po-

nov, ki so v preteklih dveh letih delovali v nenormalnih okoliščinah.«

V Mariboru se je precej razpasel tudi kriminal. Kaj namerava mestna vlada storiti v zvezi s tem?

»To vprašanje zasluži posebno pozornost, a ne zato, ker bi bil kriminal v Mariboru bolj pereč kot drugje. Vendar je problem vsekakor kompleksen in ga bomo obravnavali na eni izmed prihodnjih sej izvršnega sveta ter sprejeli ustrezne ukrepe.«

Kakšni so nasploh odnosi med mariborsko vlado in mestno skupščino – v Ljubljani in Celju so ti odnosi zelo skrhani, kar je privedlo tudi do odstopa celotne celjske vlade.

»Odnosi med izvršnim svetom in skupščino so v celoti gledano dobri. Njihova raven je v skladu s strankarsko sestavo skupščine, ki je izredno kritična do vseh predlogov izvršnega sveta in posebej do konkretnega dela posameznih članov izvršnega sveta. Ta kritičnost izvira iz dejstva, da je izvršni svet mariborskega parlamenta nestrankarski, nobena stranka ga ni želela »posvojiti«. Delegati so pri postavljanju vprašanj v skupščini in še posebej s svojimi pobudami izredno zahtevni. Zato pred-

DE časopis slovenskih delavcev

Ta teden lahko preberete:

Intervju: Predsednik ZSSS Dušan Semolič

Vlada Svobodnim sindikatom še ni blagovolila poslati ekonomskega programa.

Drnovškov gospodarski program bomo podprli vsi – s še manjšimi mezdami, strganjem zadnjih prihrankov in še čem. Kaj nam bo prinesel in kdaj pa je še v oblakih.

Oživljanje podjetniške žilice

Mlada valilnica dela: Obiskali smo eno izmed novepečenih zasebnih podjetij, ki je sodelovalo na natečaju Tisoč novih delovnih mest. Gre za pravcato mlado valilnico dela in podjetniških idej.

100 delavcev Gorenja kompresorjev iz Črnomlja – čez noč na cesto in ob lastnino

OČIM PRETEPA SEDEMLETNEGA OTROKA, MATI SE NE MORE ODLOČITI

MAMICA, TVOJ SEM

Letos so policisti s policijske postaje Žalec že petkrat posredovali ob nasilju očima nad otrokom. Štirikrat so ga odpeljali s seboj, enkrat opozorili. Pa vendar nikoli ni bil odsoten več kot štiriindvajset ur. V tem času ga namreč policisti morajo predati preiskovalnemu sodniku, ta pa je uvidevnejši do očima, kot je oči do otroka.

Nova družina

David si bo to leto še posebej zapomnil. Ne le da verjame poslušati o grozotah vojne v domovini svojih staršev, tudi sam občuti bolečino in strah, čeprav živi tukaj, kamor so mnogi pribežali na varno. Sicer čuti, da je tukaj doma, saj se je rodil mami, ko je pred dobrimi desetimi leti prišla v Slovenijo iskat boljšega kruha, kot bi ga lahko zaužila doma.

Ko je komaj dobro skobacal iz plenice, je mamica dobila prijatelja, s katerim se je poročila, David pa svojo sestrico.

Sprva je kazalo, da bo novi očka dober tudi zanj, pa je kmalu sprevidel, da ne on, verjetno pa tudi ne njegova mamica, nista izbrala najboljšega.

Kljub temu, da očima kliče ati, Davidu nova družina ni prinesla veselja. V svojem sedmem letu življenja je postal drugačen, kot so njegovi sovrstniki. V malo šolo večkrat prinese kakšno podplutbo, pa tudi drugače se je spremenil. Kot večina normalnih otrok, je plenice zapustil že ob tretjem letu, sedaj pa večkrat na teden, včasih tudi na dan, umaže svoje spodnje perilo. Zakaj, tega sam ne ve.

Nazadnje je bilo pred nekaj dnevi, ko je mamica odšla v službo, očka pa je razpravljaval o vojni s prijatelji v neki gostilni, on bi pa moral paziti na dveipoletno sestrico. Od druge ure pa do pete je bil dolg popoldan. Medtem ko se je sam zaigral s prijatelji iz sosese, je sestra stopila v stanovanje in radovedna, kot je, po nesreči zapahnila steklena vhodna vrata tako, da David ni mogel do nje.

Okoli pete ure popoldne je prišel očka, takšen kot že nekajkrat. Sestra je kričala, očka pa ni imel ključa od stanovanja. Zato je najprej raz-

bil steklena vrata, nato je poklical Davida. David, ki je vedel, kaj ga čaka, se je sprva hotel izmuzniti. Toda očka je z nogo zaustavil njegovo kolo, ga vrgel na tla, kričal in brcal in brcal. Vpitje in prošnje otroka so kmalu na okno privabili sosede iz bližnjih blokov.

»Že spet ga pretepa, saj ga bo ubil,« so menili nekateri. Nekdo pa je le zavrtel telefonsko številko in poklical policijo. Policisti so vedeli, kam morajo, saj so letos že štirikrat priskočili Davidu na pomoč.

Česa je kriv otrok?

Ahmata, očeta malega Davida, smo želeli povprašati, zakaj pretepa otroka.

Vrata stanovanja je odprla žena Daliborka. Prijazno nas je povabila v stanovanje. Ahmet je ležal na kavču, samo v športnih hlačkah, raztegnjen kot kralj, ki uživa v svojem kraljestvu. Naša prisotnost ga ni dosti motila, saj je imel opravka z najpomembnejšo stvarjo na svetu – gledanjem nogometa. Z daljincem v roki, zazrt v razplet na ekranu, je le bolj bežno sledil našemu razgovoru.

»Vem, kdo vas je poslal, hočete me uničiti,« je modroval. »Tistega novinarja, ki je časopisu napisal moje inicialke, bom tožil, saj so me vsi prepoznali.«

Zakaj ga tepem? Ali se tudi vam že otrok ni kdaj povzpel na vrh glave. Trmast je, len, noče paziti svoje mlajše sestre. Nikoli ne uboga, z njim ne gre drugače. Vsak oče kdaj pretepe otroka, pa ne delajo takšnega cirkusa kot zdaj,« pravi Ahmet. Žena Daliborka potrdi, moreže besede. »David je res nemogoč otrok, tako je trmast in agresiven. Včasih se zgodi, da se začne sam praskati po licu, vleči za lase in tuliti. Takrat ga tudi jaz udarim, saj bi sam

sebe bolj poškodoval kot ga jaz.«

»Nemogoč je, zadnjič je pri pisanju domače naloge radiral kar z oslinjenim prstom, namesto da bi poiskal izgubljeno radirko. Takrat sem ga namlatila s plastično otroško sabijo. Poznalo se mu je po hrbtu, seveda. Samo drug dan so torvaršice v vrtcu otroka odpeljale k zdravniku in to brez moje dovoljenja. Pomislite, niti

Imena in nekatera nepomembna dejstva so v resnični zgodbi spremenjena. Davida, pa naj ima katerokoli ime, bi lahko našli v marsikaterem slovenskem mestu, saj nasilja nad otroki velikokrat ne moremo ali ne znamo ustrezno preprečiti. Vendar okolica, ki ni neobčutljiva do takšnih primerov, lahko veliko pomaga, če se že mati ne more odločiti med ljubeznijo do otroka in močjo.

vprašale me niso,« pravi Ahmet.

»Zdaj, ko ga je obrcal s colli, so ga tudi odpeljali k zdravniku, pa ni bilo nič videti,« doda Daliborka.

»Če mi je žal, sprašujete, seveda mi je žal. To sem povedal tudi sodniku, tistih štiri tisoč tolarjev kazni bom tudi plačal, imeli pa bomo še eno obravnavo na sodišču,« pravi Ahmet in se ponovno zazre v ekran.

Daliborka je nadaljevala: »Socialna delavka nas je že večkrat obiskala. Rekli so, da mi bodo otroka vzeli, če ga jaz ne morem zaščititi pred Ahmetom. Tega ne bom dovolila, takrat bom tudi jaz mrtva.« Ahmet pa vprašanje na pol presliši in pove nekaj nerazumljivega, ko ga vprašamo, če bi mu bilo hudo otroka oddati. Kadar je naš pogovor preglasen, nastavi televizijo glasneje.

Zunaj pred vhomom se igra David in njegova sestrica.

Vsi vse vedo

Sosede iz okoliških blokov slišijo in vidijo marsikaj. Neka Daliborkina prijateljica iz službe pravi: »Včasih se mi je Daliborka smilila. Tudi njo pretepa. Vse nože v kuhinji je skrila ker nenehoma grozi. Nekoč ji ga je nastavil na vrat in takrat je mislila, da se ne bo rešila. Daliborka je po rodu Srbkinja, on Musliman. Kadar izve za kakšno nova grozodejstva v Bosni, kriči: »Opet tvoji kolju naše« in takrat mora Daliborka bežati.

Ko smo nazadnje skozi okna opazovali, kaj se dogaja pred njihovim stanovanjem, je kričal na nas in posoval. Sosed, ki je hotel pomagati ubogemu Davidu, jo je kasneje sam skupil, čeprav je tisti večer policija to preprečila. Tudi z orožjem je že grozil.

Večina stanovalcev blokov, ki imajo pogled na Ahmetovo stanovanje ali se dnevno srečujejo, ne želi govoriti o doodkih. Pravijo da

se bojijo. Česa se bojijo! Ali je potrebno odgovoriti.

Star znanec policije

Policisti žalske policijske postaje so letos podali zoper Ahmeta dve kazenski ovadbi in dva predloga sodniku za prekrške zaradi zanemarjanja mladoletne osebe in surovega ravnanja z njo. Že leta 1990 pa so Ahmeta obravnavali zaradi kršenja javnega reda in miru. Kaj več policisti ne morejo narediti, saj v »najboljšem«, primeru lahko osebo zadržijo le štiriindvajset ur, nato jo morajo predati preiskovalnemu sodniku. Zadeve pa tečejo, tečejo, pretepi doma hitreje kot obravnave na sodišču.

Za malega Davida morda ostaja le rešitev v socialni službi, ki mu želi poiskati novo družino.

Jana Štrlekar
Foto: LucaS

ZADEVA ELAN

KODER SE NOČE ZAGOVARJATI

Pričelo se je sojenje nekdanjima vodilnima delavcema Elana, Pavlu Kodru in Urošu Aljančiču. Elan je zdaj že trdno (z 92 odstotki) v hrvaških rokah in to tudi po zaslugi omenjenih bivših vodilnih delavcev, vendar jima na kranjskem sodišču ne sodijo zato, pač pa obtožnica bremeni Kodra neupravičene uporabe in uničenja poslovnih listin, Aljančiča pa napeljevanja k neupravičeni uporabi. Za ta dejanja so zagrožene kazni do pet let zapor.

Nekdanji Elanov finančnik 58-letni Pavel Koder, ki mu namestnik javnega tožilca očita kaznivo dejanje neupravičene uporabe, ker naj bi dal 6,7 milijonov šilingov Elanovega denarja kot jamstvo Zvezi slovenskih zadrug v Celovcu za dobo šestih let kot garancijo za kredit v višini 3,5 milijona šilingov, ki ga je najel Uroš Aljančič in 3,2 milijona šilingov, ki ga je najel Mladen Sirol.

Obtožnica je bila vložena že pred dvema letoma, vendar pa je do prve obravnave prišlo šele minuli teden. Spretni odvetniki so zadeve kar dve leti s sklicevanjem na slabo zdravstveno stanje obtoženih in drugimi manevri uspešno odlagali.

Pavel Koder je na zaslišanju v preiskavi povedal, da so se o podelitvi posojila dogovorili na seji Elanovega vodstva. Pobuda za to je pri-

šla od Zveze bank v Celovcu, kjer je zvedel za kredit, ki ga je ta banka dala Aljančiču. Uredil je vse potrebno, da je Elan jamčil z enako vsoto za posojilo svojemu bivšemu direktorju. O izginuli dokumentaciji ni povedal nič novega, vendar pa so priče potrdile, da jo je odnesel iz Elana. Ker se na sojenju ni hotel zagovarjati, je te izjave bral predsednik senata. Koder je takrat povedal, da ni nikoli videl pogodbe, ki sta jo sklenila Aljančič in Zveza slovenskih zadrug – bank iz Celovca. Koder je tudi trdil, da je Aljančič dobro vedel za depozit, s katerim je Elan garantiral za njegov kredit.

Uroš Aljančič, ki se je zagovarjal celi dve uri, je tudi

po soočenju s Pavlom Kodrom izjavil, da je prepričan, da o vsem tem na poslovnem odboru niso govorili. Sodišču je predložil overovljen prevod in originalno pogodbo, ki jo je v Celovcu sklenil za posojilo pol milijona mark.

»Pogodbo o depozitu Elanovega jamstva za moje posojilo sem prvič videl šele na zaslišanju s kriminalisti,« trdi Aljančič, ki je sedaj zaposlen kot vodja marketinga v Vili A in mesečno zasluži 35.000 tolarjev.

Na obravnavi je Aljančič tudi pojasnil, zakaj je najel posojilo. Svoje prihranke iz Švedske je želel naložiti v večnamenski objekt v Trzinu. Zato je potreboval posoji-

lo, ki mu ga je omogočil gospod Kunčič iz Celovške banke. Kot pravi, v ta projekt Elan ni bil nikoli vključen, saj se niso nikoli pogovarjali, da bi bil Elan garant za njegovo posojilo. Pri tej trditvi je Aljančič vztrajal, kljub temu, da je prvoobtoženi Pavel Koder trdil drugače.

Res se zdi malce čudno, da Aljančič, ki je bil pred dvema letoma, ko je najel posojilo, direktor Elana, ne bi nič vedel o garaciji njegove firme za to posojilo.

»Sprejel sem pogoje celovške banke in ponudil hipoteko, saj je bil objekt vsaj trikrat toliko vreden, kot pa je znašalo posojilo. Plačal sem tudi kreditno provizijo in zavarovanje v višini 28.000

šilingov ter podpisal bianco menico, kar v Avstriji pomeni, da ob neizpolnjevanju pogodbe kreditodajalec stoodstotno prevzame premoženje kreditodajalca,« se je branil Uroš Aljančič.

Na razpravi je bilo nesporno ugotovljeno, da je Elan s svojima računoma v tujini posloval nelegalno, vendar bo o tem kaj natančnejšega težko ugotoviti, saj dokumentacije ni.

Nerazjasnjeno je tudi posojilo Mladenu Sirolu 6,2 milijona šilingov, za katerega je ravno tako jamčil Elan.

Sirol dolguje Elanu tudi kupnino za devet jadrnic, vendar pa je nedosegljiv, saj je pobegnil iz Slovenije.

Janez Vodnar

DAGMAR ŠUSTER: NE SMEMO SE ZAPIRATI PRED EVROPO

S PAMETNO POLITIKO DO BELEGA KRUHA

»Potrebno je rešiti položaj izvoznikov, voditi manj restriktivno monetarno politiko, zmanjšati obrestno mero, rešiti problem javnega sektorja in monopolov ter javne porabe. To bi morale biti glavne točke gospodarske politike,« trdi podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije Dagmar Šuster, ki smo ga povprašali o trenutnih razmerah v slovenskem gospodarstvu in zaprosili za oceno vladnega gospodarskega programa.

Veliko se je že govorilo o razbremenitvi gospodarstva, zaenkrat pa do tega še ni prišlo. Nasprotno, zdi se, da gospodarstvo le še bolj obremenjujejo.

»Gospodarska zbornica se zavzema za znižanje davkov in prispevkov, tako da bi celotna tako imenovana javna poraba – država, družbene dejavnosti in pokojnine, skratka vsa ta nadgradnja ne porabila večjega deleža družbenega proizvoda kot lani.

Sedaj, ko vemo, da bo tudi letos družbeni proizvod bistveno manjši kot lani, ga nikakor ne bi smeli večji del nameniti za javno porabo. Te zadeve so sedaj zelo aktualne, saj se je nova vlada odločila, da se bo lotila problema javne porabe in zato bomo tudi mi znova postavili zahtevo gospodarstva, da se njegova obremenitev zmanjša. Vendar pa precej podjetij ne plačuje davkov državi, njihov dolg do proračuna znaša kar okoli 7 milijard tolarjev.

»To je drug problem. Zaradi situacije, v kateri sta se Slovenija in njeno gospodarstvo znašla, so zadeve v gospodarstvu zelo kritične.

Lani je zabeležilo izgubo kar 753 podjetij, v katerih je zaposlenih približno 200.000 ljudi. Izguba teh podjetij je znašala približno 18 milijard. Konec aprila letos je bilo v Sloveniji 1328 podjetij, ki so imela blokirane račune več kot pet dni. V prvih štirih mesecih letos je SDK evidentirala 255 podjetij, ki so zrela za stečaj. A za zdaj še velja zakon o moratoriju na stečajne postopke, kar je bil v dani situaciji najbrž nujen ukrep, vendar tudi neselektiven, saj je ohranil pri življenju vsa podjetja, od zdravih, polzdravih in neozdravljivo bolnih. Zato je potrebno dolgeve podjetij do države ali elektrogospodarstva ter tudi med seboj gledati v tej luči, saj gospodarstvo kot celota že tri leta beleži izgubo. Zato se Gospodarska zbornica zavzema za sanacijo gospodarstva in bank. Mislim, da ima tudi vlada v tej smeri določene ideje in predloge in upam, da se bo kmalu lotila sanacije gospodarstva in bank, kar je med seboj tesno povezano. To je zelo važna naloga, vendar je pri tem odločilnega pomena, da bo proces, ki je pred nami, dal možnost podjetjem, ki se lahko rešijo, ki imajo programe, potencialne trge itd.

To nikakor ne bo lahka naloga, saj si radikalne sanacije ne moremo privoščiti, ker bi to zahtevalo likvidacijo velikega števila podjetij. Kako pa Gospodarska zbornica gleda na nov pred-

log zakona o lastninjenju in vse, kar se okrog te zakonodaje dogaja?

Ne mislim tako kot mnogi, ki menijo, da je edini problem slovenskega gospodarstva njegova lastninska struktura. Na žalost ni tako. Bilo bi zelo enostavno, če bi imeli samo en problem.

Trdno sem prepričan, da je čista iluzija, če kdo misli, da bo po tem, ko bo zakon sprejet in lastninjenje opravljeno, to dalo takojšnje rezultate. Preden bo nova lastninska struktura pokazala rezultate, bo še preteklo nekaj vode. Vendar pa smo vso zadevo pripeljali tako daleč, v podjetjih, v državi in pri tujih partnerjih, da moramo takoj sprejeti to zakonodajo. Problem je že tako zaostren, da enostavno ne prenaša več odlašanja.

To, kar danes počnejo stranke, ali tiste, ki so bile v opoziciji prej, ali one, ki so v opoziciji danes, ko na račun tega zakona merijo politično temperaturo, nima nobene zveze s stvarjo in mislim, da so objektivno odgovorne, da do rešitve ni prišlo.

Stališče Gospodarske zbornice je jasno: zavzemamo se za čimprejšnji sprejem zakona. Tudi mi smo dali nekaj pripomb in predlogov, vendar nobenega takšnega, na katerem bi posebej vztrajali, samo zato, da ne bi še bolj zapletali situacije. Poenostavljeno rečeno – kakršenkoli zakon, samo čimprej, vsakega dne, ki ga izgubimo, je škoda.

Nenazadnje pa je res, da bo nova lastninska struktura postopoma dala tudi ekonomsko razultate.

Dodal bi, da se kljub vsemu okoli lastninjenja ustvarja prevelika fama. Slovensko gospodarstvo, obremenjeno z vsemi svojimi izgubami, izgubami bank in države, je v bistvu, na žalost, relativno zelo malo vredno.

Pomembne dele slovenskega gospodarstva sploh ni nihče pripravljen kupiti, nihče jih ni pripravljen vzeti niti zastonj. Okoli lastninjenja se ustvarja razpoloženje, kot, da si bomo sedaj ne vem kaj razdelili, namesto, da bi se zavedali, da je to gospodarstvo, zaradi različnih razlogov, zelo malo vredno.

Slišijo se glasovi, da nas bodo enostavno pokupili tujci. Kako gledate na to?

»Vsaka pametna država, ki da kaj nase in svoje državljane, bo glede tega vodila neko določeno politiko na osnovi določene strategije.

Odgovor na to vprašanje bi razdelili na tri dele. Prvič so določene stvari, ki jih ni mogoče prodati in tudi ni mogoče dovoliti novih naložb tujcem. Drugič je na nekaterih

področjih potrebno postaviti mejo, kjer ni mogoče vse prepustiti oziroma prodati tujcem. Glede pretežne večine gospodarstva pa ne bi smelo biti težav.

Želimo se integrirati v Evropo, se odpreti v ta evropski gospodarski prostor, ki bo jutri dejstvo za osemnajst držav. Tu postavljati prevelike meje pomeni v bistvu zapiranje in v zadnji posledici tudi skromen standard, bedo, ki si je ne bi smeli želeli noben državljan. Tudi pri tujcih ni velikega interesa, saj ima tuji kapital tudi boljše lokacije, kot je naša. Jaz ne vidim kakšne večje nevarnosti, da bi tujci kupili preveč. Brez tujih naložb pa se bomo zelo težko izkopal iz gospodarske nesreče. Naložbe tujcev bodisi v obstoječe ali nove kapacitete bodo vendar prinesle nova delovna mesta, konkurenčnost, davke državi...

Potrebno se je odpreti, v svet in do tujega kapitala, vendar z neko mero in občutkom.

Zdaj velja zakon o moratoriju na stečajne postopke. Kako dolgo bo ta zakon še veljal in kaj se lahko zgodi, če preneha njegova veljavnost?

»Po mojih podatkih name-rava vlada moratorij podaljšati še za pol leta. Odločilnega pomena je, kako se bomo lotili predstečajnih postopkov in na kakšen način rešili vse tiste, ki imajo kakršnokoli možnost za rešitev. Kar je brezupno, pač nima smisla reševati, ker je predrago, saj je ceneje potem reševati takšen problem preko socialnih programov, vendar je potrebno to zelo umiriti, saj si Slovenija ne more privoščiti naslednjih 100.000 nezaposlenih. Tega ne bi prenesli, ne socialno ne politično, smatram pa, da zato tudi ni nobene potrebe. Postopoma bi bilo mogoče celo zmanjševati število brezposelnih. Tudi sedanje število nezaposlenih je brez potrebe tako visoko. Če bi vodili pametnejšo gospodarsko politiko, bi bilo manj nezaposlenosti.

V zadnjih osmih mesecih je bila gospodarska politika napačna, ker je premalo naredila za stare in še posebej nove trge, ker je dovolila tako restriktivno monetarno politiko, ker ni ustvarila pogojev za znižanje obresti, niti ni obvladala javnega sektorja in monopolov ter ni znižala javne porabe. To so po moji sodbi največje napake prejšnje vlade.

Nova vlada mora najmanj teh pet zadev drugače reševati. Pomembna točka v programu nove vlade je tudi sklenitev socialnega pakta med sindikati, gospodarsko zbornico in vlado. Kakšne so možnosti, da do tega pride?

»Gospodarska zbornica je postavljala tako prejšnji kot sedanji vladi dva pogoja, ki ju je potrebno uresničiti, preden bo zbornica lahko pod-

pisala socialni pakt. Najprej se moramo vsaj v osnovi dogovoriti o gospodarski politiki, saj socialni pakt neodvisen od gospodarske politike nima smisla. Socialni pakt v bistvu obdružuje samo nekatere segmente gospodarske politike, in da je to obvladovanje učinkovito, mora biti del smiselne celote. Drug pogoj za sklenitev socialnega pakta je obvladovanje javne porabe – če ne bo država obvladala javne porabe, oziroma sama dala zgleda, ne bo s socialnim paktom nič.

odstotkov celotne proizvodnje, hkrati smo izgubili tudi nabavni trg in ne nazadnje posredniški trg.

Mislim, da ni nobenih možnosti, da bi ta trg kdajkoli znova vzpostavili v takšnem obsegu. Na to tržišče, ki je sprejelo do trideset odstotkov naše produkcije, se v takšnem obsegu nikoli ne bomo vrnili.

Nikakor pa ne mislim, da se je treba temu tržišču popolnoma odpovedati. Trdno sem prepričan, da je veliko razlogov in interesov na vseh

v prihodnje. Če ta revizija ne bo služila za rekonceptualiziranje in kadrovske okrepitve teh sektorjev, od vsega tega ne bo koristi. Samo ugotoviti, kje smo, ni dovolj.

Kar se elektrogospodarstva tiče je preprosto potrebno zagotoviti plačevanje elektrike. Vendar pa je vprašanje cene, po kateri se naj plačuje. V svetu so znane specifike velikih porabnikov, stalnih porabnikov in drugih... Gospodarstvo je potrebno spraviti v pozicijo, da bo lahko plačevalo. Poznam celo vrsto podjetij, ki ne plačujejo ničesar. Ne plačujejo ne telefona, ne elektrike, ne partnerjem, ne državi. Ta problem je povezan s sanacijo gospodarstva in bank ter z nujnostjo izboljšanja likvidnostne situacije, da bodo lahko te zadeve normalno funkcionirale.

Po programu nove vlade naj bi z omejitvami plač in cen inflacijo omejili na 2 do 3 odstotke mesečno. Kako gledati na takšen optimističen načrt?

»Inflacija je seveda zelo velik problem, ki na nek sintetičen način pokaže vse probleme, ki jih imata neko gospodarstvo in država. Zato je potrebno vse napore, ki imajo za cilj zmanjševanje inflacije, v največji meri podpreti. Vendar pa inflacija v Sloveniji ni edini ali največji problem. Proizvodnja je padla za tretjino, realne plače so na nivoju izpred tridesetih let, imamo skoraj 100.000 brezposelnih in številne druge hude težave.

Uničenje inflacije ima svojo ceno, to pomeni še nadaljnje padanje proizvodnje, povečanje brezposelnosti, itd. Ta cena je za tako ubudožano državo in državljane ta hip previsoka. Poleg tega, če bi inflacijo z ekstremnimi ukrepi monetarne politike obvladali, nismo s tem rešili vsebinskih problemov inflacije. Brez sanacije gospodarstva, bank, javnega sektorja lahko inflacijo le začasno ukinemo, kot je storil Marković, in se bo vrnila, ko se bodo zadeve normalizirale. Odpravljati je potrebno vzroke, ne posledic.

Kako Gospodarska zbornica ocenjuje gospodarski program Drnovškove vlade, ki ga je le-ta pred kratkim predstavila?

»Vlada je dovolj natančno definirala probleme, cilji, ki jih je vlada v tem programu nakazala, so dovolj sprejemljivi. Vse stvari, ki jih je vlada v tem programu nakazala, še niso skoncretizirane, zato bomo še videli, kako konkretno rešiti nekatere zadeve. Smatramo, da bi bilo potrebno bolj izostriti vprašanje tečaja oziroma sploh položaja izvoznikov, monetarne politike, obresti, javnega sektorja in monopolov ter javne porabe. To so področja, kjer je prejšnja vlada napravila najhujše napake.

Janez Vodnar

MODRE ČELADE V BIVŠI
JUGOSLAVIJI – (14)

ZASTOJ ALI NAPREDEK?

Modre čelade le počasi prevzemajo nadzor v okupiranih hrvaških območjih. Zdaj so na dveh sektorjih. Hrvati nikakor niso zadovoljni. Uradna oblast sporoča, da bo sama ukrepala. Zgodbe o prijaznih »sladoledarjih« se nadaljujejo. Modre čelade za Srbe kupujejo bencin, cigarete. Čudijo se le, ker za jugo dinarje ničesar ne dobijo. V SAO Slavonija ltd. so Srbi »pogrunjali«, da so miličniki lahko bivši vojaki JA. Hrvati so rekli »jok, lahko so le tisti, ki so ustrezne šole končali na Hrvaškem«.

Glavni sedež UNPROFOR je še vedno v Beogradu. To je povsem nelogično, je namreč tako, kot bi ga imeli pred letom dni v Bagdadu, v glavnem mestu agresorja. Dokler je UNPROFOR v Beogradu tudi ne pride v poštev kakršnakoli vojna intervencija mednarodnih sil. Pripadniki OZN v Beogradu bi bili namreč v takim primeru dobri – talci. Torej, bodite pozorni na selitev generala Nambiarja iz Beograda...

Srbi tudi tam, kjer je OZN, še vedno po 16. uri nosijo orožje, postavljajo mine, slišijo se rafali, Nesrbe še vedno preganjajo. OZN dela namreč le od 8. do 16. ure. Precej pa jih je tudi utrujenih in hodijo počivati v Istri, pa tudi v Sloveniji so dobrodošli.

Kar zadeva Sarajevo, se še kar naprej dogovarjajo. Letališče je zaprto. Ko so Srbi začutili potrebo, da pregrupirajo svoje sile, so objavili premirje, seveda lažno, pomagal pa jim je tudi general MacKenzie, ki so ga 36 ur zadržali v vojašnici Lukavica pri Sarajevu. Niso neumni, ti balkanski Srbi! Hrvati v BiH sicer še vedno delajo precej na svoje, imajo svoj vrhovni štab, vojaki, čeprav državljani BiH, pa so si nadeli hrvaške nazive, na primer bojniki ali general bojniki. Ni dobro, ker jasno ne povedo, da so del uradne vojske BiH, kakor sta se domenila Tuđman in Izetbegović.

V celoti – OZN se obira, lahko bi rekli, da gre za zastoj. Število mrtvih je medtem vse večje. Ameriški sekretar James Baker ima težave. Zdaj je kar močno nervozen, ker je le spoznal, da je sokriv za balkansko morijo. On je namreč tisti, ki je osebno dovolil Markoviću, da je poslal lani tanke v Slovenijo. No, dovolil je le vožnjo tankov, ne pa streljanje. Očitno ni vedel, s kom ima opravka. Zdaj skuša spet dokazati, da so krivi za vse Slovenci in Hrvati. Torej še vedno – tisti, ki se brani v svoji domovini, je kriv.

Da gre za zastoj, govori tudi dejstvo, da se izgnanci na Hrvaško še ne vračajo. Srbski vojaki, bivši JA, so tudi nezadovoljni, hočejo oditi. Iz Beograda jih tolažijo tako, da jim višajo dinarske plače. Razoroževanja Srbov še ni, JA je še vedno na območju Dubrovnika.

Na širšem polju – muslimanske države zahtevajo vojaško posredovanje v BiH, zlasti za Muslime, Grki grozijo, da bodo odšli iz Evropske skupnosti – zaradi imena Makedonija. ZRJ bo očitno imela na čelu same Srbe, Črnogorci naj le lepo poslušajo in ubogajo. Vse bolj je jasno, da ZRJ ne bo nihče priznal in bo morala skozi postopek kot Slovenija, Hrvaška, BiH, Makedonija. Je pa dobro, da se vse več govori tudi o Kosovu. Bodo tudi kakšni pravočasni ukrepi?

Zbigniew Kochanowski

ALI JE MILOŠEVIĆ UPRAVIČENO SVARIL SLOVENCE PRED HRVATI

ROP STOLETJA

Na Hrvaškem se stopnjuje gonja proti Slovincem in Sloveniji. Začel se je v Razkrižju, nadaljevalo ob Dragonji, da bi zdaj prišel na vrsto svet ob Kolpi in Žumberaku. Neizmerne skomine pa Hrvatov spet obujajo počitniški domovi slovenskih podjetij. Kaj bo ukrenila slovenska vlada?

Netenje nestrpnosti in vzpodbujanje mržnje

V novi državi Hrvaški, se iz meseca v mesec stopnjuje gonja proti Sloveniji. Kot je bilo v začetku državnosti obeh novih držav še možno verjeti razlagam in pojasnjevanju, da gre za »porodne krče«, za »napačne razlage« ali »nedorečenost«, vladini ukrepi sosednje Hrvaške, predvsem pa gonja v sredstvih javnega obveščanja, kažejo, da gre za načrtno netenje nestrpnosti in vzpodbujanje mržnje do Slovencev in Slovenije.

Nekateri strankarski veljaki na Hrvaškem javno pozivajo k ognju in meču, poslanci v Saboru in predstavniki vlade pa neodgovorno upirajo prst v Slovenijo, da bi tako prikrili lastne slabosti in vse jasnejše skomine po slovenski zemlji in lastnini.

Obnašanje hrvaškega vodstva se je razgalilo že ob napadu na Slovenijo, ob podpisovanju in dogovarjanju meddržavnih dogovorov in ob odnosu do vmes porojenih nespornostim. Ob taki drži vodstva in ob podpihovanju nekaterih strankarskih veljakov je gonja zoper Slovenijo in Slovence dobila v sredstvih obveščanja neverjeten prostor. Nekatera glasila prav tekmujejo, kdo bo prej izvalil večji žlapdek, kdo po kom izliž več gnojnice (in pozneje demantiral), narod pa v tamkajšnji izredno enoumno uglaseni besedi ne more kaj, da tem konstruktom ne bi verjel.

Albanci se rešujejo z denarjem

Te gonje proti Slovincem in Sloveniji so žal rodile sad: za Srbi so zdaj Slovenci najbolj zamrženi, nestrpnost se pojavlja tudi tam, kjer sta oba naroda stoletja v miru skupno živela. Gre za mejna območja in Istri. V Istri hrvaška policija prikriva mnogo inkriminiranih dejanj zoper Slovence in njih imetje. Tu ne gre več za že znane pri-

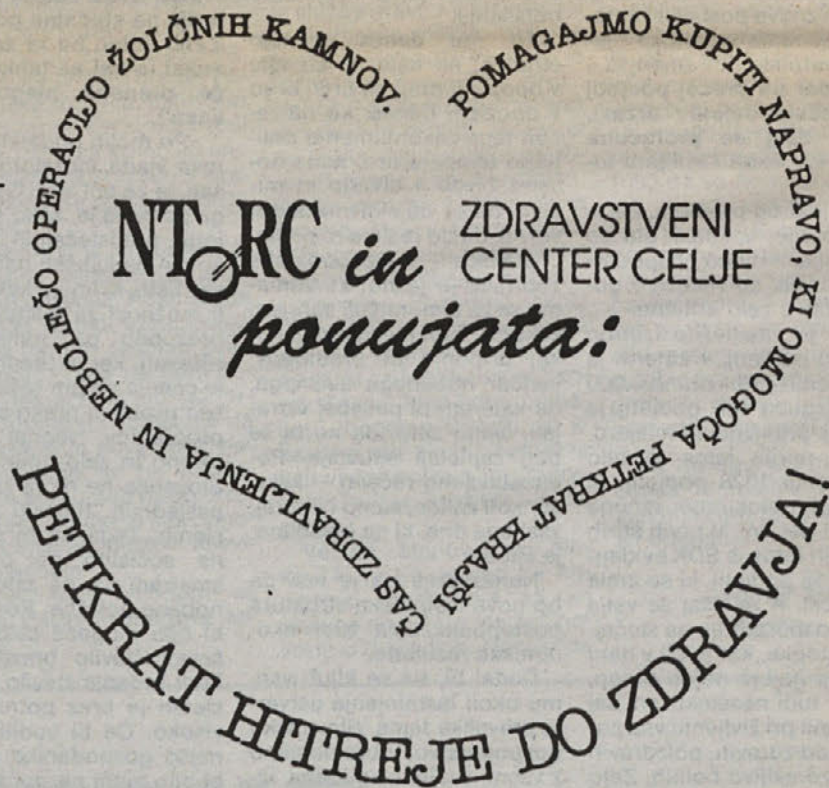
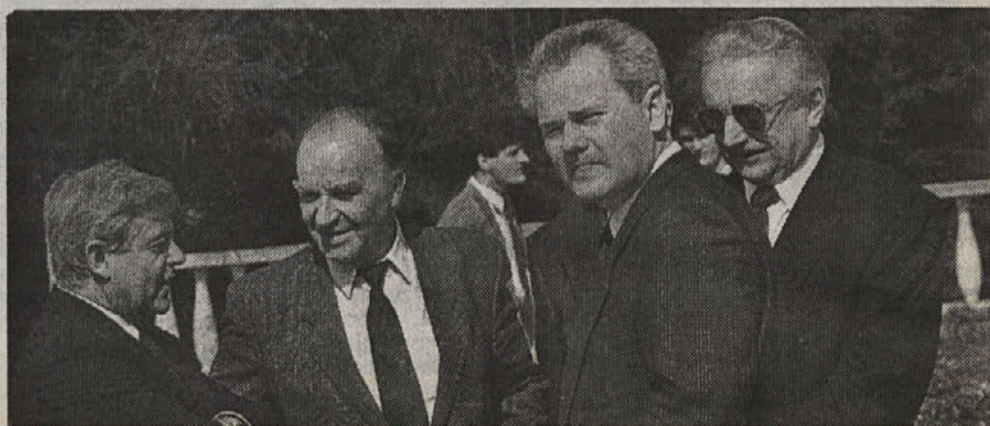
mere rušenja vikendov in razveljavljanja zakonitih pogodb, temveč za kriminalna dejanja, ki se po številu že skoraj enačijo z onimi zoper Srbe. Poznavalci razmer trdijo, da v tej nacionalistični ekspanziji zaenkrat še ni na udaru tretja narodnost, albanska, ker si ti kupujejo mir s – podkupninami.

Nedavni poizkus odtujitve nekaj sto počitniških domov slovenskih podjetij na Hrvaškem je presenetil samo

– slovensko oblast. Že nekaj mesecev visi v zraku grožnja, da bodo delavci iz Slovenije ostali brez svojih počitniških kapacitet zato, da bi jih vnovčili Hrvati. Gre za nekaj sto objektov, ki se lahko enačijo vsaj z drugorazrednimi hoteli, če že ne z najluksuznejšimi naselji apartmajev. Ta skomina je razumljiva, saj gre za nekaj tisoč tujskih postelj, ki bi ovešene z markami Hrvatov pomagale premoščati devizno brezno. Iz tega zornega kota sploh ni bistveno, da gre za lastnino, ki je bila izvirna iz dotlej negostoljubnega krša in delavskih žepov v Sloveniji zaposlenih, ki so to imetje gradili udarni-

ško ali z regresi za dopuste, s samoodpovedovanjem. Če pustimo ob strani upravičeno bojazn, da bo katerikoli trezen Evropejec trikrat premislil, preden bo nesel glavo in denar na obalo, kjer vse naokrog frčijo krogle, razbijajo avtomobile ali po mili volji nekažnovano razstreljujejo lokale, ne moremo mimo resnega razmisleka, kam vse to na Hrvaškem vodi. Predvsem pa ne, kaj bo in kdaj ukrenila slovenska oblast. Ministri, ki toliko izgovarjajo na poti v Evropo, bi morali zajeti predah in se ustaviti tu, pri sosedih – na Balkanu.

Janez Sever

LAPAROSKOPSKA HOLECISTEKTOMIJA

Laparoskopska holecistektomija je nova metoda v abdominalni kirurgiji, saj je prvi takšen poseg naredil leta 1987 dr. Phillipe Mouret v Lyonu, sedaj pa velja za standardni kirurški poseg v Evropi in Ameriki. Operacija se opravi v splošni anesteziji. Naredijo se štiri 1 cm dolgi urezi, eden v predelu popka in trije pod desnimi rebrnimi lokom; v trebušno votlino se uvede laparoskop, to je cev z optičnimi vlakni, na katero je priključena video kamera. Notranjost trebuha se opazuje na monitorju, žolčnik z žolčnimi kamni se odstrani s pomočjo dolgih instrumentov, ki jih kirurg drži in upravlja izven trebušne votline. Izkušeni kirurg opravi poseg v pol do tričetrt ure. S takšnim operativnim posegom se lahko zdravi 80-90% bolnikov z žolčnimi kamni. Operacija ni možna le pri akutnem vnetju žolčnika, cirozi, pri motnjah v strjevanju krvi in pri sumu na maligno obolenje žolčnika. Prednost laparoskopske holecistektomije pred klasično odstranitvijo žolčnika je v tem, da naredimo le nekaj manjših ranic na trebušni steni, ki so praktično neboleče. Vemo namreč, da je po klasični operaciji žolčnih kamnov boleča nekaj centimetrov dolga rana na trebušni steni, medtem, ko so organi v trebušni steni neboleči. Zato bolnika po laparoskopski holecistektomiji odpustimo domov že po treh dneh, za delo pa je sposoben po enem tednu. Pri klasični operaciji je bolnik v bolnišnici en teden, za delo pa ni sposoben 4-6 tednov.

»KAVA BAR«

OB NOGOMETNEM IGRIŠČU NK GALEB V ANKARANU PONUJA NAJBOLJŠE VINO NA OBALI, ODLIČEN PRŠUT IN SIR.

PRIDITE V PRIJETNO OKOLJE Z RAZGLEDOM NA MORJE!
PRIČAKUJEMO VAS!

OKREPČEVALNICA

»MARKOVEC«

V KOPRSKEM NASELJU MARKOVEC DOBITE
SUPER ČEVAPČICE, PLESKAVICE IN KLOBASE.
– VSE NA ŽARU.

PRIDITE, POSKUSITE, IN POSTALI BOSTE NAŠ STALEN GOST!

FRANKOLOVO: ROPAR JE NAJPREJ STRELJAL IN POTEM ZAHTEVAL DENAR

ROPAR Z LASTNE DOMAČIJE

»... V kopalnici sem se urejala čakajoč, da se sin zbudi, k sosedu bi morali h krstu, ko sem za hrbtom zagledala neznanca z nogavico raz obraz. Tega ne bom nikoli pozabila in nato tiste roke v debelih rokavicah, ki so objemale veliko pištolo. Potem se je zablskalo, strela nisem slišala, in me udarilo v glavo, potem je nekaj spet delal s pištolo in spet se je zablskalo in me je udarilo v bok...«, to je samo delček groze, ki jo je v nedeljo popoldne doživela 31-letna Marija Bukovski z Lipe nad Frankolovim, mati dveh otrok, tehniška risanka v celjskem Ingradu.

Drama na Lipi

V nedeljo popoldne okrog četrte ure sta zakonca Le-

nogavice, so v mene strmele tiste modre oči. Ne vem, koliko časa sem gledala v tiste debele rokavice, s katerimi je iz tesno oprijetih kavbojk

prej ustrelil Lea, ko je ta prišel iz gospodarskega poslopja in ga zvelkel v bližnji gozd. Nato bi naj krenil v hišo, kjer je presenetil nesrečno ženo z osemletno hčerjo, medtem ko je triletni Simon še vedno spal...

»Zdaj, ko vem, kdo je ropar, me je še bolj groza, kakšen človek je to, da bi lahko streljal v otroka, ko ima vendar tudi sam od moje hčerke pol leta starejšega otroka,« se sprašuje nesrečna Marija. »Ne vem, zakaj me je pustil pri življenju, ko se v strahu nikakor nisem mogla spomniti, kje imamo denar. Kaj bi s tistim denarjem, ko sem pri Ingradu, kjer že dolgo ni bilo rednih plač, mož pa dela v trgovini...«

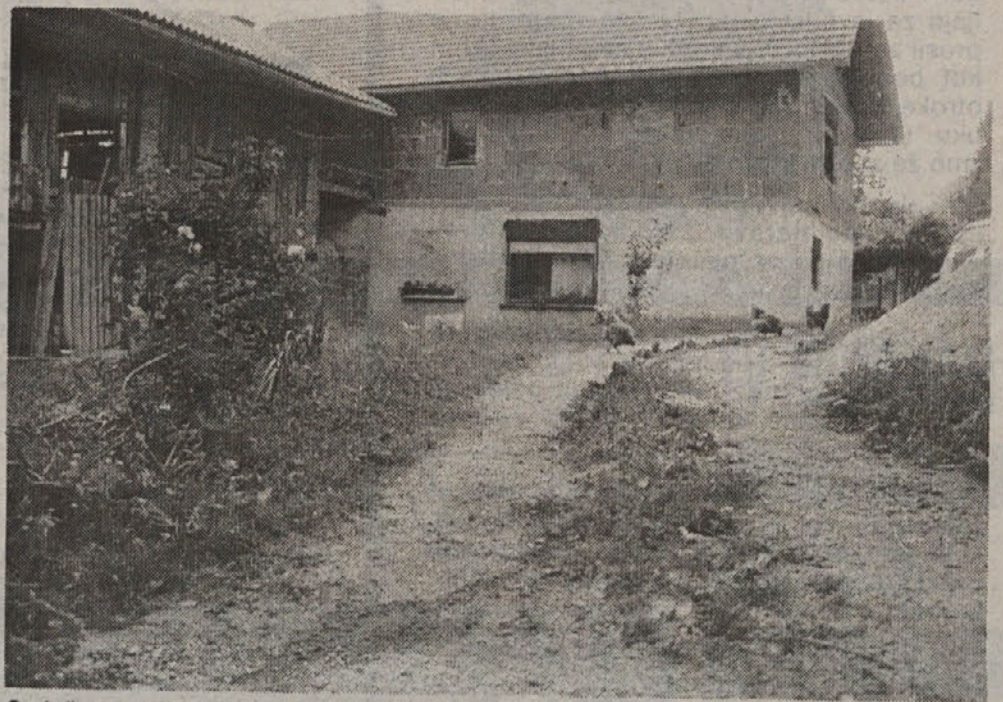
Zdi se mi, da me je rešila pištola, ki mu je nekaj nagajala in ko je dobil denar, je izginil, kot bi se vdrl v zemljo ali pa me je za trenutek obšla slabost, ker sem šele zdaj ugotovila, da je tisto toplo, kar mi teče po obrazu – kri...

Potem sem zaslišala, kako nekdo zaklepa vrata. Pograbila sem hčer in ji sirotili velela, naj zbeži skozi okno k sosedom, potem sem šla v sobo po sina in ga zbudila. Sirotek je jokal, kaj ne bi, ko sem bila vsa v krvi, vlekla sem ga proti oknu, mali pa je prosil, da bi ga vzela v naročje, pa nisem več mogla, noge me niso držale...

Domačini so planili za ubijalcem

Le samica, mati, ženska je zmožna nadčloveškega trpljenja, ko gre za njenega otroka, s strelom v glavo in prestreljenim kolkom je nesrečna Marija Bukovski privlekla sebe in otroka do približno 200 metrov oddaljenega sosedu in priključala pomoč.

Sosede je o streljanju opozorila tudi mala Vesna, možje so takoj krenili, eni za roparjem, drugi k Zontiču. Ko je prišla policija, je bila že

Sodeč po mlaki krvi na dvorišču, Leon ni umrl takoj po strelu.

vsa okolica na nogah, roparja so sledili iz globeli v globel, očitno je bilo, da hoče priti do stare magistralne ceste Celje – Maribor. In res ga je policija tam pozneje, od

ropa je minila komaj ura, izsledila skritega v potočnem koritu, prekritega z vejevjem in plastično folijo. Kaj ga je gnalo ali prignalo iz Nemčije, kjer dela, nazaj na Zontičevo,

ne ve povedati še nihče. Razen – njega.

Jani Sova
Foto: Lucas

Na tem mestu bi morilec skorajda prejel zasluženo plačilo: v paniki je skočil na cesto pred drveči avtobus, le prisebnost voznika ga je rešila.

Leon in Marija, ko sta še sanjerala o svojem domu, ki sta si ga pozneje ustvarila na Zontičevem.

nard in Marija na Lipi št. 3., kjer že osem let domujeta, čakala, da bi se iz popoldanskega sna zbudil njun najmlajši, triletni Simon. Pri sosedu, stricu Tonetu, je bilo slavlje, od krsta so prinesli njegov naraščaj. Bilo je lepo nedeljsko popoldne, pri sosedih pa že ves dan živo, Tone je dobro uro predtem sam prišel k Zontiču, kot se domačiji po starem še vedno reče, da naj že pridejo, ker jih vsi čakajo.

Marija in Leonard, mesar v Merkatorjevem prodajnem centru na Hudinji, po domače Leop, sta »Zontičevo« od Zontičev kupila pred osmimi leti, po smrti stare Zontičeve, ki je posestvo razdelila med sina in dve hčeri, vendar otroci z delitvijo niso bili zadovoljni in je sin po nenehnih prepirih domačijo prodal.

»V grozi sem se ozirala na okoli in iskala moža, ki je nekje v hiši. Ni mi bilo jasno, odkod se je neznanec vzel, ker tudi pes ni lajal. Res je v hiši igral radio... Iz tistih lukenj, ki so bile izrezane iz

skušal izvleči naboj, in kako ga je vtikal v pištolo...

Ko je izstrelil, šele pozneje sem se zavedla, da je streljal v mene, tudi drugi naboj, je rekel, da mu naj dam denar, ali pa bo postrelil vse, tudi otroka...

Streli na dvorišču

Hudo ranjena Marija Bukovski leži na oddelku za intenzivno nego v celjski bolnišnici. Ob obisku kolegice je že na robu obupa pričakovala – moža. Nihče ji namreč še ni upal povedati, da Lea več ne bo...

Takoj po vesti o grozodejstvu na Lipi smo odhiteli na Zontičevo, kjer je dežurni preiskovalni sodnik Marko Meznarič skupaj s policijo zasliševal storilca in sosede, domačini pa so iz gozda pravkar prinesli truplo 36-letnega Lea.

Po pripovedi najbližjih bi naj 36-letni D. K., vnuk stare Zontičeve, ki je svojo mladost preživljal prav tu, naj-

Domačini nosijo nesrečnega Leona v hišo. Morilec ga je odvel v bližnjo grapo.

RES JE...

— naš stari znanec Silvester Drevenšek upa, da bo z božjo pomočjo postal tajnik slovenskega veleposlaništva v Vatikanu ali pa, vsaj, direktor doma upokojencev v Celju. V prvem primeru »prijatelji« žele pripravljajo za javnost njegovo milo vlogo, ko je prosil za članstvo v komunistični stranki in kot podeželski učitelj tudi pridno beležil otroke, ki so hodili v cerkev oziroma k vero-uku. (To, da je zdaj krščanski demokrat, smo že zapisali.)

— da tudi slovenski jedrski strokovnjaki ljubijo čisto naravo, zato so organizirali dvodnevno posvetovanje v Bovcu. Bližina jedrske elektrarne jim očito ni ljuba.

— da je Janez Kopač nor. Kako drugače razumeti njegovo podpiranje Mitja Gasparija, ki ga je izrinil z ministrskega položaja. Kdaj bo Kopač spoznal, da je politika kurba?

— da je Dušan Plut še vedno glavni šef zelenih Slovenije. Še več, po pooblastilih, ki jih je dobil, nekateri pravijo, da je postal pravi diktator. Nagnal bo vse zelene, ki se kurbajo z Demosom.

— da naj bi Celjani dobili le začasno vojašnico. Glede na slovensko pojmovanje začasnosti, ko bi moral biti zdomec star 1000 let, da bi mu rekli, da dela začasno v tujini, vse kaže, da bo vojska, čeprav slovenska, ostala v mestu še leta in leta.

— da, ko že govorimo o celjski vojašnici, je vojaško kantino prevzela znana podjetna ženska Zora Koren, ki je neuspešno sanirala hotel Hum v Laškem, zdaj pa ima težave v hotelu Prebold. Če jo bodo mladi fantje veselili, ne vemo, vemo pa, da jih ona bo, saj jih bo cel bataljon. Žal bo imela težave, ker zagotovo ne bo mogla navijati cen.

— se znani antikomunist Alfred Božič, mozirski premier, niti malo ne sekira, ker na jugu njegove občine še vedno stoji kažipot v Titovo Velenje.

— da bomo ta teden praznovali dan državnosti. Ob tem naj spomnimo, da so našli vrli planinci pred letom dni na Triglavu obesili — rusko zastavo. Zdaj imajo možnost, da to popravijo.

— da je savinjska pevka Romana, ki zdaj poiskuje tudi z vodenjem TV oddaj na TVS, ob koncu oddaje o cirkusih končala takole: Na svidenje prihodnji teden, do takrat pa — lahko noč. Kdo pa si lahko privoščijo celodensko spanje — draga Romana?

— da gospod Cvetko, župnik pri svetem Duhu v Celju, dan za dnem lovi gospoda Bastla, krščanskega demokrata. Razlog je preprost: zvon v novi cerkvi, na katerem piše, da ga je podaril bivši minister Bastl, še ni plačan. Bastla lovijo tudi Gradisovci, saj še ni plačana prenovitev zgradbe v Celju, kjer je trgovina Maksim, katere solastnik je tudi Bastl...

NOVO — NOVO — NOVO — NOVO —

KAVA BAR »BABILON«

Ankaran, Regentova 1

VAS PRIČAKUJE V PRIJETNEM OKOLJU S TERASO IN MIRNO GLASBO
POLEG DOBRE POSTREŽBE IN VSEH
VRST PIJAC. SLADOKUSCEM PONUJA
TUDI SLADOLED IN RAZLIČNE SLAČICE.
OBIŠČITE NAS — NE BO VAM ŽALI!

ŠKANDALI

ZA PAPEŽA UKRADLI
ZLATI KELIH

Kaj se je dogajalo s Plečnikovimi zlatimi kelihi po razstavi v Celju? Ali je zdajšnji diplomat v Vatikanu v resnici na skrivaj spravil zlate kelih v Italijo, da so ga hvaležno podarili Papežu? Ali je Peterletova vlada v svoji ponižni in hvaležni gorečnosti blagoslovila tovrstna plačila?

Strah pred cerkvijo

Šele nedavni preprič med vodilnimi svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani je na površje napravljal tudi vprašanje, »kaj se je dogajalo s Plečnikovimi kelihi po razstavi v Celju«. V tem najvišjem in najeminentnejšem telesu vseh Slovencev je v javnost prodrla še druga nečednost, če štejemo samo večje. Kot je znano, se je na začetku mnogo govorilo o zlatnikih, zdaj pa je nekaj mesecev trajajoče šušljanje dobilo potrditev v javnosti: rompomom in stotisoč mark se je razbilnilo še pred razstavo naše kulturne dediščine (Plečnikove zapuščine) na Dunaju, v Pragi...

Ideja o čim svečanejši pomiritvi in vseslovenski spravi pod okriljem Svetovnega slovenskega kongresa je bila sprejeta še pred poznejšimi dogodki ob rojevanju in podprta z vsemi dobro mislečimi Slovenci. Tako tudi ta, da bi rojakom iz tujine s prireditvami, razstavo kulturne dediščine, dokazali, da se Slovenci nimamo ničesar sramovati pred kulturnim svetom.

Zaradi sporov in glasnosti Celjanov, da ne gre več zanikati zgodovine in pomena celjskih knezov in zato pač sodi del prireditve v »knežje mesto«, so vodilni SSK modro odločili, da bi v Celje sodila razstava iz Plečnikove bogate zapuščine in sicer njegovi znameniti kelihi.

Šele pozneje so v Celju užajali ugotavljali, da so jim v Ljubljani podstavili »kukavičje jajce«, saj bi naj omejeno razstavo pripravili in plačali Celjani. Pripravili so jo v Ljubljani pod vodstvom profesorja Janeza Šumrade, pred prihodom v Ljubljano je bil kustos. Šumrade, pred prihodom v Ljubljano je bil kustos. Šumrade, pred prihodom v Ljubljano je bil kustos. Šumrade, pred prihodom v Ljubljano je bil kustos.

In res jima je v Celju uspelo zbrati na desetine tisoče mark, največji delež si je naložil privatnik steklar, da so

pripravili vse za dostojno razstavo. Žal je otvoritev sovpadala z napadom JLA in po krivici zmedela v širši javnosti. Vendar se je že pred otvoritvijo v Celju mnogo šušljalo o »bajnih honorarjih« o »nategnjenih Celjanih«, o »trikrat preplačanih stroških«, vse pa je bilo utišano »s štirimi interesi« in »interesom cerkve«.

Kelih pod župniško kuto

Zanimivo je, da na niti eno pripombo ni reagiral niti vodstvo celjskega odbora SSK niti vodstvo občine ali cerkev, da bi raje povedali ali dali na znanje, kaj so to »širši interesi«. Počilo je mnogo pozneje in sicer po povsem nedolžnem obisku in avdienci Celjskega pevskega zbora pri Papežu v Vatikanu. Ob tej priložnosti je predstavnik cerkve, rojak iz Frama, in možak, ki je baje mnogo pripomogel k naši osamosvojitvi, prevodil omenjenega zbora izročil zlat kelih kot darilo Celjanov Papežu iz hvaležnosti za pomoč pri osamosvajanju Slovenije. Prevodnja bi naj (in je) kelih, šlo je za Plečnikov kelih, enega izmed v Celju razstavljenih zlatih kelihov, vprico gospoda iz Frama izročil Papežu.

Takoj po vrnitvi z nadvse odmevne avdiencie pri Papežu v Vatikanu, so nekateri resni kulturni delavci začeli vohati okrog in — v darilo. Najprej je šlo za prepričanje, da so Celjani Papežu izročili kopijo Plečnikovega keliha, ki bi jo naj izdelali v celjski Zlatarni. Ko v Zlatarni niso nič vedeli o tem, so povzdignili glas tudi varstveniki kulturne dediščine, češ, da gre, bog jim odpusti, za »odtujevanje narodnega bogastva«. Potem se je izvedelo o čudnem popotovanju tega keliha, ki bi ga svetemu očetu po prvotnem načrtu moral izročiti malo predtem v prelata povzdignjeni celjski opat Kolšek. Vendar je gospod prelat hudo zbolel, zato je vskočil gospod iz Frama. Po voznem redu so se celjski pevci v Rim odpravili z avtobusom, gospod prelat pa je bil naj dohitel pred Rimom v avtomobilu. Tako pa se je na oni strani državne meje pojavil že omenjeni gospod s — kelihom, v katerega je bilo vgravirano sporočilo hvaležnosti...

Varstveniki kulturne dediščine so vohali naprej in skušali pojasniti čudno pot zlatega keliha. Ugotovili so, da nobena uradna institucija, ki je zadovoljena za tovrstna dovoljenja, v Celju ni izdala dovoljenja (ki je za to potrebna in na katera je predtem pozabili tudi tedanji minister Maks Bastl, ko so njegovi prijatelji iz Avstrije na veliko iz države tovorili razne starine in svete podobice) za »izvoz« Plečnikovega keliha. Organizatorji so se branili, češ da gre za lastnino Cerkev, vendar po mnenju strokovnjakov tudi ta ne sme brez znanja

države čez državno mejo tihotapiti svojo lastnino. Potem je bilo rečeno, da je šlo za akcijo na ravni države, da je bila vlada o vsem obveščena in da bi naj sam gospod predsednik Peterle počelje blagoslovil...

Kaj je s Plečnikovimi kelihi

Po nedavni seji vodstva Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani pa je tekla razprava tudi o preostalem delu v Celju razstavljenih Plečnikove zapuščine, ki bi predvidoma morala biti prenešana na Dunaj in v Prago. Nekateri člani so (očito bolj obveščeni) na odboru sprožili to vprašanje najverjetneje z namero, da pred slovensko javnost razgrnejo še eno nečednost, ki bi se naj poleg omenjenega keliha zgodila v zvezi s Plečnikovo zapuščino.

Skrb vzbujajoče ob vsem tem je dejstvo, da niti prejšnja vlada in ustrezne institucije (v zvezi z njenim odnosom do cerkve je to razumljivo) niti zdajšnja o vsej zadevi ne dajeta pojasnil. Če je šlo samo za carinski prekršek, bog pomagaj, je šlo pač za »državni interes, ki je bil spravljen v diplomatski torbi«, če pa je šlo za resnično ignoranco obstoječe in zdaj že dokaj točno razmejene zakonodaje, bi bilo težko razumeti, da je bil človek, ki je čez državno mejo »švercal« narodu in državi odtujen kulturno zapuščino še nagrajen z imenovanjem za našega diplomatskega predstavnika v Vatikanu. Zaradi keliha in tovrstnih načinov izkazovanja hvaležnosti Svetemu očetu in zaradi sramote, ki s takšnim ravnanjem ostaja.

Kot kaže, bo potrebno počakati na naslednjo sejo vodstva SSK ali pa javno priznati, da obstoječa zakonodaja ni za vse obvezujoča. Kot tudi doslej ni bila. Če seveda odmislimo mnenje Svetega očeta o takšnem darilu in naši resnični kulturi.

Janez Sever

HUMORESKA

DEMOKRA-
TIČNI
DIREKTOR

Jožef Zguba je bil dvajset let v vodilni ekipi v podjetju, v kateri pravzaprav ni delal drugega, ko da si je krepil komolce. Ni hudic, si je mislil, da z njimi ne bom nekam priril. In to se je v resnici zgodilo.

»Jožef Zguba bo direktor v tej tovarni,« je rekel predsednik občinske skupščine, »saj ima ogromno izkušenj še od prej. Ko bo zamenjal partijo za drugo stranko, bo to prvi demokratični direktor v naši občini. Mi moramo gledati, da bomo imeli same demokratične direktorje, še le potem bomo imeli tudi demokratično gospodarstvo.«

Jožef je takoj pljunil v roke, ali kot bi rekel partiji, aktiviral svoje komolce. Brez problemov je odinil od sebe nekaj strokovnjakov, češ da bo njihovo delo prevzel sam. »Samo tako bomo krenili z mesta. Zdaj so drugačni časi, dragi moji,« je rekel. »Zdaj je najvažnejši direktor. Ta sklepa ali ne sklepa pogodbe z delavci, se pogaja ali se ne pogaja s sindikatom, naredi sam, kar naredi, ali pa ne naredi.«

Ko ga je pomočnik za trženje vprašal, kaj bo naredil z njim, je Jožef rekel, da ga bo zamenjal s pomočnico, ker se na ženske bolj zanese in tudi zastopi se z njimi bolje. »Ob ženskah res ni nikoli dolgčas,« je pripomnil.

Jožef Zguba je vodil tovarno, kot bi vozil ladjo. Nagibala se je na desno in levo in tu in tam malo tonila. Rekel je, da je za tako vožnjo krivo gospodarsko krmilo, ki je že zelo staro, malo pa tudi računalnik, ki kaže kar naprej kurz navzdol.

»Se vam ne zdi nevarno, da se potopimo?« ga je spraševala delavska posadka.

»Kje pa! Saj vozimo po suhem! Kje ste pa še videli koga, ki se je utopil na suhem?« je rekel Zguba.

Ko je nastal upor, ker so delavci hoteli večje plače, je rekel, da niso na ladji Bounty.

»Nekam čudno obračate krmilo. Ko da vam uhaja iz rok. Slišali smo, da boste izstopili in skušali rešiti sebe,« so rekli delavci.

»Brez skrbi, ne bom izstopil. Odstopil pa bom,« je skrivnostno odvrnil Jožef.

»Kam pa nameravate?«

»Veste, tja sem hotel, še preden so me občinski funkcionarji naprosili, da primem za tole krmilo in nas skupaj popeljem na obalo lepše prihodnosti. Na podiplomski študij grem.«

»A tako?«

»Če vam po pravici povem, bom šel študirat samo zato, da bi se dokopal do znanja, kako ne zafuraš podjetja.«

»In potem se boste vrnili kot direktor?«

»Če bodo občinski veljaki tako pametni, kot so bili prvič, da me bodo imenovali, zakaj pa ne?« je veselo rekel Zguba.

UNIMA 92

KAKO JE SVET
SMEŠEN IN
LEP

Tudi ulice niso več, kar so včasih bile. Še do nedavnega nemogoče prenesti kakršnokoli živost, so se danes že prelevile v oder življenja. Majhni in veliki igralci postajajo enaki in enakovredni, publika pa smo mi sami in aplavz se čuti v srh, na velikem odru življenja.

Svet ni pisan le na zunaj, notranja raznolikost je tako kot življenje samo stvar nedokončnosti in komu mar, če ima violinist lesen nos in trd obraz, ki le še povdarja globok pogled poln glasbe in življenja?!

Lahko pa je svet le majhna kletka, ujame te čas in obraz postane še bolj lesen in mehak.

Vsaka misel je kletka zase, vsaka misel je svoj svet in meje so le tam, kjer je oder življenja pust in mrtev, kjer na lesenem obrazu ni prostora za oči, igrive in mladostne. UNIMA 92 je naš svet, sprejeli smo ga za svojega, se mu predali in sedaj ga živimo. Vojne pa ga lahko porušijo.

NI RES...

— da je Delo za teden dni zaprlo dopisništvo v Mariboru: Venturini je bolan, Štrucova je z mariborsko opero odpela v Kijev, Vodušek pa za reklamo z žerjavi iz Metalne potuje v Bangkok...

— da ima nemški kancler Kohl kakšno posebno protekcijo v svoji državi. Tako mu je vojno letalstvo poslalo račun za kar 75.000 mark, ko je lani, ko se je kanclerjev sin v Italiji ponesrečil, prepeljali ženo Hannelore iz Frankfurta v Milano. Kanclerju se je cena zdela sicer pretirana, vendar jo je vseeno plačal. Ne bi bilo slabo, če bi tudi našim politikom, TO ali policiji poslali kdaj kakšen račun za njihove helikopterske polete. Morda bi bili potej malo varčnejši.

— da bodo zaprli guvernerja Banke Slovenije. Drži pa, da »slavni« Ibrahim Dedič, lastnik Prometeje banke v Kopru, meni, da bi ga morali, saj mu le ta ne dovoli registracije za banko.

— da je pri nas dobro poskrbljeno za gasilce. Tako morajo koprski gasilci še kar štrajkati, saj je njihova oprema dotrajana in neuporabna. S skupnostjo priobalnih občin nikakor ne najdejo skupnega jezika, zato stavko nadaljujejo. Očitno so občinarji prepričani, da so njihove pisarne varne pred ognjem.

— da prebivalci Haloz ne nasprotujejo jedrskemu odlagališču v Halozah. Nasprotujejo mu tako odločno, da so na referendumu skoraj stoddostno glasovali proti. Vendar ta referendum za državo pravno formalno ni obvezujoč, zato se jim kaj lahko zgodi, da bo kljub njihovem nasprotovanju odlagališče jedrskih odpadkov na njihovem koncu.

— da ljubljanska mestna oblast ne mara borcev. Res pa je, da so jim mestne službe za dvorano na Magistratu, v kateri so borci organizirali slovesnost ob državnem prazniku, 27. aprila, lepo zaračunale najemnino. Ja, tovariši, zdaj smo pa v kapitalizmu.

— da na slovenski televiziji cvetijo samo rožice. Cvetijo tudi tožbe novinarjev RTV proti svoji delovni organizaciji. Sedaj jih je že več kot 200.

— da Slovenci ne maramo Srbov. To dokazuje tudi še nadaljnje poučevanje srbsko-hrvaškega jezika v petem razredu osnovne šole. Tako je odločil Strokovni svet za izobraževanje Republike Slovenije. Da bi se namesto srbohrvaščine lahko petošolčki učili angleščino, temu odboru ne pade niti na misel.

— da je predsednik parlamenta dr. Franče Bučar zaradi besnih napadov opozicije pobegnil v Avstrijo. V Avstrijo je odšel po službeni dolžnosti: sestanek z predsednikom avstrijskega parlamenta, z Walheimom, itd. No, malo si bo pa tudi odpočil.

»JAFFA«

— NAJBOLJ OBISKANA PRODAJALNA
ZELENJAVE V ANKARANU

VEDNO NUDI SVEŽE SADJE IN
ZELENJAVO PO NIZKIH CENAH!

OBIŠČITE NAS NE GLEDE NA URO IN
DAN!

MI SMO TUKAJ, DA BI VAM
VRHUNSKO POSTREGLI!

ODPRTA JE NON STOP

NOVA DOBA

OD ČETRTEKA, 25. 6.
DO SREDE, 1. 7. 1992

NOVA
PESTREJŠA
PODOBA

SUPER NAPovednik

MARTINA KAJFEŽ

je zmagovalka tekmovanja »Lepota – obraz leta '92«. Osemnajstletna lepotica iz Nove Gorice je končala srednjo šolo za oblikovanje, vpisati pa se namerava na likovno akademijo v Benetkah. Po njenem izgledu sodeč bomo o njej gotovo še slišali.

TV PROGRAM

GLASBA

LESTVICE

PRIREDITVE
PO SLOVENIJI

NAGRADNA
KRIŽANKA

HOROSKOP

SOS IZ
POSTELJE

STOPITE
BLIŽE
SLOVENSKI
VOJAKI

ČETRTEK, 25. JUNIJ

SLOVENIJA 1

8.40 Pedenjžep
9.10 V. Grisogono - Nemeš: Peklenski načrt, mladinski tv film

Si lahko predstavljate, da bi za najboljšega prijatelja imeli pravega, živega tigra? Težko, kajne.

Kljub temu si je devetletni Andrej, junak novega televizijskega filma izbral za najbližjega zaupnika ravno to divjo žival.

Seveda, tisto v živalskem vrtu, za rešetkami.

In ravno njej je lahko mirno zaupal vse dogodke, ki so se z bliskovito naglico odvijali v njegovi družini, odkar sta se mama in oče odločila za skorajšnjo ločitev...

Scenarij: Vedrana Grisogono, režija: Anton Tomašič, direktor fotografije: Jure Pervanje, scenografija: Seta Mušič, kostumografija: Jerneja Jambrek, glavni igralci - otroci: Andrej Miljković, Katarina Čas, Majda Medvedšek; odrasli: Dare Valič, Vesna Jevnikar, Majda Potokar

10.10 Nekoč je bilo... življenje: rojstvo
10.35 Skrivnostno življenje strojev - radio, 2. del

Zelo zapletene gospodinske stroje lahko uporabljamo, ne da bi vedeli, kako delujejo. V nadaljevanju Skrivnostno življenje strojev poskuša Tim Hunkin vzpodbuditi našo spečo radovednost, da bi izvedeli kaj več o njihovem delovanju. S pomočjo animiranih sekvenc pripoveduje zgodovino strojev, ki jim zdaj jemljemo kot nekaj samo po sebi umevnega, pa tudi življenjske zgodbe slikovitih osebnosti, ki so jim vdihnile življenje.

12.00 Poročila
14.50 Šprotna sredi, ponovitev
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Program za otroke, Ebu drame za otroke: Mala miš
17.35 Živ žav
18.28 Že veste..., svetovno izobraževalna oddaja
19.05 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, žarišče
20.30 Bobenček, glasbena oddaja

V junijskem Bobenčku bodo spet obdelali kopico tem: predstavili bodo gosta v rubriki Nostalgija - to bo Djuro Penzeš, nekdanja Bela vrana; oblikovalca modnih oblačil Mateja Andraža Vogrinčiča so napovedali že v prejšnji oddaji, pa je zmanjkalo časa; rdeča nit oddaje pa bodo izjave slovitih rockovskih glasbenikov o AIDS-u. Seveda bo z nami tudi Dragan Bulič, ki

bo razrešil staro uganko, nove pa ne bo zastavil, saj bo junijski Bobenček drugačen od dosedanjih.

21.35 Dokumentarna oddaja ob obletnici osamosvojitve
22.25 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.50 Poslovna borza
23.10 Sova, Dragi John, ameriška nanizanka, 9/22, Gabrielov ogenj, 6. epizoda ameriške nanizanke

Kirka spet nosi domišljija: izdaja se za režiserja in uporablja sobo za sestanke klub, da tam zbira igralke za domnevno predstavo. In John mora igrati producenta predstave, drugače ne bo dobil vstopnic za baseball.

ske tekmo, ki si jo hoče ogledati s sinom. Za vedno nasmejana in zadovoljna Mary Beth, navajeno, da ji vse pade v naročje, je hud udarec, ko jo šef odpusti. Zelo je potrta, in da bi to prikrila, na veliko tapacira stole. Družičina je jezna, poskuša jo razjeziti. Iz izkušnje ve, da je to najboljše zdravilo proti potrtosti.

Gabrielov ogenj.

Johnny Glass je fant z revne strani mesta, vendar je kot hazarder obogatel. Victoria Heller, dekle z bogate strani mesta se zaljubi vanj. Gluha je za Gabrielova svarila. Po njegovem je Johnny nevaran fant. In Victoria zastopa Glassa, ki je obtožen umora pomembne priče in dveh vladnih agentov, ki sta jo varovala. Johnny trdi, da je v času zločina igral poker. Toda nobene izmed prič ne morejo dobiti.

SLOVENIJA 2

16.45 Sova, ponovitev
18.00 Regionalni program - Koper
19.00 Modro poletje, španska nadaljevalna, 6/38
19.30 TV dnevnik ORF
20.00 Videolestevica
20.30 Zelena ura, umetniški večer, Povečava

KOPER

13.00 Ryan - soap opera
13.20 Agencija Rockford - serijski film
14.15 Sovraštvo na meji - španski western, 1966
16.05 Čarobna svetilka - otroški program
16.20 Kramljanja - v studiju Tati-ana Juratovec
17.00 Sever vzhod - aktualne oddaje

18.00 Slovenska kronika - informativna oddaja
18.10 Studio 2 - informativno kontaktna oddaja
19.00 Vsedanes - tv dnevnik
19.25 Ryan - soap opera
19.45 Agencija Rockford - serijski film
20.35 Meridiani - aktualna tema
21.15 Juke box - glasbena oddaja v živo (I. del)
22.15 Vsedanes - tv dnevnik
22.25 Juke box - glasbena oddaja v živo (II. del)
23.30 Na kalifornijskih cestah - serijski film

HTV 1

6.40 Test, 6.55 Pregled programa, 6.59 Dobro jutro Hrvaška, 9.00 »Superbaba« - otroška serija - ponovitev, 9.25 Risanka, 9.30 »Smo govci« - otroška serija - ponovitev, 10.00 Poročila, 10.05 TV šola, 11.05 Jutrofon, 11.35 »Novopečeni princ od Bel-Aira« - humoristična serija - ponovitev, 12.00 Točno opoldne, 13.00 Slika na sliko, ponovitev, 13.45 Poročila, 13.50 »The Cravy Train« - serijski film - ponovitev, 14.40 Danes smo z vami: UNPROFOR, 15.05 Malavizija: »1001 Amerika« - risana serija, 17.00 Znanstveni pogovori, 17.30 Gremo naprej, 18.30 Santa Barbara, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik I, 20.05 »3-2-1« kviz, 21.15 V velikem planu, 22.40 Dnevnik II, 23.00 Slika na sliko, 23.45 Poročila v nemščini, 23.50 Poročila v angleščini, 23.55 Horoskop, 00.00 Poročila,

HTV 2

14.30 TEST, 14.45 Napoved programa, 14.50 Videostrani, 15.00 Animavizija, 19.15 Glasba, 19.30 Dnevnik, 20.05 »On in ona« - humoristična serija, 20.35 Svet živali, 21.10 »The Gravy Train« - serijski film, 22.05 Pepsi DJ Mag, 23.05 Premiere, ki jih ni bilo, 00.05 Videostrani. MADŽARSKA TV - četrtek, 25. junij

AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki; 9.05 Trojka iz kioska; 9.30 Ljudje in zemlja; 10.00 Šolska TV; 10.15 Viaje al espanol; 10.30 Setev bogastva, setev revščine; 12.15 Klub seniorjev; 13.00 Čas v sliki; 13.25 Družinske vezi; 14.00 Batman; 14.50 Psi naši najboljši prijatelji; 15.00 Jaz in ti; 15.30 Am dam des; 16.05 Moja družina in druge živali; 17.10 Wurlitzer; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Leteči zdravniki; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Show mix; 21.20 Pogledi s strani; 21.30 Družinski grob; 23.25 Bitje srca; 0.45 Petrocelli; 1.30 Čas v sliki.

AVSTRIJA 2

8.30 Vreme; 17.10 Leksikon umetnikov; 18.05 Trojka iz kioska; 18.30 Povej resnico; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Knjiga meseca; 22.35 Spomini; 0.05 Čas v sliki.

MADŽARSKA 1

5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin; 8.35 Film za otroke; 9.25 Lajna, madžarska lahka glasba; 9.55 Sotrpi, rehabilitacijski magazin; 10.10 Pomoč v duševni stiski; 10.25 Serijski film, pon.; 10.50 Christoforo, baletni film; 17.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva; 17.10 Kupil bom to žensko, mehliška serija; 17.40 Risanka; 17.50 Magazin za menedžerje; 18.30 Svet denarja; 18.40 Imamo le eno Zemljo, serija; 18.50 Videospoti; 19.15 Za otroke; 20.00 Dnevnik, telešport; 20.40 Sosedje, 135. poglavje tv-romana; 21.15 Friderikus show, garantirano nepolitični talk-show; 22.35 Aktualno; 23.05 Debatni program; 24.00 Dnevnik; 0.05 Dnevnik BBC.

MADŽARSKA 2

16.55 Danes popoldne, magazin; 17.45 Regionalni dnevniki; 18.00 Dnevnik, vreme; 18.20 Za otroke; 18.35 Telešport; 19.00 Razkrinkano kesanje, kriminalka; 20.00 Program regionalnih studiev; 21.00 Debatni forum; 22.05 Večerni saldo; 22.30 Gostišče Jamaica, Hitchcockov film.

PETEK, 26. JUNIJ

SLOVENIJA

9.35 Program za otroke, Skrivnostni otok, angleška nadaljevalka (3/6)
10.25 J. Bevc: Ko je pomlad: Kadar kupuješ hlače, ponovitev igrane serije (4/6)
10.50 Zelena ura, ponovitev
11.50 Poslovna borza, ponovitev
12.00 Poročila
14.20 Umetniški večer, ponovitev, Povečava
16.20 Gospodarska oddaja: R & R, ponovitev
17.10 TV dnevnik 1
17.10 Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, forum
20.30 W. M. Thackeray: Semenji ničevosti, angleška nadaljevalka (7/8)
21.30 Roseanne, 4. epizoda ameriške nanizanke

To je pa res grozno! Darlene dela domačo nalogo! In to na soboto! Obsedel jo je duh dobre učenke! Še ena dobra novica: Dan bo morda dobil službo. Dobro, bo vsaj odne-

sel tisto rit iz hiše. Ampak zdaj mora skuhati večerjo. »Vzela si me samo zato, ker znam kuhati,« poočita Roseanne. »Ne, temveč zato, ker si na svoji poroki potreboval nekoga pod poročno tancico.«

22.00 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.35 Sova, Gabrielov ogenj, 4. epizoda ameriške nanizanke, Zaslisanje, francoski film

Jamil, sin Birdovega prijatelja Teda Duka, je član tolpe militantnega voditelja Patricia Whita. Ta zahteva, da Jamil ponoči vdre v župnišče in podtakne ogenj. Toda župnika, ki preseneti Jamila in ga nažene v beg, najdejo jutraj

mrtvega. Pričakuje, da bodo »bratje« stali za njim. Toda ti zahtevajo, da molči in prevzame nase krivdo. Victoria na Gabrielovo prošnjo prevzame njegovo obrambo.

ZASLIŠANJE, francoski barvni film, 1981, 84 min. (Garde a vue) scenarij in režija: Vlaude Miller

igrajo: Lino Ventura, Michel Serraut, Rommy Schneider, Guy Marchand

Za avtorja filma Carde a vue dobesedno velja, da je otrok francoskega novega vala. Režiser Claude Miller je namreč pričel kot asistent Françoisa Triffautila in Jean Luc Godarda, debitiral pa je leta 1976 s filmom Najboljši način korakanja s pokojnim, v sedemdesetih letih pa izredno priljubljenim francoskim igralcem Patricom Dewaerejem. V času nastanka filma Garde a vue, leta 1981, so bile pri Francozih izredno priljubljeni »polairi« detektivke, in Claude Miller se je s svojim filmom na ambiciozen način skušal vključiti v modni trend filmskih detektiv. Za film je izbral imenitno igralsko zasedbo, igralski par Lino Ventura in Miche Serraut, v naslovni, mašnji ženski vlogi pa je zaigrala Rommy Schneider. Svoj film je Miller zasnoval na dialogih in na igralskih interpretacijah, film se skorajda v celoti dogaja na enem samem prizorišču, na mestni policijski postaji, vendar režiserju uspeva ustvarjati dovolj notranje dinamike in napetosti, da gledalec pravzaprav niti ne opazi, da se policijski trier dogaja predvsem v glavah policijskega inšpektorja in zasliševanega ugodnega mestnega advokata.

Je Silvestrovo in tudi na tako praznični dan mestna policija raziskuje dva grozovita zločina, uboja dveh mladoletnih deklic, katerih trupla je na sprehodu našel mestni odvetnik, notar Martin-naud.

SLOVENIJA 2

17.10 Sova, ponovitev
18.25 Regionalni program - Maribor, slovenska kronika
19.30 TV dnevnik ZDF
20.05 Goeteborg: EP v nogometu, finale, prenos in podelitev
22.30 Večerni gost: Prof. Dr. Božo Otrepec
23.20 Studio city
0.20 G. Gershwin: Suita iz Porgy in Bess

KOPER

13.00 Ryan - soap opera
13.20 Agencija Rockford - serijski film
14.15 Umor po dogovoru - italijanska kriminalka, 1967
16.00 Oresedici - tv novice
16.05 Juke box - glasbena oddaja - Vodi: Alex Bini
18.00 Slovenska kronika - informativna oddaja
18.10 Studio 2
19.00 Vsedanes - tv dnevnik
19.25 Ryan - soap opera
19.45 Agencija Rockford - serijski film
20.35 Mali mož - ameriška komedija, 1940
22.00 Vsedanes - tv dnevnik
22.10 Globus
23.05 Umor po dogovoru - italijanska kriminalka, 1967

HTV 1

6.40 Test, 6.55 Pregled programa 6.59 Dobro jutro Hrvaška, 9.00 »1001 Amerika« - risana serija, 9.25 Risanka, 9.30 Zdrav duh v zdravem telesu, 10.00 Poročila, 10.05 TV šola, 11.05 Jutrofon, 11.35 »On in ona« - humoristična serija - ponovitev, 12.00 Točno opoldne, 13.00 Slika na sliko - ponovitev, 13.45 Poročila, 13.50 »The Gravy Train« - serijski film, 14.40 Danes smo z vami: UNPROFOR, 15.05 Malavizija: Baklja, 17.00 »Tretja balkanska vojna« - dokumentarna oddaja, 17.30 Gremo naprej, 18.30 Santa Barbara, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik I, 20.05 Vi in vaš video, 21.00 Spekter, 21.45 Ekran brez okvirja, 22.55 Dnevnik II,

HTV 2

14.30 Test, 14.45 Napoved programa, 14.50 Videostrani, 15.00 Animavizija, 17.45 Znanstveni forum, 19.20 Metero-izložba, 19.30 Dnevnik, 19.55 Glasba, 20.10 Göteborg: EP v nogometu - finale, 22.05 »Po vojni« - serijski film, 23.00 Vox, 23.30 »Nezmljivi« - serijski film, 00.20 Gardijada, 03.00 Odpoved programa.

AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki; 9.05 Trojka iz kioska; 9.30 Ruščina; 10.00 Šolska TV; 10.30 Spet ti kolesarji; 12.10 Vzem si sonce z mize; 12.15 Domače reportaže; 13.35 Družinske vezi; 14.00 Batman; 14.50 Mojstri jutrišnjega dne; 15.00 Jaz in ti; 15.30 Am, dam, des; 16.05 Moja družina; 17.10 Wurlitzer; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Leteči zdravniki; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Evropski policisti; 21.20 Pogledi s strani; 21.30 Ghostwriter; 23.00 Vsakemu svoje; 0.30 Petrocelli; 1.15 Čas v sliki.

AVSTRIJA 2

8.30 Vreme; 14.35 Leksikon umetnikov; 14.40 Vroči ritmi v Chicagu; 15.45 Dragulj v kroni; 17.30 Srečanje z naravo; 18.00 Trojka iz kioska; 18.30 Kolo sreče; 19.00 Lokalni program; 19.30 Čas v sliki; 20.00 EP v nogometu; 21.15 Čas v sliki; 22.30 Nagrada Ingeborg Bachmann; 0.05 To so bili dnevi; 0.10 Leningrajski kavboji gredo v Ameriko; 1.25 Montyjev leteči cirkus; 2.00 Poročila.

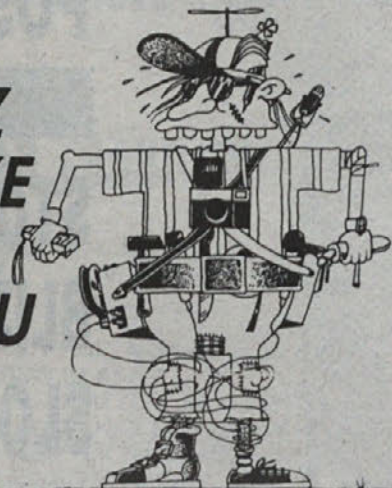
MADŽARSKA 1

5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin; 8.35 Film za otroke; 9.00 Dallas, ameriška serija, 79. del: Nihče ne pozablja; 9.50 Zrebanje lota; 9.55 Hčer Kanade, kanadska serija; 10.50 Sosedje, pon. 135. del; 17.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva; 17.10 Balet; 17.45 Svet denarja; 18.00 Okno; 18.55 Vprašanja kristjanov; 19.00 Štetje nazaj, pred Barcelono; 19.15 Za otroke; 20.00 Dnevnik, telešport; 20.40 Dallas, ponovitev; 21.40 Panorama, svetovna politika; 22.45 Gledališko življenje na Finskem; 0.15 Dnevnik; 0.20 Dnevnik »Antenne 2«.

MADŽARSKA 2

15.15 Danes popoldne, magazin, vmes serijski film; 17.10 Supermodel '92, ponovitev; 17.45 Regionalni dnevnik; 18.00 Dnevnik, vreme; 19.19 Za otroke; 18.30 Olimpižem, olimpijska; 20.05 Evropsko nogometno prvenstvo, prenos iz Göteborga (možni podaljški); 22.00 Večerni saldo; 22.25 Gledališče Ekho; 22.40 Smehljaj bogov, angleški tv-film.

BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU

MARIBORSKI RADIO ŠTUDENT UKV stereo 95.9MHz

SOBOTA, 27. JUNIJ

SLOVENIJA 1

- 8.30 Izbor: Angleščina - Follow me, ponovitev 55. lekcije
8.50 Radovedni taček: Biser
9.50 Lonček kuhaj: Ribja pašeta
9.15 Klub klobuk
11.10 Zgodbe iz školjke
12.00 Poročila
12.05 Tok, tok, ponovitev
14.05 Večerni gost: Prof. dr. Božo Otrepeč
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Cvetje v jeseni, slovenski film

scenarij: Mitja Mejak
režija: Matjaž Klopčič
v gl. vl.: Milena Zupančič, Polde Bibič, Duša Počkaj, Bert Sotlar, Dare Ulaga, Štefka Drolčeva

Ni slučajno, da so številni mojstri pisane besede po poklicu duhovniki, zdravniki in advokati... Po svoji poklicni zavezanosti (tudi v molku) srečujejo najrazličnejše ljudi in njihove usode, z njimi se tudi intenzivno ukvarjajo in jih pomagajo reševati v skladu s poklicem, ki ga opravljajo. To so poklici, v katerih posameznik prej dozori in spozna življenje do obisti, ustvarjalci s temi poklici pa imajo večje in prej pridobljene izkušnje kot »knjižni« mojlji. Literarna zgodovina, tudi slovenska, nam to potrjuje od Vodnika, Prešerna do Finžgarja, Tavčarja itd. Cvetje v jeseni je napisal Tavčar 1917. leta in predstavlja eno zadnjih, najbolj zrelih pisateljev tekstov. Advokat in politik Ivan Tavčar tokrat ni segel ne v preteklost ne med bogato zakladnico likov iz svoje poklicne prakse, ampak se je nekoliko zamislil nad samim seboj, da bi predstavil iz krize štiridesetletnika porojeno nostalgijo ljubezensko zgodbo: advokat, naveličan in utrujen od vsakdanjosti, civilizacije in bede duhovnega življenja se odpravi na deželo v škofjeloške hribe k oddaljenim sorodnikom na dopust. Srečanje z enostavno, prirodno, svežo in privlačno Meto je za oba usodno...

Režiser Matjaž Klopčič je posnel film v avtentičnem okolju škofjeloških hribov in stare Ljubljane. Usklajenost pokrajine z romantično ljubezensko zgodbo s konca prejšnjega stoletja je ob pomoči kamere Žara Tušarja in glasbe Urbana Kodra rezultirala film, ki ga vedno znova gledamo z užitkom, evergreen, klasika slovenske kinematografije.

- 19.05 Risanka
19.09 Napovednik
19.15 Zrebanje 3x3
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, utrip
20.30 Komu gori pod nogami
21.35 S. King: Zlata leta, ameriška nadaljevanka (7/8)
22.25 TV dnevnik 3, vreme, šport
23.00 Sova, Murphy Brown, 30.

SLOVENIJA 2

- 16.15 Sova, ponovitev
17.30 Priluhimo tišini
17.45 Angleščina v poslovnih stikih
18.00 Pogled in zadeni
18.30 Pozdrav iz Bohinja s slovenskim kvintetom
19.00 Kremenčkovi, 17. epizoda ameriške risane serije
19.30 TV dnevnik ZDF
20.00 Klasika
20.30 Njen alibi, ameriški film

Režiser Bruce Beresford se je zlasti proslavil s filmoma Nežno usmiljenje in Sofer gospodične Daisy. Oba filma odlikuje človeška toplina, kakršna je redka v hollywoodskih filmih osemde-

tih in devetdesetih let. In še več, oba filma sta uplenila kar nekaj oskarjev. Skratka, Beresford ni samo ljubljenec gledalk in gledalcev, ampak tudi članov ameriške filmske akademije. Predvsem pa je Beresford zelo vsestranski avtor, ki se z enako prizadevnostjo in temeljitostjo spopada z različnimi hollywoodskimi žanri, ne zgolj z dramo. Njegov zadnji film je Črno ogrinjalo, leta 1989 pa je posnel dopadljiv thriller Njen alibi. Film ne odlikuje zgolj napeta zgodba, ampak tudi Beresfordove humorne domislice in zelo solidna igralska zasedba. Glavnega junaka, pisca detektivskih romanov Philipa Blackwooda, je upodobil Tom Selleck. Gledalke in gledalci TV Slovenija se ga spominjajo zlasti kot naslovnega junaka nanizanke Magnum; Selleck pa je igral tudi v nekaj filmih, med katerimi je najbolj uspešna komedija Trije moški in zibelka. Philip Blackwood sicer slovi kot uspešen pisec detektivskih romanov, vendar je minilo že kar nekaj let, kar je objavil svoj zadnji roman. Zato njegov založnik pritiska na njega, vendar Blackwood doživlja ustvarjalno krizo. Nikakor ne more najti snovi za svoj novi roman.

22.00 Umetniški eksperimentalni program, Akcent

KOPER

- 13.00 Ryan - soap opera
13.20 Agencija Rockford - serijski film

- 14.15 Mali mož - ameriška komedija, 1940
15.30 Dedkove pripovedke - serijski animirani film
16.00 Čarobna svetilka - otroški program, Prosim, ne jejte marjetic - serijski film, Cu-dežni svet gospoda Monroa - serijski film
17.00 Vroči angel - ameriški pustolovski film, 1958
18.10 Globus
19.00 Vse danes - tv dnevnik
19.25 Jutri je nedelja - verska oddaja
19.35 Ryan - soap opera
19.55 Agencija Rockford - serijski film
20.45 Dan, ko so ribe prišle na kopno - ameriška filmska satira, 1967
22.35 Vse danes - tv dnevnik
22.45 Euroasia express: Z vlakom od Moskve do Hongkonga - 2. del dokumentarne oddaje
23.45 Na kalifornijskih cestah - serijski film

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Trojka iz kioska; 9.30 Angleščina za začetnike; 10.00 Francoščina; 10.30 Ruščina; 11.00 Ghostwriter; 12.30 Halo Avstrija, halo Dunaj; 13.00 Čas v sliki; 13.35 Vse za očeta; 15.05 Samotni živalski svet; 15.10 Jaz in ti; 15.30 Boule in Bill; 16.00 Wurlitzer; 17.30 cirkus; 18.00 Čas v sliki; 18.05 Šport; 18.30 Leteči zdravniki; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Grand prix narodne glasbe; 22.05 Zlata dekleta; 22.30 Voja gangsterjev iz Kansas citija; 0.05 Čas v sliki; 0.10 Dvojno življenje; 1.30 Čas v sliki, Ex libris.

AVSTRIJA 2

- 8.00 Vreme; 13.10 Leksikon umetnikov; 13.15 Leteči Holandci; 15.30 Nagrada Ingeborg Bachmann; 16.00 Visoka hiša; 17.00 Evroglasba; 17.45 Kdo me hoče; 18.00 Trojka iz kioska; 18.30 Lokalni program; 19.00 Golden eye; 22.00 Čas v sliki; 22.10 Šport; 22.40 Showfritz; 23.20 Ženske in rok; 0.40 Tina Turner; 2.10 Čas v sliki; 2.15 Ex libris.

MADŽARSKA 1

- 6.15 Dobro jutro, Madžarska, magazin; 8.10 Baptistični verouk; 8.15 Za otroke in ne le za njih; 11.00 TV magister; 12.30 Panorama, svetovna politika; 13.30 Sezamova ulica, za otroke; 14.30 Popevke McDonalds, Máttyás Bakai; 15.00 Barometer, politični show; 16.05 Popoldne z Disneyjem, ameriški film; 17.45 Tele video '92; 17.55 Za otroke; 18.25 Modna revija; 19.00 Apro-pó, András Képes; 20.00 Dnevnik, teleshport; 20.40 Kdo dobiva, francoski film; 22.15 Kumara, politična solata; 22.35 Bongo, spomin na J. Horvátha; 23.45 Berlin, Alexanderplatz, nemško-italijanska serija; 0.45 Dnevnik

MADŽARSKA 2

- 8.35 Tretji kanal; 9.10 Magazin za Cigane; 9.35 Narodnostne oddaje; 11.40 Risanka; 12.00 Familia DD, zabavna serija; 12.30 Čebelica Maja, risanka; 12.55 Calyp-show; 14.05 Kompiuterske vizije; 14.30 Živali iščejo dom; 14.45 Leonov slučaj, amer. film; 15.10 Prenos iz Gó-dólla; 15.40 Gledališče Ekho; 15.55 Tri želje; 16.45 Risanka za otroke; 17.10 Razgovor o svobodi; 18.00 Knight Rider, ameriška serija; 19.05 Razkrinkano kesnaje, kriminalka; 20.00 Teleshport; 20.30 Tolcsvay, obljuba; 21.30 Večerni saldo; 23.30 Simenon, koprodukcijski film.

NEDELJA, 28. JUNIJ

SLOVENIJA 1

- 9.25 Program za otroke, Živ žav, ponovitev
10.15 Ebu dreme za otroke: Mala miš, ponovitev
10.40 Tradicionalni japonski ples in glasba
11.05 Kronika, ponovitev kanadske poljudnoznanstvene serije (10/26)
11.30 Obzorja duha
12.00 Poročila
12.10 Ljudje in zemlja
12.40 Pozdrav iz Bohinja s slovenskim kvintetom
14.10 Mož, imenovan Petek, ameriški film, ponovitev

scenarij: Adrian Mitchell, Jack Gold
režija: Jack Gold
fotografija: Alex Phillips
glasba: Carl Davis
igrajo: Peter O'Toole, Richard Roundtree, Peter Celler, Christopher Cabot, Joel Fluellen

Po literaturi Daniela Defoea o junaku Robinsonu Crusoeju je nastalo že nekaj filmskih priredb. Zgodbo o belcu, ki živi na samotnem otoku, dokler ne sreča divjaka in ga začne vzgajati, je scenarist in režiser filma MOŽ, IMENOVAN PETEK obrnil na glavo.

Robinson je tudi v tem filmu brodolomec, ki 12 let živi na neznanim otoku. Lepega dne zagleda skupino mladih črncev, ki jih pobije, le enega se usmili, tudi zato, ker si zaželi človeške družbe. Toda Robinson se do novega prebivalca ne obnaša prav nič človeško: obravnava ga kot manjvrednega divjaka, ki mu podeli ime Petek in se do njega obnaša kot gospodar. Črni mož pa je kljub neznanju naravno nadarjen in hitro dojame svoj položaj. Tako začne natiem sam vzgajati »gospodarja«, noče več biti njegov suženj, služi si denar in z njim odkupi »gospodarjevo« premoženje...

Film je satira na kolonialistično Anglijo, ki se je ponasala s kulturo in izobrazbo, v resnici pa so bili ti civilizirani belci zaznamovani s kriv-

do imperialističnega sveta. Soočenje dveh različnih junakov je zanimivo v tem, da je belec nasilen, omejen v svojem razumevanju drugačnega, črnc pa spontan in nagonsko seže s svojo pametjo dlje od belčeve učenosti. Film je poln duhovitih dialogov, zanimivo pa je tudi nasprotje med večno zagajajočim se Petrom O'Toolom in elegantnim Richardom Roundtreejem.

- 16.00 J. Raspail: Kralj Patagonije, francoska nadaljevanka (4/4)
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Un elephant ca trome enorement, francoski film
18.55 TV mernik
19.10 Risanka
19.20 Slovenski loto
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, zrcalo tedna
20.30 Zdravo
21.35 Velike trgovske poti: Burmanska cesta, angleška dokumentarna serija (4/8)

Miles Kington, novinar revij Times in Independent, je bil prvi zahodnjak, ki je posnel to starodavno pot. V 13. stoletju jo je uporabljal Marco Polo, v drugi svetovni vojni pa je bila glavna prometna žila, ki so jo zavezniški Kitajski uporabljali v boju proti Japonski. Burma živi od leta 1950 v popolni izolaciji, Miles Kington pa je kljub temu dobil dovoljenje za vožnjo z vlakom od Rangona do stare prestolnice Mandalay. Iz Mandalaya je nadaljeval pot s parnikom navzgor po reki Iravadi in prestopil mejo v enem najmanj znanih predelov Kitajske.

- 22.35 TV dnevnik 3, vreme, šport
23.05 Sova, ameriške video smešnice, 11. epizoda ameriškega varietetskega programa, Gabrielov ogenj, 9. epizoda ameriške nanizanke

SLOVENIJA 2

- 15.10 Sova, ponovitev
16.30 Športna nedelja
18.25 Aleksa Šantič, nadaljevanka TV BIH in TVS (8/8)
19.30 TV dnevnik ORF
20.00 Videogodba
20.30 Večer Makedonske tv, Poslednji mojster rezbarstva, dokumentarni film
21.30 Vejica, tv drama
23.00 TV poster, zabavno glasbena oddaja
23.40 Risto Avramovski: Simfonija št. 3, Podobe iz življenja Kristusa, Makedonska filhar-

monija
0.15 Športni pregled

KOPER

- 13.00 Ryan - soap opera
13.20 Agencija Rockford - serijski film
14.15 Vroči angel - ameriški pustolovski film, 1958
15.20 Prosim, ne jejte marjetic - serijski film
15.50 Čarobna svetilka - otroški program, Mali pevci iz Turrite - dokumentarni film
16.20 Dan, ko so ribe prišle na kopno - ameriška filmska satira, 1967
18.20 Meridiani - aktualna tema
19.00 Vsedanes - tv dnevnik
19.25 Ryan - soap opera
19.45 Agencija Rockford - serijski film
20.35 Ne bova se postarala skupaj - francoska komedija, 1972
22.15 Zrebanje lota
22.10 Vsedanes - tv dnevnik
22.30 Alpe Jadran - tednik
23.00 Na kalifornijskih cestah - serijski film

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Kultura; 10.15 Universum; 11.00 Nagrada Ingeborg Bachmann; 13.00 Čas v sliki; 13.10 Trojka iz kioska; 13.35 Enkrat brez skrbi; 15.05 Jez; 15.30 Jaz in ti; 15.55 Sedemkrat jaz in ti; 16.10 Skrivnost delfinov; 17.10 Potovalni magazin; 20.00 Šport; 20.15 Moste čez Mosel; 21.05 »Amerika«, 22.40 Podedovati in umreti; 0.40 Čas v sliki.

AVSTRIJA 2

- 8.00 Vreme; 9.00 Čas v sliki; 9.30 Očarljiva Jeanie; 10.00 Panoptikum; 10.15 Archer; 11.55 Metamorfoze; 12.10 Tedenski pregled; 13.00 Domovina, tuja domovina; 13.30 Slike iz Avstrije; 14.15 Muzicira lahko vsakdo; 14.45 Športno popoldne; 16.30 Svet pustolovščin; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Trojka iz kioska; 18.30 Lokalni program; 19.30 Čas v sliki; 20.15 James Bond; 22.20 Čas v sliki; 22.25 Šport; 22.35 L. A. Law; 23.25 Plavalas sirena; 0.55 Petrocelli; 1.40 Čas v sliki.

MADŽARSKA

- 6.45 Vaška TV, magazin; 7.30 Program za otroke; 8.40 Nedeljski magazin, ne le za tiste, ki doma sedijo; 11.00 Christoforo, balet; 11.40 Paravan, J. Endrei; 12.10 Financial Times; 12.40 Tekmovanje vpreg, pokal Donava-Alpe; 14.10 Za boljši jezik; 14.20 Alergija poslovne hiše, dokumentarni film; 15.15 Veter svobode, francoska serija; 16.00 Igra Barkochba; 16.40 Za evangelizacijo, verski program; 17.00 Disneyjevi filmi in risanke; 18.45 Večer pri »Modri miši«; 19.30 Teden, dnevnik, teleshport; 20.35 Srečno mesto Várad, spomin na kralja sv. Ladislava; 21.05 Oddelek za egzotično, francosko-kanadski film; 22.45 Poje Jessye Norman Carment.

MADŽARSKA 2

- 7.00 Sončnica; 9.05 Za otroke; 10.45 Sprehod po Bathu; 11.10 Vera in kultura; 11.45 Narodopisje; 11.50 O beguncih; 12.40 Kompiuterske vizije, amer. film; 13.15 Ciganska muzika; 13.30 Za kmetijske; 14.00 Usode, magazin; 14.40 Kino top 10; 15.10 Odškodnina, privatizacija; 15.30 Kviz; 16.00 Poezija meseca; 16.25 Gledališče v kleti; 17.35 Delta; 18.00 Koncert; 19.00 Fešta; 20.25 Familia DD, zabavna serija; 21.00 Koncert; 23.00 Fešta; 23.50 Teleshport.

Trgovsko podjetje d.o.o.

SIAL

Dobojska 16 (Hudinja), Celje
tel.: (063) 38-011
tel.-fax: (063) 31-193

UGODNO:

VILIČARJI
INDOS
IN REZERVNI DELI

Delovni čas od 7.00
do 15.00
ob sobotah - zaprto

Se priporočamo!

koroški
radio
slovenj gradec

UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

PONEDELJEK, 29. JUNIJ

SLOVENIJA 1

- 9.30 Program za otroke, L. Suhodolčan: Naočnik in očalnik (2/10)
 10.00 W. M. Thackeray: Semenji ničevosti, ponovitev angleške nadaljevanke (6/8)
 11.00 Ponovitev: TV mernik, forum, utrip, zrcalo tedna
 12.00 Poročila
 17.20 Obzorja duha, ponovitev
 18.00 TV dnevnik 1
 18.10 Program za otroke, Rado vedni taček: Petelin
 18.25 Lonček kuhaj: Jabolčni zavitek
 18.40 Ali bodo preživel? – Beloglavci jezerec, angleška poljudnoznanstvena serija (2/7)
 19.10 Risanka
 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, žarišče
 20.30 Politik novega kova, angleška nanizanka (12/14)
 21.05 Dokumentarec meseca, Umik agresorja z ozemlja Republike Slovenije

V uredništvu dokumentarnega programa TV Slovenija je nastal daljši dokumentarni film, ki ga je avtor, režiser Marjan Frankovič, poimenoval UMİK AGRESORJA Z OZEMLJA REPUBLIKE SLOVENIJE. Delo je pospremil z naslednjim razmislekom:

Velika večina populacije, ki je služila vojaški rok znotraj t. i. JLA, bo še dolga leta z nejevero gledala na kratko 10-dnevno vojno, ki je pomenila slovo ter nenadni odhod jugovojске z ozemlja Slovenije. Glede na materialno-tehnično pomoč te armade se bo ta populacija tudi spraševala, ali je bilo »kratko slovo« (poraz v kratkem vojnem spopadu) res pravi in zadostni razlog za umik JA s celotnega slovenskega teritorija, ali pa je bil poraz nemara samo vnaprej planirani izgovor in povod za nagel umik, premik ali premestitev enot in orožja JNA na območja, »kjer jo še kako potrebujejo ter jo imajo za svojo«. JLA! Še dolgo jo bomo nosili v glavah in »srčih«, saj je – tako kot povsod po Jugi – vedrila in oblačila tudi v naši republiki. V nas same je vsadila hudičovo seme... Tožila je in sodila, preganjala, uničevala, nadzorovala, prisluškovala, kompromitirala, izsiljevala, posiljevala, ropala, prala možgane generacijam, jih zastrupljala s slepim karizmom in poslušnostjo ter vsesplošnim ovađstvom; postavljala in odstavljala nam je šefe, urednike, politike, ki nam ne glede na odhod JA v največji meri ostajajo, še naprej nas s tem

ali onim razlogom vodijo, cenzurirajo, nadzirajo in onemogočajo ali pač – protizirajo in promovirajo; Ne, JA ni bila naš poslednji sovražnik, ki se je k sreči pustil pregnati! Za njo je za dolgo ostala vsa perfidna metodologija, pa tudi zmeraj obnavljajoče se hotenje – proizvajati nove in nove sovražnike...«

Dokumentarec meseca UMİK AGRESORJA Z OZEMLJA REPUBLIKE SLOVENIJE si boste lahko ogledali 29. junija ob 21.05 na prvem programu.

22.10 Milan Jesih: Zrcalo, izvirna tv igra

Zgodba, ki jo pripoveduje Jesihovo Zrcalo je vsakdanja. Postarani oče, ki živi sam in ki je pravkar prebolel nadležno pljučnico, povabi družino, da bi se pogovoril o svojih načrtih. Oženiti se namerava s starejšo žensko, ki ga je med boleznijo negovala, zdaj pa mu gospodinji in pospravlja.

Jesihova igra se vsa posveča odzivom družine na to očetovo odločitev. Razkriva pritlehno miselnost, polno drobne človeške majhnosti in sebičnosti. Družini ne gre za materialne ali kakršnekoli druge interese. Vsi so preskrbeljeni, odrasli ljudje. Njihova slabost je nepripravljenost, da bi prisluhnili človeku in ga razumeli, v vseh tihi zahrbtna, sebična laž. Družinsko srečanje je za Jesiha priložnost, ki sproži niz banalnih, duhovito upodobljenih znanih situacij in razkrije značaje nastopajočih. Dialog teče preko vsakdanjih generacijskih in družinskih šikaniranj, takšnih in drugačnih trivialnosti, zelo, zelo malo pozornosti pa družina namenja tistemu, ki ga je prišla obiskat. Tudi z nameravano poroko opravijo sorodniki v svojem slogu – ne zdi se jim vredna drugega kot sebičnih pomislekov, opazk in odkritih posmehev.

Vmes spoznavamo žensko, ki staremu očetu pospravlja in ki naj bi postala njegova žena. Jesih predstavlja njen samotni svet v nekaj monologih, ki spremljajo običajna hišna opravila.

23.05 TV dnevnik 3, vreme, šport
 23.40 Sova, Gabrielov ogenj, 10. epizoda ameriške nanizanke, Zvezde steze, 26. epizoda ameriške nanizanke

SLOVENIJA 2

- 16.40 Sova, ponovitev
 17.55 Športni pregled, ponovitev
 18.25 Regionalni programi – Ljubljana slovenska kronika
 19.30 TV dnevnik Koper-Capodistria
 20.00 Videošpon
 20.30 Gospodarska oddaja:

- 21.00 Sedma steza
 21.30 Ciklus film ov L. Buñuela: Rimska cesta, francosko-italijanski film
 23.10 Umetniški eksperimentalni program, Under 25
 Ponedeljek, 29. 6.

TV KOPER

- 16.00 Celovečerni film
 18.00 Studio 2
 19.00 Vsdanec – dnevnik
 19.30 Ryan-soap opera
 19.55 Agencija Rockford – serijski film
 20.45 Ponedeljkov športni pregled
 22.25 Vsdanec – dnevnik
 22.35 Mednarodni operni gala koncert »Za mir in sodelovanje« – III. del
 23.30 Beach volley – Portorož – reportaža

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Trojka iz kioska; 9.30 Lokalni program; 9.55 Natančno pogled; 10.00 Šolska TV; 10.30 Playolasa sirena; 12.00 Visoka hiša; 13.00 Čas v sliki; 13.10 Konflikti; 14.10 Batman; 15.00 Jaz in ti; 15.05 Nils Holgerson; 15.30 Am dam des; 16.05 Moja družina in druge živali; 16.30 Ding dong; 17.10 Wurliizer; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Leteči zdravniki; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Športna arena; 21.15 Pogledi s strani; 21.25 Miami vice; 20.15 Sam proti mafiji; 22.40 Zakaj je moral tožilec umreti; 0.25 Petrocelli; 1.10 Čas v sliki.

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vreme; 13.50 Leksikon umetnikov; 13.55 Šport; 17.30 Lindenstrasse; 18.00 Trojka iz kioska; 18.30 Ljubezen na prvi pogled; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Kako dobro, da je Marija; 21.15 Kompas; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Glave; 23.15 Endofizika; 0.00 Nagraña Ingeborg Bachmann; 1.00 Čas v sliki.

MADŽARSKA 1

- 5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin; 8.35 (er 10.45 in 18.40) Čez dan; 9.00 Disneyjevi filmi in risanke; 12.00 Poročila; 17.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva; 17.10 Kupil bom to žensko, mehiška serija; 17.40 Risanka; 17.50 Katoliška kronika; 18.00 Dimenzija, rezultati znanstvenih raziskav; 18.30 Svet denarja; 19.00 Igra; 19.15 Za otroke in mladino; 20.00 Dnevnik, telešport; 20.30 Novi Gál-völgyi show; 21.30 Luisa, italijanski film; 22.50 Aktualno; 23.15 Imej rad ponedeljek, iz gledališča Arany János; 24.00 Dnevnik; 0.05 Dnevnik BBC.

MADŽARSKA 2

- 16.55 Popoldne: napoved programa, poročila, vreme; 17.25 Telefonska igra; 17.45 Regionalni dnevnik; 18.00 Dnevnik, vreme; 18.20 Za otroke; 18.45 Gledališče Ekho; 19.05 Vrnitev iz komunizma, Madžarska 1991, dokumentarni film; 20.05 Pop real; 20.30 Telešport; 21.00 Studio '92, kulturni tednik; 22.00 Večerni saldo; 22.25 Pred koncem dneva; 22.50 ENTER, oddaja o računalništvu; 23.20 EBU '92

TOREK, 30. JUNIJ

SLOVENIJA 1

- 9.20 Program za otroke, Zgodbe iz školke
 10.20 Nekoč je bilo... življenje: telesna straža
 10.45 Skrivnostno življenje strojev – avtomobil, 3. del
 11.10 Sedma steza, ponovitev
 11.40 Prislunimo tišini, ponovitev, angleščina v poslovnih stikih, pon.
 12.00 Poročila
 16.10 Rimska cesta, francosko-italijanski film, ponovitev
 18.00 TV dnevnik
 18.10 Program za otroke, Koliko poznamo biblijo?, kviz
 19.10 Risanka
 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, žarišče
 20.30 Osmi dan
 21.20 Slovenija – umetnostni vodnik
 21.35 J. Sadwith: Deklica M, ameriška nadaljevanka (4/4)
 22.25 TV dnevnik 3, vreme, šport
 22.50 Poslovna borza
 23.10 Sova, Brez žensk menda ne gre, angleška nanizanka, 5/6, Gabrielov ogenj, 11. epizoda ameriške nanizanke, Glasbeni utrinek: G. Bizet: Carmen

SLOVENIJA 2

- 15.40 Sova, ponovitev
 17.20 Svet poroč
 18.00 Regionalni programi – Koper
 19.00 Modro poletje, španska nadaljevanka, 7/38
 19.30 TV dnevnik ZDF
 20.00 V službi Rock'n'Rolla
 20.30 Glasba, show in cirkus

V oddaji Glasba, show in cirkus boste spet lahko spremljali 12. mednarodni cirkuški festival Cirkus jutrišnjega dne in 3. festival Cirkus prihodnosti. Videli boste izjemnega vrhovodca Fred-dija, ki se po vrvi sprehajala celo s hoduljami, pa eno lepših točk na gugalnici in še in še. Poleg tega boste po dolgem in počez spoznali prele-

po deželo tulipanov Holandijo v prispevku LEVJE RJO-VENJE.

- 21.30 Omizje kontaktna oddaja
 23.20 Svet poroč, ponovitev

KOPER

- 16.00 Ponedeljkov športni pregled – ponovitev
 18.00 Studio 2 – vmes Slovenska kronika
 19.00 Vsdanec – TV dnevnik
 19.30 Ryan-soap opera
 19.55 Agencija Rockford – serijski film
 20.45 Belle Le Grand – ameriška drama, 1951
 22.30 Vsdanec – TV dnevnik
 22.40 Arhitektovi nasveti
 22.55 Agencija Rockford – serijski film

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Trojka iz kioska; 9.30 Angleščina za začetnike; 1.00 Šolska TV; 10.30 Gabriela; 12.00 Forte piano; 12.05 Športna arena; 13.00 Čas v sliki; 13.35 Vsaka velika družina; 14.00 Batman; 14.50 Mojstri jutrišnjega dne; 15.00 Jaz in ti; 15.30 Am dam des; 16.05 Moja družina in druge živali; 17.10 Wurliizer; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Sanje pri šestdesetih; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Dežela hribov; 21.15 Ko zavre kri; 23.15

Intervista; 1.00 Chicago 1930; 1.45 Poročila

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vreme; 14.50 Leksikon umetnikov; 14.55 Šport; 17.30 Usmeriteva 18.00 Trojka iz kioska; 18.30 Dingsda; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Zmaga, kdor se smeje; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport; 22.50 Klub 2.

MADŽARSKA 1

- 5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin; 8.35 (ter 9.25, 11.20 in 18.40) Čez dan; 9.00 Za otroke; 10.00 Friderikusz show, garantirano nepolitični talk-show; 12.00 Poročila; 17.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva; 17.10 Kupil bom to žensko, mehiška serija; 17.35 Videospoti; 17.50 Varstvo mest; 18.30 Svet denarja; 19.00 Telefonska igra; 19.15 Za otroke in mladino; 20.00 Dnevnik, telešport; 20.40 Potovalni kviz; 21.25 Goya, 1. del španskega biografskega filma; 22.25 Dejstva, družbena reportaža; 23.10 Kulturnik; 23.50 Dnevnik; 23.55 Dnevnik BBC

MADŽARSKA 2

- 15.55 Popoldne: napoved programa, poročila, vreme; 16.05 Mena; 16.35 Telefonska igra; 16.40 Prizma, način življenja; 17.45 Regionalni dnevnik; 18.00 Dnevnik, vreme; 18.20 Za otroke; 18.40 Telešport; 19.05 Primer za dva, kriminalka; 20.05 László Lajtha, ob 100-letnici rojstva skladatelja; 21.00 Usodna vprašanja, debatni večer; 22.00 Večerni saldo; 22.30 Zbogom Rusi, dokumentarni film

SVOBODNA
BERITE IN
NAROČAJTE
TV-13
M I S E L

OBJAVA PROSTIH DEL IN NALOG

OBČINA BREŽICE	DELOVNO MESTO	POKLIC	ČAS
SLOV. KONJICE Podj. za vzdrž. avtocest	pobiralec cestnine	potniš. blagajnik	nedol. čas
LAŠKO AUTO BRANCE	kuhar natakar	kuhar natakar	dol. čas dol. čas
CELJE BISTRO ČAJNIK IN MESARSTVO PREKORŠEK BISTRO FONTANA CARINARNICA CELJE, Kidričeva	mesar natakar pek natakar svetovalec II inšpektor II inšpektor III carinik administrator šofer	mesar natakar pek natakar dipl. prav. pravnik ing. kemije strojni teh. adm. teh. avtomehanik	nedol. čas nedol. čas nedol. čas nedol. čas nedol. čas nedol. čas nedol. čas nedol. čas nedol. čas
DIZAKO – VAROVANJA PROMARKET Jesen. na Dol. AGRARIJA – POSL. STORITVE OŠ DOBOVA	varnostnik direktor komercialist računovodja poučevanje slov. jez. poučevanje mat. poučev. vzg.	varnostnik dipl. ekon. ekonomist ekonomist prof. sl. jez. prof. matem. prof. vzgoj. pr.	nedol. čas nedol. čas dol. čas nedol. čas nedol. čas nedol. čas nedol. čas
OBČINA SEVNICA MERKATOR KOZINC JOŽE ELEKTRIKARSTVO OBČINA SEVNICA OŠ BOŠTANJ	mesar serviser hladil. napr. pisarjaški ref. ref. za ceste poučev. mat. direktor	mesar serviser ekon. teh. gradb. teh. PU matem. dipl. ing. stroj- ništv.	dol. čas nedol. čas dol. čas nedol. čas nedol. čas nedol. čas

**VSEM POSLOVNIM
 PARTNERJEM IN
 UPORABNIKOM
 NAŠIH OBJEKTOV
 ISKRENO
 ČESTITAMO ZA
 PRVO OBLETNICO
 SLOVENSKE
 DRŽAVNOSTI!**

SREDA, 1. JULIJ

SLOVENIJA 1

- 10.00 Program za otroke, Digitalni pas, oddaja tv SA
10.25 Dr. J. Bogataj: Domače obrti na slovenskem
11.00 J. Sadwith: Deklica M, ponovitev ameriške nadaljevanke (4/4)
11.50 Poročila
12.00 TV dnevnik 1
18.00 Program za otroke, živ žav
18.10 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, žarišče
19.30 Film tedna, italijanski film
22.15 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.40 Kronika, kanadska poljudnoznanstvena serija (12/26)

V 12. delu kanadske poljudnoznanstvene serije z naslovom Kronika bomo spoznali posledice eksplozije atomske bombe nad japonskim mestoma Hiroshima in Nagasakijem, zatem se bomo seznanili z vplivom krčenja gozdov v Amazoniji na okolje, videli bomo, kako je vohunsko letalo U2, ki ga je pilotiral Gary Powers, v 60-ih letih vplivalo na odnose med ZDA in Sovjetsko zvezo, analizirali dogodke, ki so pripeljali do začetka druge svetovne vojne, spoznali Madžarsko v obdobju Imre Nagya – poskus, da bi izstopili iz varšavskega pakta in ruska intervencija, na koncu pa nam bodo avtorji razkrili rojstvo organizacije Greenpeace, njene cilje in vpliv.

23.15 Sova, Nenadni uspehi, ameriška nanizanka, 7/19, Game, set & match, 1/13

scenarij: Len Deighton po lastnih romanih Berlinska igra, Mehiški niz in London-ska zmaga
režija: Ken Grieve in Patrick Lau

igrajo: Ian Holm, Mel Martin, Michael Degen, Gottfried John, Anthony Bate, Michael Culver, Amanda Donohoe, Jeremy Child, Frederick Treves, Struan Rodger in mnogi drugi

Len Deighton je zaslovel s svojim prvim romanom: le-

ta 1962 je objavil danes že klasičen vohunski roman Zadeva Iporess. Po tem romanu in še nekaterih drugih (recimo Pogreb v Berlinu) so nastali odlični trilerji. Deighton upravičeno slovi kot eden najboljših piscev v žanru, pa vendar ne najboljši. Ta laskavi naslov pripada Johnu Le Carreju, ki je med drugim objavil izjemno trilogijo Kotlar, krojač, vohun, Častivredni vohun in Smileyevi ljudje. Ne preseneča torej, da je mojster Deighton tudi sam spisal trilogijo vohunskih romanov Berlinska igra, Mehiški niz in Londonska zmaga, trilogijo, ki je po svoji ambicioznosti primerljiva z Le Carrejevo. Deightonova trilogija je prva pisateljeva proza, ki so jo ekranizirali za televizijo. Tega orjaškega podviga se je lotila angleška neodvisna televizija Granada. Produkcija nadaljevanke »o izdaji v treh nadaljevanjih« je bila zelo zahtevna; snemali so več kot leto dni na lokacijah v Angliji, Nemčiji in Mehiki; zaradi snemanj so prepotovali 60.000 km. Trud ni bil zaman, kajti ustvarjalcem je uspelo, da so evocirali hladen in neusmiljen svet vohunstva, čigar metafora je (bil) Berlinski zid. Svet, katerega nepogrešljiv del je izdaja: meje med izdajati in biti izdan se zabrisujejo iz dneva v dan. Z izdajo na obeh straneh se sooča glavni junak nadaljevanke, Bernard Samson. Nekoč je bil eden najboljših angleških vohunov v Berlinu, v mestu, ki mu je bližje kot London.

Njegov oče je bil namreč šef berlinske ekspoziture in zato Samson zelo dobro obvlada nemščino, kar je redka kvalifikacija v britanski obveščevalni službi, ko mu spodleti njegova akcija na Poljskem, ga nadrejeni za nekaj dolgih let premestijo v pisarno... Tako Samson

vegetira, njegovi predpostavljani, sami pisarniški agenti, ga omalovažujejo... vse dokler obveščevalne službe ne vzemirajo informacija, da hoče njihov najboljši vohun, Brahm s štiri prebežati na Zahod. Kot svojo zvezo hoče Bernarda Samsona in samo

njega kajti prepričan je, da je v samem vrhu angleške obveščevalne službe »krt«, dvojni agent. Po letih pisarniškega brezdelja se Bernard Samson znova odpravi čez Berlinski zid, v svet, kjer se moraš bati predvsem lastnega strahu...

Rahlo resigniranega, vendar trmastega tajnega agenta Bernarda Samsona je upodobil Ian Holm. Znani angleški igralec je zaslovel zlasti s filmskimi vlogami v filmih Ognjene kočije (za vlogo trenerja je bil nominiran za Oskarja), Alien in Brazil.

SLOVENIJA 2

- 16.20 Osmi dan, ponovitev
17.10 Sova, ponovitev
18.25 Regionalni program – Maribor
19.30 TV dnevnik Koper-Capodistria
20.00 Psiho
20.30 Športna sredi
21.25 Najpomembnejše se sporoča v tišini, portret L. Lebiča
Sreda, 1. 7.

KOPER

- 16.00 Belle Le Grand – ameriška drama, 1951
18.00 Studio 2 – vmes slovenska kronika
19.00 Vsedanes – TV dnevnik
19.30 Ryan-soap opera
19.55 Agencija Rockford – serijski film
20.45 Sever vzhod – aktualne oddaje
22.00 Vsedanes – TV dnevnik
22.10 Sodobna umetnost – dokumentarna oddaja
22.45 Perverzna zgodba – špan-ska drama, 1969

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Trojka iz kioska; 9.30 Francoščina; 10.00 Šolska TV; 10.30 Le ženi na ljubo; 12.00 Tenis klub; 12.10 Poročila; 13.00 Čas v sliki; 13.35 Vsaka velika družina; 14.00 Batman; 14.50 Povabljeni k mizi; 15.00 Jaz in ti; 15.05 Niklaas iz Flandrije; 16.05 Moja družina in druge živali; 16.30 Za in proti; 17.10 Wuriltzer; 18.00 Čas v sliki; 18.05 Me žene; 18.30 Tudi otrokom je težko; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Gole laži; 21.45 Pogledi s strani; 22.40 Rokoko; 0.20 Misli na umor; 2.05 Poročila.

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vreme; 13.50 Leksikon umetnikov; 13.55 Šport; 18.00 Trojka iz kioska; 18.30 Mrmajoč lev; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Saj me nihče noče; 22.00 Čas v sliki; 23.20 Šport; 0.00 Čas v sliki.

MADŽARSKA 1

- 5.45 Dobro jutro, Madžarska, magazin; 8.35 (ter ob 10.25, 11.30 in 18.40) Čez dan; 9.00 Za otroke, Sezamova ulica; 10.00 Serijski film, ponovitev; 11.00 Letni kolobarji, za upokojece; 12.00 Poročila; 17.00 Popoldansko saldo, pregled dogodkov dneva; 17.10 Kupil bom to žensko, mehiška serija; 17.40 Rezerviran čas; 17.50 Prehod, magazin; 18.30 Svet denarja; 19.00 Dodo-klub, poljudnoznanstvena serija; 19.15 Za otroke in mladino; 20.00 Dnevnik, telesport; 20.40 Izdaja, 1. del avstralske serije; 22.35 Ameriška košarka, NBA-liga; 23.35 Dnevnik; 23.40 Financial Times za Vzhodno Evropo; 0.50 Dnevnik ZDF.

MADŽARSKA

- 16.55 Popoldne: Napoved programa, poročila, vreme; 17.10 Video za mladino; 17.20 Telefonska igra; 17.45 Regionalni dnevniki; 18.00 Dnevnik, vreme; 18.19 Zelena točka, rekreacijski šport; 19.05 Tretja obletnica Hranilnice; 19.45 Super-skupina, kriminalka; 20.35 Čb. burleske; 21.00 Novi val, zabavni magazin; 22.00 Večerni saldo; 22.25 Pred koncem dneva; 22.50 Dan glasbe v novem Francoskem inštitutu.

KUHARSKE SPRETNOSTI

Maloštevilnim avtorjem knjig o pomembnosti in pripravi zdrave hrane se bo kmalu pridružil tudi 39-letni Dragan Ivković, VK kuhar iz Osijeka, ki trenutno opravlja svoje delo v znani koprski Taverni. Le-ta je namreč napovedal svojo knjigo receptov, ki naj bi jo stiskali do konca leta.

Dragan Ivković

Po desetletnem kuharskem delu v znanih istrskih restavracijah je Ivković pred nekaj meseci prišel v Koper. Svoje specialitete sedaj ponuja, kot smo že rekli, ljubiteljem dobre hrane v restavraciji Taverna. Obiskali smo ga na njegovem delovnem mestu z namenom, da bi ga predstavili našim bralcem, ker smo izvedeli, da pripravlja knjigo kuharskih receptov in sicer v slovenskem jeziku. Poleg tega bodo knjigo tiskali v Sloveniji. In ne samo to. Dobrodušni Ivković od začetka vojne na Hrvaškem nesebično in na svoj način pomaga beguncem, ki so na koprskem območju našli začasno zatočišče.

»Ker imam rad morje in obalo, sem pred desetimi leti iz svojega rojstnega mesta Osijeka prišel v Istro, kjer sem delal v številnih restavracijah. Bližina Slovenije je bila zame velik izziv, saj sem želel ponuditi svoje specialitete tudi sladokuscem na slovenski obali,« pravi Ivković.

Zakaj ste se odločili, da boste izdali svojo knjigo receptov v Kopru?

»Zelo rad imam ta kraj in ljudi, posebno tiste, ki spoštujejo moje kuharske mojstrovine. Odločil sem se, da bo moja knjiga receptov tiskana v slovenskem jeziku, ker sem zelo zadovoljen s sprejemom v tem okolju.

naj nam izda skrivnost kakšnega recepta, je odvrnil, da o receptih ne bo govoril, dokler knjiga ne izide. Obljubil pa je, da bo v našem časopi-

Če bom odšel na delo v tujino, hočem pustiti neko sled tukaj, kjer sem delal z velikim navdušenjem. Če bo zanimanje za to knjigo dovolj veliko, jo bom izdal tudi v hrvaškem jeziku.

Vrnimo se vašim receptom. Je v vaši knjigi kaj ne- navadnega?

»V njej bo obilo različnih receptov za vse okuse, na primer za izbirčnejše ljudi, ki svoji prehrani posvečajo več pozornosti in za tiste, ki imajo radi pikantnejše jedi. V receptih sem razložil načine priprave jedi iz vsega, kar živi v morju, iz gob, mesa in testa. Ogromno receptov sem namenil tudi ljubiteljem vegetarijanske hrane. Na podlagi mojih receptov lahko vsak pripravi jedi iz rastlin, ki jih najde v naravi. To pomeni, da v naravi nihče ne mora ostati lačen. Poleg tega bo vsa knjiga opremljena z ilustracijami, fotografije pa bodo pokazale finalni del vsakega recepta oziroma pripravljeno jed.«

Ko smo Ivkovića prosili,

su objavil nekatere najbolj zanimive recepte.

Našega sogovornika smo še vprašali, kako pomaga beguncem.

»Kaj moremo, vojna žal še traja. Niti v tem pogovoru ne moremo mimo tragedije, ki je doletela ljudstvo na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini. Ne glede na to, katerega rodu ali narodnosti so, pomagam ljudem, ki so se znašli v težkem položaju. Ne sprašujem jih ne za imena ne za priimke. Dajem jim predvsem hrano, a tudi kak tolar za žepnino.«

Imate na koncu še kaj dodati?

»Zaradi tiskanja knjige sem preložil odhod v tujino, odkoder me vabijo na delo v znamenite restavracije. Skrbim tudi za mojega sina Dragana, ki z materjo živi v Osijeku, da bi bil živ in zdrav in me nasledil v poklicu in postal dober kuhar,« je dejal Dragan Ivković.

Zoran Vlajić

NOVA DOBA

išče AKVIZITERJE

Interesenti naj se oglašijo v uredništvo Nove dobe v Aškerčevi 15 v Celju

OSVETLEVANJE!

Grafični oblikovalci, Designerji in vsi, ki pri svojem delu uporabljate

OSEBNE RAČUNALNIKE PC ali APPLE MACINTOSH

IMATE MOŽNOST SVOJE IZDELKE OSVETLITI NA PAPIR ALI FILM (RESOLUCIJA 2540 DPI)

SIMONA VOVK
OSTROŽNO 113, CELJE
TEL. & FAX: 063/34-222

EVROPA SE BOJI KARIKATUR

Znani britanski karikaturist Peter Brook te dni najde le malo dobrih besed za birokrate bruselske centrale Evropske skupnosti. Osem-inštiridesetletni karikaturist bi moral sodelovati na rastavi britanskih karikatur, s katero je britansko Ministrstvo za zunanje zadeve namerala pospremiti prevzem predsedovanja v ES. Vendar pa je ves projekt ustavljen, saj so se britanski diplomati ustrašili reakcij na dokaj ostre šale na račun evrokratov. »Če je pomanjkanje smisla za humor pogoj za članstvo v Evropski skupnosti, bi bilo bolje, da o vsem skupaj še enkrat dobro razmislimo,« komentira Brook evrokratske strahove.

DOBITNIKI NAGRADE TONY

Kakor so podelili filmskega Oscarja in televizijskega Emmyja, tako so bile podeljene tudi gledališke nagrade Tony, tokrat na Broadwayu že šestinširidesetič, njihova popularnost pa še narašča. Gledališka sezona na Broadwayu je pritegnila številne ugledne hollywoodske zvezde, kakor so Gene Hackman, Jessica Lange, Alec Baldwin, Richard Dreyfuss, Rob Lowe, Sheena Easton in drugi.

Judd Hirsch, ki ga poznamo iz serije »Dragi John«, je dobil nagrado za najboljšo moško vlogo v delu »Razgovori z očetom«. H gledališču se je vrnil, da si oddahne od televizije in kot vse kaže, je bil povratek uspešen.

Glen Close je dobila nagrado za najboljšo žensko vlogo v igri »Death and the Maiden« (Smrt in devica).

Triinširidesetletna igralka, ki je zablestela v filmu »Fatalna privlačnost« in »Nevar-

na razmerja«, je vedno podarila, kako ne more živeti brez gledališča. No, dokazala je, da niti gledališče ne more brez nje.

Gregory Hines je dobitnik nagrade za najboljšo moško vlogo v musicalu »Jell's Last Jam«. Petinšestletni Hines je začel že kot deček plešati z bratom Mauricem. Svoj talent je kasneje združil z igro in zablestel v mnogih filmih. V novi predstavi je do-

kazal, da še vedno ni prestar za ples.

Larry Fishburne je osvojil nagrado za najboljšo stransko moško vlogo v delu »Two Trains Running«. Tridesetletnik, ki smo ga lahko opazili v dobri vlogi v filmu »Boyz In The Hood« je pred kratkim končal s snemanjem filma, v katerem je prvič nastopil v glavni vlogi. Naslov filma je »Deep Cover«, režiral pa ga je Bill Duke.

Judd Hirsch

Glen Close

Gregory Hines

Larry Fishburne

ITALIJANSKE AFERE

STARA PISMA POLITIKOV

Namesto sezone kislih kumaric, kot novinarji imenujejo poletno mrtvilo, ima Italija letošnje poletje sezono okostnjakov iz omar.

Demokratska stranka levice (nekdanja reformistična večina nekdanje Komunistične partije) ječi pod bremenom moskovskih dosjejev, ki trdijo, da je Kremelj nekatere italijanske komuniste tudi po razdoru financiral in da je celo pripravil Berlinguerjeve »evrokomuniste« za ilegalno borbo. Iz naftalina so potegnili tudi pismo vojne in povojnega komunističnega sekretarja Togliattija, iz katerega je razvidno, da le-temu ni bilo kaj dosti mar, ali bodo Mussolinijevi jurišniki, ki so jih ujeli na ruski fronti, preživeli ujetništvo v Sibiriji. Maščevanje je bilo bliskovito. Takoj je prišlo v javnost pismo utemeljitelja krščanske demokracije in osemkratnega povojnega premiera De Gasperi, ki se je razžalostil, ko je slišal, da Hitler ni osvojil Moskve, pač pa samo Nikola-jevska. Komaj se je to rasko-

pavanje po zgodovinskih pisem italijanskih politikov malo poglobilo, je milanska »Panorama« objavila pismo mladega univerzitetnega profesorja Mussoliniju. Profesor se je pritoževal, zakaj je bil poklican na policijo, ko je vendar znano, da je fašist in zvest režimu. Nesreča je v tem, da je ta profesor še živ, ime mu je Norberto Bobbio ter je dosmrtni senator. Pred nedavnim so ga reformirani komunisti predlagali za predsednika republike zaradi njegove trdne morale in antifasizma.

Senator se je javno pokesal zaradi tega pisma, na katerega je povsem pozabil. Zanj so se zavzeli tudi bivši protifašisti, med njimi tudi protikomunistični partizan Giorgio Bocce in ocenili, da je to podel napad na moralnega, znanstvenega in miselnega velikana. Dejstvo je, da

je bil Bocce takrat skupaj s skupino protifašističnih intelektualcev pod preiskavo v Torinu, in da se je reševal, kot je vedel in znal, in to v času, ko nihče ni mogel biti v državni službi, če ni bil vsaj formalni član Nacionalne fašistične stranke. Znano je tudi, da je v tej skupini »spregovoril« samo Giulio Einaudi (sin Luigija, sanatorja v obdobju fašističnega Kraljestva in poznejšega predsednika republike), medtem ko je Bobbio kot tudi večina drugih reševal sebe, ne da bi obtoževal druge. »Vendar pisati Mussoliniju in se hvaliti s svojim članstvom...«, se danes zgražajo naknadni moralisti, ki se sklicujejo na primere »pravih« demokratov (komunista Gramscija, socialisti Pertinija, itd.), ki se niso upognili.

Znani milanski dnevnik »L'Indipendente«, ki je vse bližje avtonomistom, je zgodbo pripeljal do absurda. Na prvi strani je imenoval

skupino intelektualcev – zgodovinarja Spadolinija, novinarja Andreottija, pravnik Fanfanija (vsi trije so dosmrtni senatorji in večkratni predsedniki vlade), nato še glavnega urednika »Repubbliche« Scalfarija.

Časopis je objavil izvode iz njihovih tekstov, ne samo tistih predvojnih, pač pa celo iz leta 1942 (Scalfari in Andreotti) ter 1944 (Spadolini). Takrat je Andreotti trdil, da je Mussolinijeva vojna miroljubna, Scalfari trdi, da se samo z nacionalizmom stopa na stezo moči, Spadolini imenuje antifašiste bedne buržoazne copate, Fanfani razlaga, kako Mussolini preprečuje kapitalistične krivice, itd.

Milanski dnevnik si je pošteno privoščil vse naštete, seveda se zaveda, da v njihovi spreobrnitvi ni nič slabega, bog varuj, vendar bi bilo dobro, če ne bi drugim delili lekcij o demokraciji.

NI SE MOGLA UPRETI FILMU

Niti Janet Jackson se ni mogla upreti čaru filmske industrije, zato je sprejela vlogo frizerke v filmu »Poetic Justice«, ki ga režira štiriindvajsetletni John Singleton. Njegovi »Čvrsti moški« so letos nominirani za Oscarja. John je že v začetku priprav za snemanje filma imel v mislih seksipilno Janet Jackson. Bomo videli!

SMRTONOSNO OROŽJE

V samo dveh tednih prikazovanja filma »Smrtonosno orožje 3« so v Ameriki s filmom zaslužili 90 milijonov dolarjev. Na top listi gledanosti je pometel s konkurenco, čeprav so nekateri filmi na lestvici že veliko dlje. Zaradi tega ima filmska ekipa, predvsem pa protagonisti Mel Gibson, Renee Roussou in Danny Glover, razlog za veselje. Pri nas bomo imeli priložnost film videti že letos.

FILMSKI HIT

Corbin Bernsen, zvezda televizijske serije »Zakon v Los Angelesu« in kolegica Shelly Long iz serije »Na zdravje« sta si zaželela delati tudi na filmu. V komediji »Frozen Assets« igrata zakonski par. On igra predsednika povsem nenavadne male banke v malem mestu: banke sperme. Sodeč po reakcijah medijev in obisku gledalcev sta posnela filmski hit.

JAPONEC V CADILLACU

Koichi Kato je žrtvoval svoj politični imidž zaradi ameriško-japonskih odnosov in kupil cadillac. Na redni konferenci za tisk je šef tokijskega kabineta Kato predstavil luksuzno limuzino, vredno 7,1 milijona jenov (55.900 ameriških dolarjev). To je prvič v zgodovini japonske vlade, da njihov visoki funkcionar vozi ameriško vozilo.

Avtomobili in rezervni deli ustvarjajo 75% čistega japonskega trgovinskega viška z ZDA, ki znaša 43 milijard dolarjev. Lani so Japonci uvozili iz Nemčije 119.048 avtomobilov, kar je 60% od vseh uvoženih vozil. Za primerjavo, iz ZDA so uvozili 13.711 avtomobilov. V preteklosti so japonski gangsterji vakuze vozili predvsem ameriške avtomobile, dandanes pa imajo raje mercedes ali volvo.

WATERGATE DVAJSET LET POZNEJE

Dne 17. junija ponoči so pred dvajsetimi leti v sedežu Demokratske stranke v zgradbi Watergate v Washingtonu odkrili in prijeli pet vlomilcev. Dve leti pozneje, 8. oktobra 1974, je predsednik Richard Nixon napovedal odstop za dvanajsto uro naslednjega dne. To je bil prvi primer odstopa kakšnega ameriškega predsednika.

Richardu Nixonu je šele po dvajsetih letih uspelo priti iz anonimnosti, kamor ga je postavila afera Watergate. Čeprav so se Amerikanci opomogli od velikega šoka, je ostala uganka: kdo je bil Deep Throat, »Globoko grlo« (po imenu iz znanega pornografskega filma), glavni informator novinarjev Washington Posta Carla Bernsteina in Boba Woodwarda, ki sta odkrila zloglasno afero.

Operacija, pripravljena v Watergateju, po imenu zgradbe se imenuje tudi afera, ki jo je povzročila, je zaje-

mala nezakonita prisluškovanja. Za Nixona je bilo usodno, da so mu dokazali snemanje vseh razgovorov, ki jih je opravil v ovalni sobi Bele hiše. Njegov padec je bil neodločljiv, ko se je izvedelo, da je prisluškoval tudi razgovorom v prostorih nasprotne demokratske stranke v Watergateju.

Medtem ko Nixon zadovoljno živi v stanovanju v Park Ridgeju blizu New Yorka in trosi okrog sebe modrosti devetinsedemdesetletnika, še vedno ne vedo, kdo ga je zašpecal.

»JURETOVA ŠKRINJA«

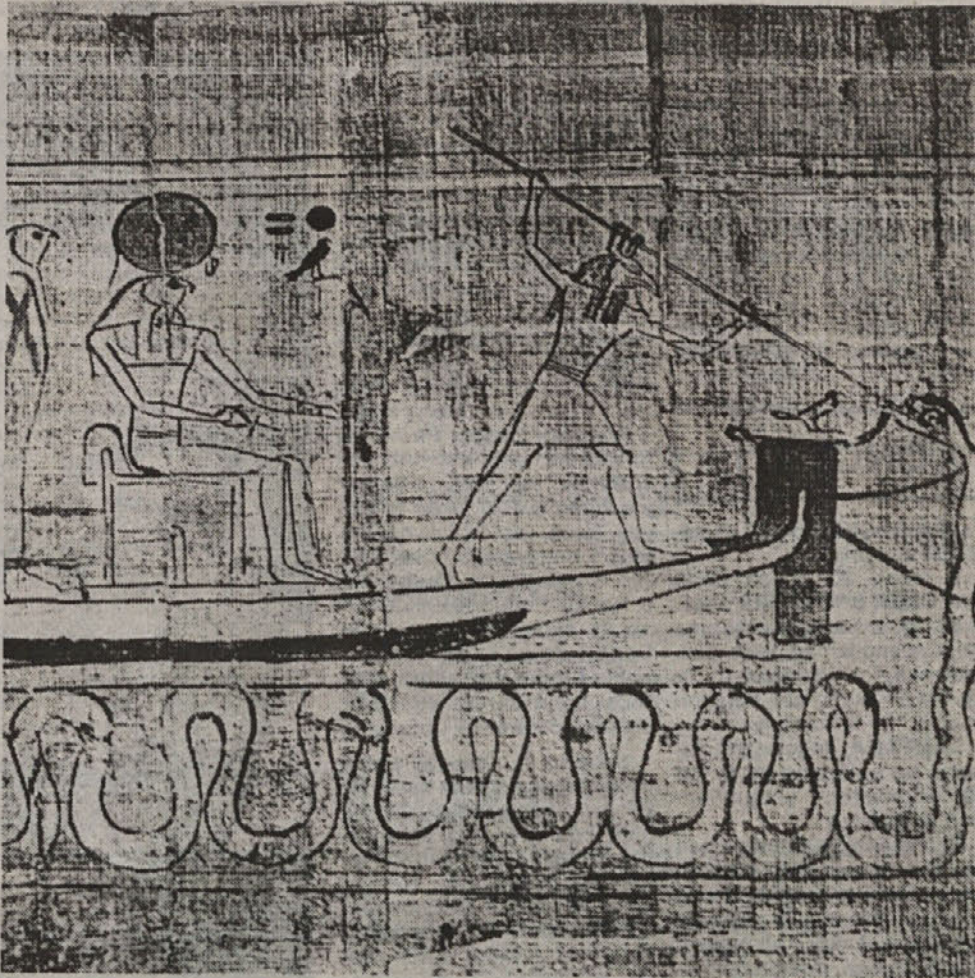
O KRESI SE DAN OBESI

Sedanji čas, ko vse vemo, ko je vse samo po sebi razumljivo in ko o poglavitnih znanstvenih postulatih sploh ne razmišljamo več. Trikrat tri je pač devet in nič drugače. Tako je 21. junij navaden poletni dan, kot je 21. december navaden zimski dan. Vemo tudi, da sta takrat solsticija, prvi z najdaljšim dnevom, drugi z najdaljšo nočjo, a še to šolsko znanje precej ljudi pozabi – enostavno ni važno.

Nekoč, v davnih časih pa ni bilo tako. Ljudje so bili veliko bolj odvisni od narave. Sonce je pomenilo (saj še vedno) življenje, tema stisko, nevarnost. Nič čudnega ni, da so vsa ljudstva v svoji zgodnji civilizaciji povzdigovala sonce v božanstvo, v najvišjega boga celo. Največ verovanj, vraž in kulturnih običajev je ravno v času obeh solsticijev. Kot so se na zimo bali, da bo sonce opešalo in morda sploh ne bo več dobilo moči, ki pomeni rast vsega, tako so bili poleti v skrbeh, ko je začelo polagoma pešati. Da bi mu pozimi pomagali k ponovni moči, a poleti, da bi jo ohranilo, so prižigali ognje – kresove. Zimski kres je z božičnimi lučkami šel v pozabo, poletni pa se je ohranil kot ivanjski kres – kot kresni večer ob godu Janeza Krstnika.

Stoletja krščanskega vpliva so bila potrebna, da so se kresni običaji otesili najtrdovratnejših poganskih obredov in verovanj. Janez Krstnik, pravzaprav njegov rojstni dan, je dva dni po astronomskem sončnem obratu, pravzaprav ni povsem opravi naloge, ki mu je bila namenjena. Slovenci, ki so po potrebi premetali črke iz »krstnika« naredili za ta čas še »kresnika«, so se temu še najbolj približali.

Ivanjski kresovi so bili v minulih desetletjih tudi postavljeni na stranski tir. Uveljavili so se prvomajski, tako, da mladi ljudje sploh ne vedo za kakšne druge. S temi grmadami gorljivih snovi, pogosto tudi avtomobilskih gum, se je zgubil tudi občutek in odnos do kresa. Sedanja kresovi, tudi ivanjski, niti približno niso podobni nekdanjim. Važno je le, da nekaj gori, da se čim dlje vidi in da je ob njem – veselica.

Na risbi je prizor s staroegiptovskega papirusa. Bog Set ubija podzemno božanstvo kačo Apofisa, da bi pred večnim sovražnikom zaščitil boga sonca – Raa, ki je upodobljen s sokoljo glavo, na kateri nosi sončno ploščo. Večni boj med soncem in silami podzemlja.

Je to kaj narobe?

O, seveda je! Kres – tudi ivanjski, je bil obredna reč. Nekoč so ga pripravljali fantje – pastirji – od pomladi naprej. Globoko v zemljo so zasadili drog, ki je bil gotovo najdebelejši les v vsej kopici suhih vej, dračja, praproti in podobnih gorljivih, ne pa smrdljivih, snovi. Za prijeten vonj so dodajali suho praproto, smrečje in celo brinjeve veje. Ta kres so potem čuvali, da bi jim ga sosedje – kot pred letom v Sentrupertu nad Laškim – ne zažgali kak dan prej, kar je veljalo za sramoto. Dan pred Janezom Krstnikom, ali pa kar tisti dan, so ga oblekli z zelenjem, celo rožami, na primer ivanjsčicami, kresnicami in rumenimi šentjanževkami. Ponekod so ga ozaljšali še s pisanimi trakovi. Ko so pred leti neke pripravili kres

tako, kot bi ga povodenj skupaj znosila, so na očitek odvrnili, češ, saj bo tako in tako zgorel. Kak odmik od simbolnega pomena? Tudi torta za rojstni dan je lepa, pa jo potem pojemo...

Zakaj je bila kresna grmada skrbno pripravljena? Droben les v njej je bil zato, da je sicer dal visok, svetel ogenj, vendar je v doglednem času dogorel, da so lahko potem čezenj skakali, kar je bil del obreda. Lepo »okrancan« je bil zato, ker je bil namenjen za obred, ker se je pred prižigom ob njem dogajalo veliko: petje, ples, vedeževanje, razne igre in podobno. Če ne drugega, je bil videz grmade lepa kulisa za dogajanje ob njem.

Ko je kres skoraj dogorel, so se čezenj najprej pognali fantje, za njimi otroci, ki so zrasli iz počenih hlač, nato dekleta in starejši vaščani.

Celo živino so prignali in jo popeljali čez vroč pepel. Vse to zaradi obrambe pred nesrečo, pred hudimi duhovi, volkodlaki, vampirji in drugimi grozotami. No, ravno zato je moral kres v določenem času dogoreti, da so do polnoči vse to še lahko opravili.

V predkresnem obdobju so v naših krajih dekleta ponoči bivala med polji v šotarih iz vej, prepevala in bedela. Stara pesem pravi: Me smo snoč kaj malo spale, smo naša polja varovale. Rekli so jim ladarice ali kresnice. Tem je na kresni večer »služba« prenehala, ker so bili nevarni dnevi za zle duhove, coprnice in zla bitja mimo. Dekleta so ugibala svojo srečo z metanjem venčkov in šopkov kresnih rož na drevesa, strehe, ali na kres, ko še ni gorel. Kateri se je prvi posrečilo in je krančelj obvisel, je šla zamož.

O čarni moči kresnih noči, o praprotnem semenu, cvetenju zakladov pa pojejo ljudske pesmi in legende. Veliko jih je.

SIMON AŠIČ
POMOČ IZ
DOMAČE
LEKARNE

Ekcem

Splošni nasveti: Varujmo se kemikalij, prahu, raznih dražljajev kože. Izogibajmo se beljakovinske in mesne hrane. Okrepimo telo in očistimo kri.

Zdravljenje: 1. Čaji: jetičnik, kopriva, ognjič, orehovi listi, pelin. Čajne mešanice: preslica, regrat, repinec, slezenovec.

2. Izmivanja: borovnica (listi, z gabezom, preslico, rmanom, slezenovcem); hrastova skorja (kuhamo eno uro); kamilica (s preslico in trpotcem); kopriva; krompir (voda, v kateri se je ta kuhal); orehovi listi in lupina kot poparek; preslica (za izpiranje jo kuhamo dvajset minut); rman (z orehovimi listi, slezenovcem in zlato rozgo); regrat (z repincem in sivko); trpotec (s preslico).

3. Jedi: čebula in česen; korenje; regrat, solata. Dober je tudi krušni kvas (dvakrat na dan za en lešnik); na tešče pijemo skodelico odvajalnega čaja.

4. Kopeli: s poparkom hrastove skorje ali pa preslice; z morsko soljo. (Držimo roke v topli vodi, nato jih namažemo z lanenim oljem. Tako delamo zjutraj in zvečer mesec dni).

5. Mazanja: arnika (v olju, dvakrat na dan); česen (prekuhan z medom); med; salo; šentjanžovo olje.

6. Natiranja: česnov sok, glicerol, sok rdeče pese (za podplate zjutraj in zvečer en teden, nato za teden dni prekinemo in nato spet ponovimo).

7. Obkladki: s poparkom listov repinca.

8. Sokovi: jetičnik (cveti), mlečnik.

Glavobol

Splošni nasveti: Varujmo se prehlada, prevelikih duševnih in telesnih naporov, skrbi ter slabe prebave. Izogibajmo se alkoholnih pijač. Bodimo veliko na svežem zraku.

Zdravljenje: 1. Čaji: kopriva, melisa, meta, omela, rman, šentjanževka, trobentica, vinska rutica.

2. Obkladki: s česnom (zeleni listi, pri živčnem glavobolu); s krompirjem (surov, zrezan na rezine, debele 3-4 mm, dajemo na čelo in sence); z materino dušico (svežo damo na glavo); s praproto (suho damo v blazino, pri revmatičnem glavobolu); s slano vodo (damo na čelo); s poparkom vijolice (listov in cvetov); z volneno rutico (zavežemo jo na glavo za čez noč); z zelnatimi listi (damo jih na tilnik za čez noč); z zelnico.

3. Tinkture: sivka (natiramo čelo).

Gliste

Splošni nasveti (za otroke): Umivajo naj si roke pred jedjo in po jedi, zlasti po igranju s peskom in zemljo. Uživajo naj čim več česna, čebule, rdeče pese in surovega korenja.

Zdravljenje: 1. Čaji: meta, moračnik, ognjič (eno žlico cvetov na eno četrtino litra vode), pelin (zjutraj in zvečer po eno skodelico na prazen želodec), repik, tavžentroža, vrtnica (cveti).

2. Jedi: borovnica (sveže in posušene jagode); brinove jagode (čez dan jih od časa do časa nekaj pojemo). Po vsakem iztrebljenju si umijmo črevo z brinovim oljem); čebula (sesekljana, čez noč namočena v vodi, pijemo jo na tešče 3-4 dni); hren; korenček (nastrgamo, dodamo sladkor in sok pol limone. Pojemo pred poldnevom in pred spanjem); rdeča pesa; zelje, zlasti pa zelnica. Pijače in sokovi: česen, kuhan na mleku; sok iz moračnika, pomešan z medeno vodo; med (ena žlica medu v eni četrtini litra kropa. Pijemo ohlajeno. Čez eno uro pa popijemo še kozarec pelinovega čaja).

3. Obkladki: s svežimi listi zelja.

4. Tinkture: švedske kapljice.

Griža

Splošni nasveti: Ker je griža nalezljiva bolezen, ne jejmo neumitega sadja in roke si pred jedjo vedno umijmo. Če pa smo za grižo zboleli, se držimo stroge diete: nič črnega kruha, sadja, zelenjave, sladkorja itd., dokler ne pride zdravnik.

Zdravljenje: 1. Čaji: hrastovi listi, kopriva, omela, pelin, plahitica, plešec, robida (listi in korenine), srčna moč (korenine), trpotec. Čajne mešanice: bezeg (skorja), srčna moč, trpotec (le poparimo, stoji naj petnajst minut. Pijemo toplo trikrat na dan po eno skodelico po jedi).

2. Jedi: žvečiti borovnice; jesti sveže česnovne stroke (zavirajo razvoj bakterij!).

3. Obkladki: topli, s kamilicami ali rmanom. Pijmo tudi veliko čaja.

4. Pripravki z oljem: janež (2-4 kapljice na sladkorju).

5. Pripravki z vinom: lučnik.

6. Tinkture: borovnica.

BITJA MORSKIH GLOBIN

Ogromna hobotnica, pošast velika kot avtobus, ki kroži po širnih oceanih, že več kot stoletje razburja raziskovalnega duha biologov in oceanografov. Prvi dokaz o morski pošasti so imeli v rokah ribiči z Newfoundlanda leta 1870, ki so ga odsekali s sekuro, ko so se borili, da jih hobotnica ne povleče na dno.

Od takrat so ostanke morskih pošasti opažali nasledle na obali, vendar je še nihče ni videl žive.

Kako je mogoče, da kraljevska hobotnica dolga 18 metrov uide očem raziskovalcev? To bitje je le kapljica, četudi ogromna, v morju neznank oceanskih globin. Raziskovalci lahko samo simbolično raziskujejo morske globine, a že takrat odkrivajo takšno obilje življenja, ki ga je težko klasificirati ali primerjati s skromnejšo ponudbo na kopnem.

Smatra se, da se v največjih globinah, za katere so nekoč mislili, da so mrtve, skrivajo najnenavadnejša neznana bitja.

Ob nedavnem raziskovanju morskega dna s površino komaj dveh teniških igrišč so našli 90.677 bitij, ki so pripadale kar štirinajstim različnim rodovom. Med njimi je bilo 798 vrst, od katerih jih 460 niso videli nikoli prej.

MUZIKA JE
BIZNIS

»Dame in gospodje, nategnili so nas«. Nekako tako bi lahko zvenel nagovor Igorja Vidmarja, organizatorja odpadlega koncerta **Public Enemy** v Ljubljani. Podobno bi se lahko priglasili k besedi tudi AFK-jevci – njim je namreč dan prej propadel koncert **Obituary**, **Napalm Death** in **Dismember**.

Škoda, ki jo imajo promotorji z odpadlimi koncerti običajno ni majhna, vendar spada v del poslovnega rizika, da pa se ji tudi izogniti. Tokrat nas škoda, nategnjeni promotorji in trume mladcev z dolgimi nosovi ne zanimajo, saj pri obeh koncertih bodo v oči bistvena podrobnost. Metalno fešto so pokvarili Američani **Obituary** in ne **Napalm Death**, ki so Angličani. Tudi **Public Enemy** so iz Amerike – očitno je Slovenija še zmeraj na seznamu rizičnih držav ameriške administracije. Poleg tega, da to pomeni, da nas Američani še zmeraj gledajo le kot državo na ozemlju bivše Jugoslavije, nas je ta odpoved koncertov spomnila, da prva frontna linija, kjer se zares pokajo, ni tako daleč kot se zdi.

Ce združene države Amerike po eni strani priznavajo, da je Slovenija neodvisna

»in-vse-ostalo« država, po drugi strani pa svojim državljanom odsvetujejo obisk v njej, je še nekako razumljivo; končno smo v zadnjem letu spoznali, kako deluje svetovna diplomacija. Moj problem, problem glasbe željenega obiskovalca namreč, je v tem, da so me bendi mesec dni nategovali in obljubljali svoje nastope, da bi lahko na koncu organizatorjem poslali skromen faks o odpovedi. Če so stvari res takšne, kot se zdijo, potem ni čudno, da imam malce dolg nos.

Kakšno škodo so te mučke naredile organizatorjem in, posredno seveda tudi občinstvu, se bo videlo po številu predprodanih vstopnic za naslednje koncerte. Če ste namreč v enem tednu šli dvakrat na led, si boste težko privoščili prvi april še v tretje. To pa bo potegnilo za sabo večjo stopnjo poslovnega tveganja in, jasno, manj koncertov. Razen če nismo res tako sestradani glasbe, da bomo pač še enkrat poskusili.

VIDENO

FESTIVAL AKUSTIČNE
GLASBE ŽALEC '92

Dvodnevni festival, ki je obudil že skorajda pozabljeno tradicijo žalskega akustičnega festivala je nedvomno dobrodošel dogodek na slovenskem glasbenem pri-

zorišču, saj mu v prid govorita dve dejstvi. Prvič, med akustičarji je zopet vse več izvajalcev, ki presegajo notorično raven dolgočasnega brenkanja in, drugič, akustična glasba je spet sposobna pritegniti dovolj občinstva.

V letih vseh sort revivalov bo nedvomno zanimivo spremljati vrnitev akustične glasbe, ki ima po dolgem času spet svojo osrednjo prirediteljo. To je nenazadnje tudi najbolj pomembno, saj bo ta fešta verjetno naslednje leto pritegnila dovolj medijske pozornosti, da bo dosegla težo in sloves, ki jo je nekoč imela. Ob tem velja dodati, da je letošnji festival dobro predstavil trenutno dogajanje na tej sceni, čeprav lahko po zagotovilih organizatorjev sklepamo, da glavno šele pride.

KONCERTI

JOE COCKER bo 17. 7. nastopil v Ljubljani.

V torek, 30. 6. pa bodo **BRECKERS BROTHERS** odprli 33. Jazz Festival. Skupina velja za eno izmed prvih jazz-rock skupin. Poznavalci trdijo, da so boljši kot kdajkoli doslej.

SANTANA, legendarni kitarist, bo s skupino 24. 6., ob 20. uri nastopil v ljubljanskih Križankah.

Dan kasneje pa bodo v hali Tivoli nastopili **NAZARETH**. Legendarni rockerji bodo na koncertu predstavili največje uspešnice, kakor tudi material z zadnjega, osemnajstega albuma.

V bivšem domu JNA v Ajdovščini pa bodo 1. 7. nastopili **MDC in RAVINGS**. Kalifornijske veterane MDC verjetno ni potrebno posebej predstavljati, medtem ko so Italijani RAVINGS našemu občinstvu dokaj neznani. Vsekakor pa gre za koncert, ki si ga bodo ogledali vsi ljubitelji HC godbe.

AL DI MEOLA bo nastopil 29. 6., ob 20. uri v ljubljanskih Križankah. Tudi njega ni potrebno posebej predstavljati, omenimo naj le, da gre za enega izmed najbolj cenjenih virtuozov na kitari sploh.

»Če bi Dimitrij Šostakovič pisal rock glasbo, bi zvenela natanko tako!« je zapisal kritik Melody Makerja v svoji oceni zadnje plošče nizozemske skupine **TRESSPASSERS W**. Nekega drugega kritika pa so Tresspassers W s svojo glasbo še najbolj spominjali na križanje progresivnega punka s teksturo klasične glasbe z dodatkom folk instrumentarija, vse skupaj pa oplemenitenost z izkušnjami gledališke glasbe ter

ostrimi politično angažiranimi teksti. Za bolj plastično predstavo pa je še dodal: »Predstavljajte si The Fall in zgodnje XTC ter Roberta Frippa, kako skupaj prepeva jo Brechtove songe.«

Tresspassers W je leta 1984 ustanovil vokalist in tekstopisec Cor Gout. Iz prvotnega dua je skupina kmalu postala kvintet, ki s konvencionalno rock zasedbo (vokal, kitara, bas klaviature in bobni) uspeva izvajati dokaj nekonvencionalno glasbo. To je tudi povsem razumljivo, saj so TW precej več kot običajen rock band; s kombiniranjem umetnosti, glasbe in politike predstavljajo nekakšno kulturno gverilo, ki eksperimentira s sodobno rock tradicijo in ustvarja glasbo, ki se jo da vzporejati tako z skupinami King Crimson, kot s Pere Ubu, Henry Cow, Gong ali pa s Frankom Zappo. Pa ne da bi zveneli tako kot oni, nasprotno, ves čas ostajajo v svojem svetu, ki pa je dovolj širok, da lahko na isti plošči preigravajo cover verzije Kurta Weilla, prepevajo o Rocku Hudsonu, melodično že skoraj osladno petje Cor Gouta pa se lahko v trenutku prelevi v že skoraj grozeče oponašanje naciofašistične retorike.

Skupina je dosedaj, poleg precejšnjega števila kaset ter EP-jev, izdala devet LP-jev med katerimi velja še posebej omeniti predzadnji album »Potemkin« ter zadnjega z naslovom »Roots and Locations«. Pri snemanju plošč so z njimi sodelovali številni glasbeniki, na primer člana skupine The Kift in The Ex.

Kot predskupina Tresspassers W bo nastopila slovenska

art-rock skupina Kapela la Chateliere, ki jo zavezujejo dve glasbeni izkušnji: izkušnja slovenskega intelektualnega undergrounda konca sedemdesetih let povezuje z aktualnim art-rockom v konceptualnem pomenu.

Koncert Tresspassers W in Kapela la Chatelier bo v Kudu France Prešeren v četrtek, 25. junija ob 21. uri.

TREND

Zaljubljeni se v mladostnice.

REKLI SO

David Bowie: »Če misliš delati v kurbišču, potem bodi najboljše kurba v njem.«

David Bowie: stari modrec

Public Enemy: »Obrišite se pod nosom, nas je strah.«

Swans: numero 6 na MARŠ-u.

LESTVE

ZDA (Billboard) – singli

1. KRIS KROSS – Jump
2. EN YOGUE – My Lovin' (You're Never)
3. RED HOT CHILI PEPERS – Under The Bridge
4. JOE PUBLIC – Live And Learn
5. QUEEN – Bohemian Rhapsody
6. ERIC CLAPTON – Tears In Heaven
7. VANESSA WILLIAMS – Save The Best
8. TLC – Ain't 2 Proud 2 Beg
9. UGLY KID JOE – Everything About You
10. MICHAEL JACKSON – In The Closet

Velika Britanija (NME) – glasbeni video

1. PHIL COLLINS – ...But Seriously, The Videos
2. ZZ TOP – Greatest Hits
3. CHER – Live Extravaganza
4. MADNESS – Divine Madness
5. QUEEN – Greatest Flix II
6. QUEEN – Box Of Flix
7. RIDE – Brixton
8. SIMPLY RED – Moving Picture Book
9. LISA STANSFIELD – Real Life
10. KYLIE MINOGUE – Live And Outrageous '91

Velika Britanija (NME) – singli

1. KWS – Please Don't Go
2. SHUT UP AND DANCE – Raving I'm Raving
3. GUNS 'N' ROSES – Knockin' On Heaven's Door
4. UGLY KID JOE – Everything About You
5. EN YOGUE – My Lovin' (You're Never Gonna Get It)
6. SHAKESPEARS SISTER – I Don't Care
7. RICHARD MARX – Hazard
8. KRIS KROSS – Jump
9. CURIOSITY – Hang On In There Baby
10. THE CURE – Friday, I'm In Love

Velika Britanija (NME) – neodvisni singli

1. SUEDE – The Drowners
2. THE LEVELLERS – 15 Years EP
3. St ETIENNE – Join Our Club
4. SHUT UP AND DANCE – Raving I'm Raving
5. MUDHONEY – You Stupid Asshole
6. MEGA CITY FOUR – Shivering Sand
7. PALE SAINTS – Throwing Back The Apple
8. THE FUTURE SOUND OF LONDON – Papua New Guinea
9. INSPIRAL CARPETS – Two Worlds Collide
10. KWS – Please Don't Go

Slovenija – Ultrazvočne erozije radia MARŠ

1. THE SISTERS OF MERCY – Temple Of Love
2. FAITH NO MORE – Midlife Crisis
3. PETER MURPHY – You're So Close
4. MY SISTER'S MACHINE – Hands And Feet
5. THE HOUSE OF LOVE – Feel
6. THE SWANS – Love Of Life
7. DAISY CHAINSAW – Pink Floxer
8. BLACK CROWES – Remedy
9. SCAM LUIZ – Knoile Frontback
10. CURE – Friday I'm In Love

Slovenija – Vibratorjeva lestvica Koroškega radia

1. PANKRTI – Gospodar
2. MERCEDES BEND – Ona ni
3. THE KAMN'S – Kaj bi naredu
4. RDEČI BARON – Srečna
5. MAD DOG – Če pridem v nebesa
6. STROGO ZAUPNO – Veze in poznanstva
7. LAČNI FRANZ – Okupator
8. LET 3 – El Desperado
9. CZD – Hanging Paradise
10. REGOČ – Toyota

DP REKLAMA, opravljanje storitev s področja ekonomske propagande in trgovine. CELJE, UL. XIV. DIVIZIJE 6

REKLAMA

NOVA DOBA

NOVA DOBA

PRIREDITVE OD ČETRTEKA, 25. JUNIJA, DO SREDE, 1. JULIJA 1992

Četrtek, 25. junija

Ljubljansko

Ljubljana: 10.00 razstava kiparja in slikarja Erika Lovka, Postojna, Mestna galerija. 20.00 rock koncert, Nazareth, dvorana Tivoli. 21.00 art rock, Transspassers, KUD France Prešeren. 21.00 študentski večer, DJ Jane Weber in Jure Longyka, Klub K4. 20.30 premiera Krpačuk, film, Belgija, Španija, Francija, Linhartova dvorana. 18.00, 20.00 A. Penn Nočne poteze, ZDA, Kinoteka.

Štajerska

Žalec: 10.00 razstava likovnih del, akademski slikar Janez Mišo Knez, Savinov razstavn salon.

Rogaška Slatina: 17.30, 19.30 Ko sreča potka na vrata, am. akcijska komedija, kino Zdravilišče. 20.30 Mini folklorni festival, akademska FS Goran Kovačič, Hrvaška, Kristalna dvorana.

Maribor: 19.30 W. A. Mozart Figarova svatba, za red rumeni, dirigent Boris Švara, režija František Preisler, Opera SNG. 20.00 glasba iz avstralskih rogov ob zaključku razstave del Zlatka Praha, galerija Media Nox. 21.00 Marš crossover nihgt, DJ Barbarosa in Matjaž Ploj, Klub MKC.

Vurberk: 20.00 Festival vokalno instrumentalnih skupin, grajsko dvorišče.

Štajerska

Celje: 18.00, 20.30 Doctor, am. drama, Union. 19.00 Zandalee, am. erotična drama, Mali Union. 18.30 Nevestin oče, am. komedija, Metropoli.

Gorenjska

Kranj: 17.00, 19.00 Zadnji skavt, am. komedija, Center. 21.00 K - 2, premiera am. avanturistične drame, Center. 17.30, 20.00 Buggy, am. gangsterska melodrama, Železar. 20.00 Črno ogrinjalo, avstralsko - kanadski film, Duplica.

Petek, 26. junij

Ljubljansko

Ljubljana: 17.00, 20.00 Krpačuk, film, Belgija, Španija, Francija, Linhartova dvorana. CD. 20.30 Nemški plesni ekspresionizem v obdobju 1920 - 1992, predavanje in video, Kosovelova

dvorana. CD. 21.00 Friday is Freeday, DJ Plahuta in Koželj, Klub K4. 22.00 koncert, Grad, Reka, Klub K4. 18.00 20.30 R. Brooks Išče se gospod Goodbar, ZDA, Kinoteka.

Štajerska

Žalec: 20.00 Afriška avantura, akcijski film, kino Žalec. Prebold: 20.00 Vikend z Berniem, am. komedija, kino Prebold.

Rogaška Slatina: 19.30 Ko sreča potka na vrata, am. akcijska komedija, Kino Zdravilišče. 21.30 Mondial 90', am. erotični, kino Zdravilišče. 20.30 Folklorna skupina iz Italije, Kristalna dvorana.

Gornja Radgona: 20.00 Folkart 92', ZKO Gornja Radgona. Maribor: 20.00 Pro musica, koncert, Kazinska dvorana. 21.00 Halleluyah party, DJ Mišo Lazarevič, Klub MKC.

Celje: 18.00, 20.30 Princ plime, am. ljub. drama, Union. 19.00 Divja orhideja, am. erotična drama, Mali Union. 18.30 Hardware - pošast iz računalnika, am. horror, Metropoli.

Gorenjska

Predvor: 8.00 Kmečka ohcet, terasa hotela Bor.

Sobota, 27. junija

Ljubljansko

Ljubljana: 20.30 Nemški plesni ekspresionizem v obdobju 1920 - 1992, predavanje in video, Kosovelova dvorana. CD. 21.00 Epic night, DJ Roman in Joc, klub K4. 18.00, 20.00 R. Locaine Strup in med, Velika Britanija, Kinoteka. 10.00 razstava kiparja in slikarja Erika Lovka, Postojna, Mestna galerija.

Štajerska

Radenci: 10.00 Festival cvetja 92', TD Radenci.

Žalec: 10.00 razstava likovnih del akademskega slikarja Janeza Miša Kneza, Savinov razstavn salon.

Rogaška Slatina: 20.30 koncert MePZ Josef Atilla, Madžarska, Kristalna dvorana. 19.30 Rocketeer, am. avanturistični, kino Zdravilišče. 21.30 Mondial 90', am. erotični, kino Zdravilišče.

Maribor: 22.00 otvoritev razstave, fotografije italijanskega artista Luciana Kleva, galerija Media Nox. 21.00 Possessed by dance, DJ Ven Coma Baby Jemeršič, Klub MKC. 19.30 W. A. Mozart Figarova svatba za red sobota in izven, Opera SNG.

Štajerska

Celje: 18.00, 20.30 Princ plime am. ljub. drama, Union. 19.00 Divja orhideja, am. erotična drama, Mali Union. 18.30 Hardware - pošast iz računalnika, am. horror, Metropoli.

Gorenjska

Predvor: 9.00 Kmečka ohcet, grad Hrib.

Koroška

Črna: 17.00 Prijateljsko srečanje mladih reprezentanc Slovenije in A. Koroške, igrišče NK Peca.

Nedelja, 28. junija

Ljubljansko

Ljubljana: 11.00 Pihalni orkester Vevče, pred Narodno galerijo. 11.00 Godba slovenske policije, Prešernov trg. 18.00, 20.00 G. Potterton Heavy Metal, ZDA, Kanada, Kinoteka. 21.00 Roza disco, Studio Agilis, predstavlja 7. premor na glasbo Laurie Anderson, DJ Nataša, Klub K4.

Štajerska

Ljutomer: 11.00 Konjske dirke, Hipodrom.

Ključarevci: 10.00 100. let Gasilskega društva, Ključarevci. Razkrižje: 9.00 Ivanov sejem, kramarski sejem, obisk in ogled Ivanovega izvira na Razkrižju.

Žalec: 18.00, 20.00 Vikend z Berniem, am. komedija, kino Žalec.

Rogaška Slatina: 17.30, 19.30 Rocketeer, am. avanturistični, kino Zdravilišče.

Celje: 18.00, 20.30 Princ plime, am. ljub. drama, Union.

19.00 Divja orhideja, am. erotična drama, Mali Union. 18.30 Hardware - pošast iz računalnika, am. horror, Metropoli.

Gorenjska

Škofja Loka: 9.00 ogled Škofjeloškega pasijona (1936), okrogli stolp Loškega gradu.

Ponedeljek, 29. junija

Ljubljansko

Ljubljana: 20.00 Al di Meola World Symphony, Križanke. 18.00, 20.00 R. Grič Bravo, maestro, Hrvaška, Kinoteka. 10.00 Razstava študentov ALU, galerija Eburna. 9.00 razstava, Emil Thomas - Tomaž, slike galerija, Ilirija Vedrog.

Štajerska

Laško: 19.00 Glasba za razvedrilo in ples z družabnimi igrami, Zdravilišče.

Celje: 18.00, 20.30 Princ plime, am. ljubezenska drama, Union. 19.00 Divja orhideja, am. erotična drama, Mali Union. 18.30 Hardware - pošast iz računalnika, am. horror, Metropoli.

Rogaška Slatina: 20.30 Operetni večer, operni solisti iz Madžarske (Pecs), Kristalna dvorana.

Torek, 30. junija

Ljubljansko

Ljubljana: 18.00, 20.00 J. Losey Poti na jug, Francija, Španija, Kinoteka. 20.00 Jazz koncert, Breecker Brothers, Križanke. 21.00 koncert kalifornijskih Chumbawamba, Klub K4.

Štajerska

Rogaška Slatina 20.30 koncert, Rudi Pok - flauta, Boris Šinigoj - Lutnja, Anina kapela.

Celje: 19.00 tečaj igre GO, 4000 let stara miselna igra, brezplačni tečaj, CID. 18.00, 20.30 Princ plime, am. ljub. drama, Union. 19.00 Usodna privlačnost, am. erotični thriller, mali Union. 18.00 Freejack, am. ZF. akcijski, Metropoli.

Sreda, 1. julija

Ljubljansko

Ljubljana: 12.00 razstava, Enrico Baj, slike, CD. 9.00 razstava, Milan Rijavec, akvareli, galerija Krka.

Štajerska

Celje: 18.00, 20.30 Princ plime, am. ljub. drama, Union. 19.00 Usodna privlačnost, am. erotični thriller, mali Union. 18.30 Freejack, am. ZF akcijski, Metropoli.

STARE LOBANJE PROTI EVI

Najprej so mislili, da se je homo erectus razvil v Afriki, nakar je evoluiral na vsakem kontinentu posebej. Potem je bilo slišati, da vsi ljudje izvirajo iz ene same Afričanke »Eve«. Po zadnjih odkritjih pa sploh ni mogoče določiti, kje je homo erectus »prerasel« v homo sapiens.

Dve prastari človeški lobanji, najdeni na Kitajskem v letih 1990 in 1991, so podlaga za nastanek nove teorije o tem, kako je človeška vrsta evoluirala od prvih humanoidov do današnjih dni. Lobanji bosta mogoče pomagali razvozlati poreklo sodobnih Azijcev, Evropejcev in Afričanov, trenutno pa ogrožata veljavno teorijo, po kateri imajo vsi ljudje skupno pramamo »Evo« - žensko, ki je

živela v Afriki pred približno 200 tisoč leti.

Teorija o pramami temelji na raziskovanju z ene DNA, ki je skupna vsem ljudem. Ko so znanstveniki raziskovali to »mitohondrijsko« DNA, ki se deduje le po materi, po vsem svetu, so ugotovili, da so razlike med njimi rezultat mutacij, akumuliranih pred 200 tisoč leti v enkratni obliki - v eni sami ženski. Ta ženska naj bi živela v Afriki, kar nakazuje sedanja distribucija DNA. »Evini« otroci so se preko Arabskega polotoka naselili v Azijo in v Evropi, kjer so zamenjali (iztrebili) primitivnega homo erectusa.

Nedavno odkritje podpira tezo, da majo vsi današnji Kitajci in celotna mongoloidna rasa poreklo v predzgodovinskih ljudeh, ki so živeli pred milijonom let v Aziji, kjer so se pomešali z migranti iz drugih delov sveta. Vsi sodobni prebivalci Afrike in Evrope naj bi izvirali iz njih. Najdene lobanje predstavljajo po svoji obliki mešanico homo erectusa in homo sapiensa, ki sta živela mnogo pred »Evo«.

Lobanje so tudi najnovejši dokaz proti temu, da bi lahko določili skupni izvor vseh današnjih ljudi. Sveto pismo pravi drugače.

AFRIKI GROZI EKOLOŠKA KATASTROFA

Nihče ne ve, kje se pravzaprav začena Sahara. So to peščena polja v severni Burkini Faso ali nekoč cvetoče oaze v Timbuktuju ali Maliju?

Sahara se vsako leto razširi na južnem robu med Mauretano in Etiopijo za pet ali deset kilometrov. Države saharškega območja izgubijo letno do sedemdeset tisoč kvadratnih kilometrov plodne zemlje. Širjenje puščave ogroža petino afriških držav in meji na pravo ekološko katastrofo. Primanjkuje pašnikov za živino, drevesa in grmičevje, ki so za Afričane glavno kurivo, izginjajo. Propadanje gozda v savanah je tako hitro, da kljub prizadevanju oblasti lahko posadijo namesto sto uničenih dreves le devet novih. Slono-koščena obala je v zadnji četrtini stoletja izgubila kar dve tretjini gozdov.

S širjenjem puščave se zmanjšuje tudi količina obdelovalnih površin, prebivalstvo Afrike pa vrtoglavo narašča. S tri odstotnim letnim prirastkom je Afrika v svetu na prvem mestu. Črna celina bo po ocenah strokovnjakov do leta 2000 imela že devetsto milijonov prebivalcev.

Strokovnjaki napovedujejo, da je katastrofa Afrike v naslednjih dveh desetletjih neizbežna. Posledice nepremišljene politike, ki se bodo odrazile v veliki lakoti, bodo prizadele šele naslednjo generacijo.

PISMA

Slovenija, kaj se dogaja s teboj?

Počasi in vztrajno se odkriva pred slovensko javnostjo socialna beda, v kateri živijo mnogi delavci in brezposelni. Posamezniki, sindikati in mediji že dalj časa opozarjajo na katastrofalno stanje, ki je zajelo Slovenijo. Kljub opozorilom, se od pristojnih ni nihče v resnici zavzel za primerno in pravočasno rešitev težav najnižjega sloja. Javnosti se prikazujejo statistični podatki, ki dajejo povprečno sliko stanja, ki pa jo realnost na vsakem koraku izpodbija. Statistika je lahko le igra števil, ki spretno prekrivajo situacijo v kateri se nahaja dober del naše družbe. Ali smo Slovenci res takšni, da nočemo priznati v kakšni bedi živimo in, da si prikrivamo resnico. Živimo v prepričanju o svoji superiornosti na Balkanu, pri tem pa smo bili sedemdeset let izkoriščani. Napram zahodnim sosedom, pa smo pretirano inferiorni in hlapčevski. Svojih problemov ne bomo rešili, dokler ne bomo pogledali resnici v oči in zadevi prišli do dna.

Lep primer bede, ki je prišla na dan, je pokazala stavka delavcev podjetja Transshop, poslovalna enota TAM iz Maribora, kjer so dve stvarkajoči delavki zaradi podhranjenosti in izčrpanosti odpeljali v bolnišnico. Predsedstvo NSS sporoča delavkam omenjenega podjetja, da razumemo vašo stisko in da smo z vami. Če bo potrebno bomo šli do konca.

Sloveniji takšna kriza ni potrebna, ker dejanski zunanji vzroki niso tako napremagljivi. Problemi so v nas samih, v naši miselnosti, trdosrčnosti, egoizmu, nerazumljivem pohlepu za pridobivanjem materialnega bogastva samo zase in borbe za oblast. To so znaki čiste inferiornosti in temu primerna je naša družba.

RASTKO PLOHL, Ptuj, Predsednik predsedstva NSS:

Imperij razpada II

Sam naslov mojega pisma nakazuje, da gre za drugi spis na to temo. Prvi spis ni bil nikoli objavljen, kajti okolica, kateri je bil predstavljen, ni našla nobenega razumevanja za takrat postavljene trditve. Sedaj delno obnavljam takratno delo in vnašam nekaj dopolnil. Žal so me dogodki in marsičem prehiteli. Takrat sem pisal, da je g. Jovič zadnji predsednik SFRJ, kakršno smo poznali in da bo svoj mandat končal v vojni. SFRJ je podobno kot SND (ZSSR) v bistvu imperij. Podobno kot je svoj konec našel Stari Rim, je našel konec naš Jugoslovenski imperij in Rusko carstvo (ni važno, kakšno ime uporabimo). Zakaj je JA izgubila vojno v Sloveniji? Zakaj ji ne uspe v BiH ali na Hrvaškem? JA ima dovolj orožja, da bi zmagala v vseh teh vojnah, nima pa moralne hrabrosti za ta podvig. Razpadajoče imperije pretresajo izmenjujoče se kontrakcije in stagnacije, kar je odvisno od centralne oblasti. V vseh delih, posebno pa še na obrobju imperija se pojavljajo množična apatija, vera in lepša prihodnost se izgublja, krepi se religioznost, vedno večji delež prebivalstva se predaja vrnitvam v »stare dobre čase« ipd. Krepi se tudi narodna zavest, katera vsrka vse te negativne tendence in težnje po rahlanju vezi s centrom. V samem centru pa se krepi občutek moči Imperija in v trenutku konfrontacije na relaciji centar – provinca izbruhne odkrit in tudi oborožen konflikt. V primeru oslabelega centra Imperij izgubi del ozem-

lja in se z izgubo sprijazni, v nasprotnem pa pride do dolgotrajne in krvave vojne. V vsakem primeru pa se Imperij krči, dokler ne pade prestolnica. »Naša« SFRJ bo torej še naprej razpadajoča imperija. BiH je izgubljena provinca. Ne bo treba dolgo čakati na konflikt v Vojvodini, Sandžaku, Kosovu in celo Črni gori. V naslednjem letu se bo to rešilo. Za sam finalni obračun pa nam je »prihranjeno« rušenje in pustošenje Beograda. Tudi prestolnica (ZR) Jugoslavije bo tarča topovskih granat in raketometalcev, kot tudi roparskih hord. ZR Jugoslavija bo na koncu le »mini« pašaluk z revnim, lačnim in brezupnim polnim ljudstvom. Kaj pa Slovenija? Kot del razpadlega imperija ima precej težav sama s sabo. Psihologija povprečnega državljanja v »slavni« Titovi Jugoslaviji še vedno vidi »zlate čase« in razne neumne slovenske politike v zadnjih mesecih malce zbledijo drugače sorazmerno pozitivno dejavnost naše vlade. Zavedati se moramo, pa če to želimo ali ne, da smo le ena od provinc razpadlega imperija. Reakcije naših sosedov ob begunski krizi so nam z zaprtjem mej dali jasno vedeti, da smo še vedno del »jugobiznisa«. Naša država bo potrebovala za lastno rehabilitacijo kar precej časa in terapija ne bo nič kaj prijetna. Že samo padanje natalitete, katera je najzgovornejši kazalec nazadovanja in stagnacije, pomeni vedno večji problem. Hočemo ali ne, mi smo integralni del krize razpadajoče tvorbe in še vedno nismo zlezli iz tega blata. Kazalci religioznosti, vere v prihodnost, stopnja zaupanja ipd. še vedno ne obetajo vzpona. Najnižja točka šele pride, a naša sreča je v tem, da bo naša najnižja točka le višja kot drugod po »naši širni Titovi Jugi«. Naj pa opomnem, da kazalci krize niso samo gospodarskega značaja, kajti gospodarstvo je le derivat krize, kakršna nastopi pri padcu imperija. Moralna kriza je hujša in vseobsežnejša... zavedajmo se tega.

BOJAN EKSELENSKI za SNS Celje

Javni predlog Zelenih Celja

Kot segmenta nacionalnega programa gospodarskega razvoja in socialnega programa

Z adaptacijo vlade pod vodstvom dr. Drnovška, razmere in vzdušje poslancev parlamenta v Skupščini RS dokazujejo, da ni prišlo do rešitve oz. vsaj do poizkusa reševanja nakopičenih problemov. To je pravzaprav dovolj utemeljen izgovor (razlog) za obvezno izvedbo volitev, da volilna baza z volitvami izrazi svojo voljo kot jo bo zastopal v parlamentu, in tako verificiran parlament bo šele sposoben sestaviti primerno vladno strukturo – svoj izvršni organ – vlado.

Osnova za volitve v parlament bo za volilce zanesljiva in le samo primeren nacionalni gospodarski program in socialni program, s katerim se bo pravzaprav enačila posamezna politična stranka v svojih predvolilnih aktivnostih. Gospodarski in vsesplošni družbeni razvoj mora usmerjati le parlament in vlada mora biti le samo njegov izvršilni organ. Dosedanji parlament pa tega dosedaj ni bil sposoben izvajati oz. ni bil sposoben voditi, zato je vlada postala njegov paralelni organ, ne pa njegov izvršilni organ. Za to stanje je predvsem krivo vodstvo parlamenta in pa ta del poslancev, ki to vodstvo parlamenta podpira.

Sprejeti nacionalni program gospodarskega razvoja in socialni program, kot sestavni del gospodarskega razvoja, je temeljni predpogoj za oblikovanje,

sprejem in izvajanje Zakona o lastnjenju. Nacionalni program gospodarskega razvoja in njegov sestavni del – socialni program, bosta dela orientacija za način lastnjenja in ustanavljanja novih gospodarskih subjektov, glede na odločitve gospodarskih nosilcev države.

Dokazi, da parlament ne funkcioniira zadovoljivo so: vdor v monetarni sklad, neutemeljeno povišanje plač v državni upravi, neutemeljeno in brez pooblastila parlamenta najemanje zunanjih kreditov vlade in celo njenih posameznih ministrstev (za pravosodje, turizem...). To je več kot utemeljen dokaz, da parlament hote ali ne hote ne obvladuje z ustavo določenih nalog in tako se dikcija »parlamentarna demokracija« naše države izkrivlja – ne uresničuje. S tem volilna baza izgublja na svojem pomenu in tako si majhne skupine prisvajajo oblast in samovoljno vodijo državo, krivdo za nastalo negativno stanje pa zavračajo na parlament in celo na volilno bazo in če bo šlo tako naprej, bomo prišli do tiste znane solucije iz polpreteklih dob – zamenjati je treba parlament – celo ljudstvo, ker vlada pravilno dela (vlada ima vedno prav) in dejansko imamo ustavni sistem tako narejen – ustava približno tako določa v 111. členu. Približno takšen je, vendar malo boljši, italijanski ustavni sistem, ki določa, da se razpusti parlament, če se vlada ne izvoli – določa, kot zahteva predsednik republike.

Ta razvoj stanja razmer je dovolj tehten dokaz – razlog, da bi morali ustavo spremeniti oziroma prilagajati sklepu državljanov Slovenije o osamosvojitvi RS, s katerim so se na referendumu z osebno izjavo državljanov Slovenije izjasnili samo za parlamentarno demokracijo, ne pa za predsedniško!!!

To pomeni, da parlament ustanavljajo z neposrednimi volitvami iz svojih sredin državljanov – volilci po istem stopku z voljo volilcev se parlament lahko razrešuje kot celota ali posamezni poslanec tega parlamenta. To narekuje zahtevo, da se parlament formira iz poslancev, neposredno izvoljenih iz posameznih enot – dežel. Zato je potrebno državo organizirati na samostojne dežele in je državni zbor – parlament sestavljen iz poslancev dežel. Državnega sveta v tej parlamentarni demokraciji ne potrebujemo, ker ta v sedanji ustavi ne dela nič drugega, kot da kvari čistost parlamentarne demokracije in ni nič drugega kot samo nadaljevanje preživelega boljšeističnega skupščinskega sistema – transmisija bivšega zbora združenega dela in zbora občin (96. člen Ustave) – analogno – bivši zbor združenega dela sedaj sestavlja državni svet: 4 predstavniki delodajalcev, 4 predstavniki delojemalcev, 4 predstavniki kmetov, obrtnikov, samostojnih poklicev in 6 predstavnikov negospodarskih dejavnosti: bivši zbor občin sedaj sestavlja 22 predstavnikov lokalnih interesov. Ta ustavna rešitev je kompromis starega, preživelega, negativnega sistema in novega.

Kako si zamišljamo državo Slovenijo, razdeljeno na dežele, kot avtonomne državne tvorbe in njihovo poimenovanje:

1. Dežela Kranjska, s sedežem v Ljubljani
2. Dežela Gorenjska, s sedežem v Kranju
3. Dežela Notranjska, s sedežem v Postojni
4. Dežela Goriška, s sedežem v Novi Gorici
5. Dežela Primorska, s sedežem v v Kopru
6. Dežela Dolenjska z Belo in Suho krajino, s sedežem v Novem mestu
7. Dežela Spodnja Štajerska, s sedežem v Celju
8. Dežela Zgornja Štajerska, s sedežem v Mariboru

9. Dežela Prekmurska, s sedežem v Murski Soboti

10. Dežela Koroška s Saleško dolino, s sedežem v Slovenj Gradcu.

Vsaka iz navedenih dežel ima 9 poslancev v državnem zboru, to pomeni, da državni zbor šteje 90 poslancev. V državnem zboru poslanci odločajo s konsenzom o vseh vprašanih. Poslanci posamezne dežele tvorijo samostojno poslansko skupino. Poslance v deželni zbor volijo posamezne dežele (vsaka dežela ima 9 volilnih občin). Za svoje delo poslanci deželnega zbora odgovarjajo državljanom volilne občine. V tako organizirani državi je človek – volilec, kot avtonomni subjekt samo in le državljan RS, to pa iz razloga, ker v državi Sloveniji imajo pravico živeti in tudi živijo državljanji drugih etničnih skupin in narodnosti in se le s tem potrjuje enakopravnost vseh državljanov na območju republike Slovenije. Uporabljanje vzdevkov, kot Štajerc, Kranjec itd., je psevdonim, ki se uporablja samo za interne namene za avtohtone prebivalce dežel Slovenije in ima le etnični značaj.

V okviru volilnih občin se oblikujejo lokalna samouprava – samoupravne občine oz. obratno iz samoupravnih občin – se oblikuje volilna občina. Vsaka dežela ima 30 poslancev v svojem deželnem zboru. Deželni zbor vsake dežele voli 9 poslancev v državni zbor. Deželni zbor pa sestavljajo poslanci, ki so neposredno izvoljeni od državljanov dežele, s tem da je vsaka dežela razdeljena na 30 občin – oz. samoupravne občine so združene v 9 volilnih občin. Občina kot samoupravna deželna enota ima občinski odbor (20-članski), načeljuje ji župan (častna funkcija), tajnik – (profesionalna funkcija).

Utemeljitev predloga deželne ureditve:

Dežela je državna institucija s svojo sodno, zakonodajno in izvršno oblastjo, ki izvaja svojo zakonodajo in državo (po konsenzu vseh dežel). Tako obliko državne ureditve predlagamo zaradi ohranjanja in razvoja avtohtone samobitnosti etničnih skupin in njihovih običajev s poudarkom slovenskega jezika na narečjih, ohranjanje krajevnih navad in običajev, kulture in zagotavljanje enakomernega razvoja na celotnem teritoriju države, razvoja gospodarskih dejavnosti, glede na deželne možnosti in potrebe, kar je edina alternativa proti razvoju – krepitvi centralizacije – državne oblasti.

Rešitev nacionalnega gospodarstva je v predlagani ustavni spremembi – organiziranosti države na dežele, ki je edina alternativa za vključevanje vseh državljanov za realizacijo skupnih ciljev določenih z nacionalnim gospodarskim programom in njegovim sestavnim delom – socialnim programom, kar je osnova za vključitev Slovenije v mednarodne oblike povezovanja kot enakopravnega subjekta.

Ponovno opozarjamo, da zadnji dogodki pri iskanju poti za izhod iz vsesplošne državne krize jasno kažejo, da nezmožnost rešitve ali vsaj pravičnega začetka prave usmeritve reševanja problemov te vsesplošne krize, leži krivda v nelogični, nesmotrni in nedorečeni sedanji ustavni ureditvi, kar onemogoča obvladovanje odgovornega delovanja državnih organov, gospodarskih in drugih subjektov.

Predlagana zasnova ustavne ureditve države, pa zahteva za njeno obvladovanje zelo razvejan, fleksibilni parlamentarni sistem (npr. ustanovitev stalnih in občasnih parlamentarnih odborov, ki se oblikujejo ali za posamezna področja ali za posamezne vrste nalog oz. za razjasnitev ali razrešitev posameznih problemov oz. primerov) s čimer se utrjuje in pogojuje razvoj parlamentarne demokracije – to pa pomeni doseganje plebiscitarnega

cilja – kar pomeni enakopravno odločanje (konsenz) vseh državljanov o vseh vprašanih življenjskih delih in razvoja. Odpravljati je treba sedanjo obliko, ki minimalna večina manipulira z maksimalno manjšino (nemoč večine). Pozdrav Zelenih!

ZELENI CELJA

Kako do telefona? III

Zgodba bi bila lahko tudi zabavna, če ne bi bila resnica preprosta, telefona še vedno ni. Se pa je premaknilo.

Najprej so Albanci na roko skopali jarek. Prišli so dvakrat, nekaj časa so dobro delali, potem pa čakali šefa. Ta naj bi pripeljal cev za tam, kjer kabel prečka cesta. Šef je cev najprej pozabil. Albanci so kopali po trasi, za katero nismo bili zmenjeni. Kakih 20 metrov je bilo skal. Če bi kopali tam, kjer je bil prej vinograd, ne bi našli niti na kamenček. Traso so spremenili, ker bi bilo treba začasno razdreti del škarpe.

Albanci jarka niso zasuli, kar je prav, saj sem se s pogodbo zavezal, da je to moje delo. Potem so prišli s kombijem od PTT, da bi položili kabel. Pametni fantje so nameravali to storiti od zgoraj navzdol, ker se pač kabel lažje vleče dol po hribu. Pa so s kombijem prišli do jarka čez cesto, ki ni bil zasut. Odpeljali so se h gornjemu sosedu in ugotovili, da to ne bo dobro. Čez čas so začeli polagati kabel od spodaj navzgor. Naj pojasnim, da je bilo to vedno dni po tistem, ko je bil jarek skopan.

Čez kakšen teden je nekdo prišel in kabel v hišni omarici priklopil. Najavil se seveda ni. Je bil pa pameten, saj si je postregel s pručko pred hišo, da je delal sede, odmaknil je ležalnik, ki je bil tam pod streho. Prevezal je kabel, montiral ključavnico, ugasnil čik na pločniku in odšel. Pručke ni pospravil, ležalnik pa je pustil na dežju...

Kar zabavna zgodba, če ne bi ostala resnica: Telefon v času, ko to pišem, še vedno ne zvoni.

PETER KAVALAR Celje – Prožinska vas

Zaustavimo norijo!

Predsednik Slovenskega parlamenta dr. France Bučar ima še kako prav, ko danes opozarja da lahko pridemo v pravni samomor. Škoda je le, da je eden redkih, zato klubok dol pred tem demokratom. Vse preveč pa je »demokratov«, ki v teh zmešanih in usodnih časih močijo in čakajo na ponovno jesensko farbanje. To pa očitno počenajo zaradi slasti po oblasti. Pa recimo, da je tudi to del demokracije.

Povsem druge vrste demokracija pa je, da se prav na vseh družbeno in državno pomembnih vprašanih: od ekonomske in socialne politike, lastninske reforme, volilne zakonodaje, delavskih pravic, pa vse do vikanja in ukazovanja javnim medijem, začnemo volilna tekma in to s takim finišem, da bo krknila država. Vse to nategovanje ne vidi ekonomske in socialne bede v podjetjih, tam, kjer se ustvarja vrednost ter vreča za davke in prispevke. To tekmovalstvo poteka že danes: malo javno, malo za kulisami, v času, ko še ni nihče razpisal redne ali izredne volitve, ki so težko pričakovane tako na desni, kot na levi in sredinski strani. Igre in dogajanja v strukturi oblasti ne dišijo po pat poziciji, ampak po potezi, ki bo matirala državo in državljanke, delavce, volivce, demokracijo, civilno družbo, pravni red, itd. Vse te poteze bodo ob takem obnašanju potegnile stranke v najvišjem organu oblasti in to samo zaradi obla-

sti nad ljudmi. Po svoje je to tragika te naše demokracije.

Za prevzem oblasti s katerekoli strani je očitno treba pripraviti teren in klimo. Najprej skozi zakone, nato prek medijev in drugih institucij, ter pomembnih oseb, pa vse do denarja, s katerim pa se da itak kupiti vse razen zdravja. Ta denar pa bo očitno med drugim tudi naslednjih volitev vladar.

Povsem normalno in legitimno je, da se na volitvah in v parlamentu »napadajo« stranke, da opozicija ruši pozicijo in da se zamenja oblast. Narobe tudi ni, če se v parlamentu poslanci zmenijo in če nekdo danes v parlamentu deli banane, jutri suhe tepke, ter kaže roge itd. Povsem nekaj drugega pa je, če se zaradi borbe za oblast v parlamentu delo oziroma politika ohromi do te točke, ko praktično ni možno ničesar sprejeti. Nobena oblast, nobena vlada, kakršnekoli barve je že, in ne poslanci ne morejo zamenjati delavcev in volivcev, čeprav bi si to nekateri želeli. Slednji pa lahko na volitvah zamenjajo oblastno strukturo in poslance ali pa se bodo zaradi vseh razočaranj šli volilno abstinencio. Tu pa se začne pisati drugačna zgodovina parlamentarne demokracije. Pa še nekaj: vsa ta neresena vprašanja se zaradi ljubega miru ne da, pred volitvami, kar tako pomesti pod preprogo. Potrebno jih je preprosto razrešiti, ne pa nekam odlagati in polagati! Spoznanje nekaterih strank in poslancev, da je današnje stanje na tisti točki, ki vodi in lahko pripelje državljanke in državo v propad bi moralo biti za njih pomembnejše, kot pa kdo je na oblasti danes ali jutri in kdo je bil včeraj.

Na tej točki ni treba zaustaviti ne desnico, ne levico, ampak le to norijo!

RAJKO LESJAK, Ljubljana Sekretar ZSSS

Boleč tujek psihiatrije

Spoštovana gospa Štrlekar Cestitam Vam za dobro reportažo. Danes pa sem prebral tudi pričakovani odgovor.

Za ogrevanje in spoznavanje okoliščin, Vam pošiljam izvod mojih spominov na tega podpolkovnika JLA. Sestavek, Psihiatrija, dekla politike, sem do sedaj razmnožil v preko 100 izvodih in razposlal na naslov znanih zdravnikov in politikov.

Bil sem tudi na kongresu slovenskih zdravnikov 8. 5. 92 Mariboru, kjer so mu za njegove packarije skoraj enoglasno prisodili, odnosno potrdili prvostopenjsko kazen ukora. Pri glasovanju se je potuhnil edino njegov »sovražnik« dr. Kobal, neka sodelavka iz hiše, kjer dela, partizanski borec prof. dr. J. Kostenapel in še dva druga zdravnik.

Ker je v zadnji številki omenil tudi mene, bom skušal pripraviti primeren odgovor. Zadnje čase skuša preko TV in nekaterih časopisov ponovno vzbuditi pozornost, ker se mu bliža dokončen odstrel.

V kolikor smatrate, da bi bila priloga, primerna objave v vašem tedniku. Branje bi bilo zanimivejše, kot njegov zadnji dolgovestni odgovor. Pred letom sva imela v Mladini in sobotni Delovi prilogi dve povratni rundi, kjer se je spustil na skrajno primitivni nivo, vendar sem zdržal.

V TV oddaji na II. programu 23. 5. 92 se je do konca diskvalificiral kot človek in samozavni znanstvenik.

Do slisanja, lep pozdrav! JOŽE ŠIMENC, Ježa, Črnuče

Spodaj podpisani pošiljamo uredništvu NOVE DOBE odgovor na članek gospe Jane Štrlekar, ki je bil objavljen v vašem časopisu NOVA DOBA št. 16–17 dne 22. 4. 1992.

Odgovor objavite v skladu z zakonom na isti strani NOVE DOBE s priloženo fotografijo in v isti obliki.
Lep pozdrav!

Štore, dne 3. 6. 1992.

Janez Pungeršek
Štefka Pungeršek
Marjeta Pungeršek
Milan Pungeršek
Matevž Bračko
Stanko Počivalšek
Ivan Kajba

Brez spoštovanja dogovora na »lastnem«
dvorišču

Dirke po posestvu

Cesta, ki je ne bi smelo biti

Cesta da ali ne je težko vprašanje, katerega rešitev je naložena sodišču ne pa novinarki, ki je natrosila v članku kar nekaj neresnic s citati gospoda Tacerja.

Ni res, da je ali da je bila možna vožnja po občinski cesti, »ki je danes porasla s travo«, do naših objektov. To dejstvo lahko preveri vsakdo, tudi gospod Tacer osebno. Cesta, ki je vrisana z vrh hriba je neprevozna, tudi po ugotovitvah strokovnjakov Občine Šmarje pri Jelšah. O gostoti prometa in divjanju šoferjev v nepreglednem ovinku ob robu hiše gospoda Tacerja bi zelo težko kdorkoli utemeljil. Po sporni cesti ni možno peljati hitreje kot 10 km na uro. Tudi izjava gospoda Tacerja o izsiljevanju s ceste in s trditvijo, da se »z graditelji ceste ni dalo zlepa dogovoriti«, ni resnična. Res pa je, da se ni možno dogovoriti z gospodom Tacerjem, niti na sodišču, kaj šele kot sosedje.

Izjava gospoda Tacerja »ko sem prišel k hiši, tukaj ni bilo ceste« je točna, vendar pomanjkljiva. Nič ne pove o tem, da cesta, ki je speljana do nove hiše gospoda Tacerja, ni njegova cesta. Za to cesto je bila presekana najlepša sosedova njiva. Če bi sosed enako postopal kot gospod Tacer, tudi on ne bi imel ustreznega dovoza do doma. Gospod Tacer bi se moral spomniti, da so sosedje dovolili pot čez svojo najlepšo njivo pod pogojem, da jo bodo uporabljali vsi, ki jo potrebujejo.

Res je, da nismo nikoli vprašali gospoda Tacerja za soglasje za ureditev in uporabo ceste. To soglasje od njega nismo potrebovali, ker smo ga že imeli od lastnikov spornega zemljišča. Za usposobitev ceste in vzdrževanje je bil podpisan dogovor o navzočnosti gospoda Tacerja. On pa ga ni podpisal zato, ker še

Gospod Tacer Franc je v borbi »za svoje pravice« pozabil na nekdanje skupno prijateljstvo.

takrat ni bil lastnik spornega zemljišča. Navedenega dogovora gospod Tacer ne spoštuje in ga krši celo tako, kot je sam izjavil, da nastavlja žeblje in s tem ogroža varnost in življenje ljudi, ki se vozijo po tej cesti. Prepričani smo, da se ob takem ravnanju zaveda tudi odgovornosti, ki bi lahko nastala. Z ničemer niso dokazane trditve gospe Weisssove, da se zaradi sporne ceste na njenem zemljišču sprožijo plazovi. Te trditve so ovrgli tudi strokovnjaki Geodetske uprave Šmarje pri Jelšah, ki so ugotovili, da sporna cesta ni razlog za plazove. Gospa Weisssova se je ogledu zemljišča izognila, zato ker se je očitno bala zvedeti resnico. Iz navedenega sklepamo, da gre za kljubovanje sporazumnemu dogovoru, s katerim bi zdrahe prenehale in bi zadevo uredili tako, da bi tudi gospa Weisssova sama lahko v miru uporabljala sporno cesto. Zavedati bi se morala, da je v enakem položaju kot smo vsi ostali, kajti tudi njej gospod Tacer lahko zapre sporno cesto in s tem nima dovoza do svoje hiše.

Gospod Tacer in gospa Weisssova, ki se je tudi vključila v to tožbo, bi se lahko zamislila nad tožbami, ki rušijo dobre sosedske odnose.

Petnajst let pravde

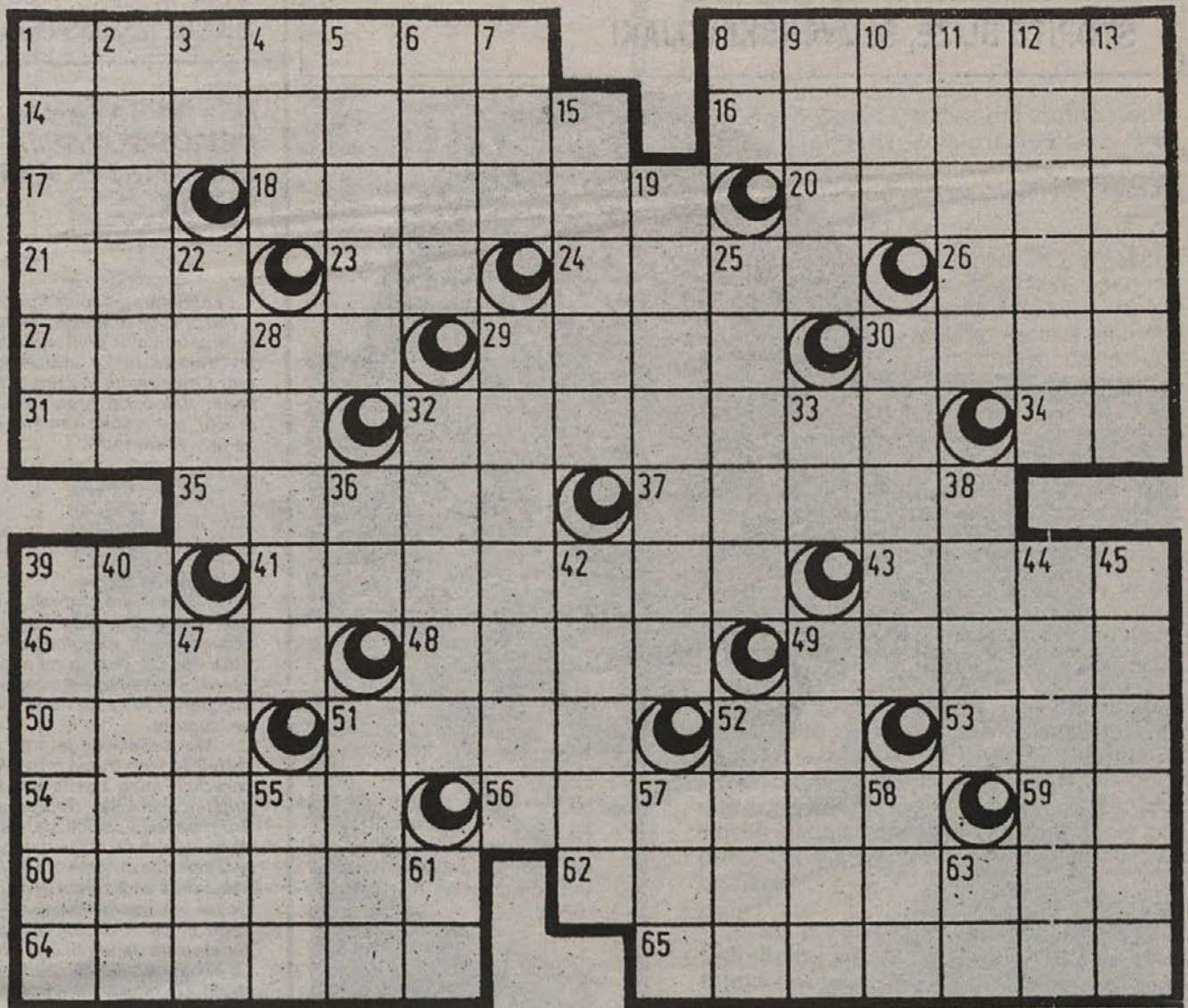
Očitno je pri gospodu Tacerju s štetjem let tudi nekaj narobe. Prvi ukrep, ki je prišel k hiši na sporno zemljišče je bila njegova zapora ceste in to s 1. 5. 1986. S tem njegovim dejanjem je začetek naših nesoglasij in pravnih, ki mu ni videti konca, ker se pojavljajo vedno nova »dejstva« in izmišljotine. Hruško in lipo je gospod Tacer odstranil na svojo iniciativo. Naprosil je celo sosedo, da so mu pomagali pri podiranju.

Gospod Tacer vse udeležence v sporu imenuje vikendaše. Tudi to ni res. Gre za sosedo, od katerih sta dva kmeta – Počivalšek in Bračko, ki se preživljata samo s kmetijstvom. »Vikendaši« svojo zemljo obdelujemo. Za gospoda Tacerja bi bilo boljše, da bi se ukvarjal z obdelovanjem svojega posestva, namesto da ga daje v najem. Tako pa se ukvarja s tožbami, z nastavljanjem traktorjskih prikolic na cesto in žebeljev in s premlinjanjem o zdravah in preprih. Zanimivo bi bilo na sodišču slišati mnenje žene gospoda Tacerja, ki je še vedno solastnik tudi spornega zemljišča za cesto in ki je bila soglasna za usposobitev in vzdrževanje ceste s sosedo.

Gospod Tacer se je očitno odločil, da zadevo s cesto ne bo urejal samo preko sodišča, ampak tudi preko časopisa. Zato mu v tem odgovoru predlagamo, da prvo spoštuje začasno odredbo sodišča do pravnomočne rešitve nepravdnega postopka in drugič da spoštuje podpisano zavezo o izgraditvi in uporabi sporne ceste. Sporna cesta je namreč edina možna pot do sosednjih parcel, kar je ugotovila tudi komisija, ki si je ogledala vse terene za možnost ceste.

Uporabniki ceste:

Karel Pungeršek
Milan Pungeršek
Matevž Bračko
Stanko Počivalšek
Ivan Kajba

Vodoravno: 1. alarm, 8. zelo drobno zmljet lojavec, 14. okrasna priprava z več lučmi, navadno viseča s stropa, 16. skupek norm, veljavnih v določenem času in prostoru, etika, 17. avtomobilska oznaka Ogulina, 18. vrsta minerala, imenovanega po hribu nad Beogradom, 20. v Indiji udomačeno perzijsko brenkalo, 21. zgornji, navadno zoženi del vzpetine, 23. začetnici slovenskega skladatelja in etnologa Merkuja, 24. vsak od petih gibljivih podaljškov dlani ali stopala, 26. ime že umrlega glasbenika Sossa, 27. ptica golobje velikosti s srebrno sivimi očmi, 29. bleščanje, sijaj, 30. pesniško ime Irske, 31. pergamski kralj, 32. avtomobilski športna panoga, dirkanje z gokarti, 34. avtomobilski znak Valjeva, 35. elektronsko vodena naprava, ki opravlja težka ali človeku škodljiva dela, avtomat, 37. snežni leopard, 39. gora v Švici (Pic d'), 41. kraj v Savinjski dolini, 43. reka, ki teče skozi Ključ, 46. obramba, 48. glavno mesto Peruja, 49. človek na začetku življenja, 50. moški potomec, 51. redkejšo moško ime, 52. kemijski znak za aluminij, 53. ime satirika Buchwalda, 54. tetica, 56. nekdanji britanski ministerski predsednik, ki je leta 1945 nasledil Churchilla (Clement Richard), 59. tretji in peti samoglasnik, 60. gorska nimfa v grški mitologiji, 62. prebivalca naše vzhodne sosedo, 64. prodajalec jajc, 65. cevka za uvanje v telesne votline.

Navpično: 1. zasidrana plavajoča priprava, boja, 2. rastlina s podolgovatimi listi in rumenimi cveti, 3. kemijski znak za ajnštajnij, 4. varuh rokodelcev in umetnikov pri starih Egipčanih, 5. kraj nad Kanalom, 6. del Vietnama, 7. eno od bivaljšč mrtvih v germanski mitologiji, 8. začetnici starejšega slovenskega pevca Mancinija, 9. objekt, po katerem vodi pot čez globinske ovire, 10. prakanton v Švici, 11. država na Arabskem polotoku z glavnim mestom Doha, 12. stopnja pridevnika ali prislova, ki nima primerjave, 13. davek na uvoženo ali izvoženo blago, 15. otok v Sredozemskem morju, razdeljen na turški in grški del, 19. močvirna rastlina z visokim, tankim in votlim stebлом, 22. najbolj sončen jadranski otok, 25. otroško vozilo, ki se poganja z eno nogo, 28. cirkuški zabavljaj, 29. deska v plotu, lata, 30. morilec Agamemnona v grški mitologiji, 32. avstralski medvedek vrečar, 33. kratica za »Narodno banko«, 36. kemijski znak za brom, 38. ime bivše italijanske atletinje Simeoni, 39. bivanje, eksistenca, 40. antična vojna ladja, troveslača, 42. ameriška pevka bluesa (Bessie), 44. otroška nalepljiva bole-

zen z mehurčki na koži, 45. nekdanji pisar, 47. velikan v grški mitologiji, 49. sol ali ester oljne kisline, 51. staroslovanska boginja lepote in ljubezni, 52. eno od imen izumitelja Edisona, 55. slovenski pisatelj iz Savinjske doline (Janko, »Moloh«), 57. karambol, trčenje, 58. figura pri četvorki, 61. površinska mera, 63. začetnici avtorja »Cvetja v jeseni«.

Nagradna križanka Nove dobe:

1. nagrada: 3-mesečna naročnina Nove dobe
2. nagrada: 2-mesečna naročnina Nove dobe
3. nagrada: 1-mesečna naročnina Nove dobe

Pri žrebanju bomo upoštevali pravilne rešitve, ki jih boste po pošti ali osebno dostavili v naše uredništvo do ponedeljka 29. 6. 1992.

Rešitev nagradne križanke iz prejšnje številke:

OSKORUŠ, SKOKOT, FOKSTROT, DRŽAVA, EV, TANKER, SENIK, RJA, NA, SEKT, JET, TADEJ, SADR, KADI, AKER, SKRNINA, OK, NAFTA, OSVIT, SK, REALIST, REED, PROD, LIST, VOLTA, ROB, MONK, PE, EAK, AKABA, ARIANA, MI, VARESE, ASKLEPIJ, APARAT, OTORINA

Nagrajenci nagradne križanke Nova doba

1. nagrada: Moška bela srajca Elegant Šentjur – Tanko Anica, Gorenjska c. 72, 61310 Ribnica
  2. nagrada: PVC torba: Žlebnik Janja, Tuga Vidmarja 10/36, 6400 Kranj
  3. nagrada: okvir za registrsko tablico – Bec Tatjana, Sp. Pirniče 72, 61215 Medvode
- Nagrajencem čestitamo! Nagrade boste prejeli po pošti.

Učitelji brez pedagoškega posluha

To, kar se zadnje čase dogaja na Osnovnih šolah v Celju in morda tudi okolici je prava poplava nepedagoškega ravnanja z učenci in s starši.

Naenkrat ni nikjer ravnatelj ne Zavoda za šolstvo. Testomanija je zajela III. Osnovno šolo s takšno silo, da so največ testov pisali v zadnjih dveh

tednih. Tu ni več ne kluba Vesna ne drugih klubov staršev. Prenašamo nekvalitetno delo učiteljev, ki znajo temeljito iskati le neznanje. Tako sfrustriranih situacij ni bilo niti v najbolj čudnih časih. Ure pouka odpadajo na dnevnem redu, utrjevanja brez ocen otroci ne poznajo, tudi mi starši ne. Ugotavljamo, da je znanja čedalje manj. Kdo je za to odgovoren? V prvi vrsti vi, ki ga dajete, znate ga le meriti. Kje je posodabljanje pouka? Ali menite, da je število krožkov in prireditev odločilna za dobro počutje otrok v šoli. Merilo ste

vi! Vam so se plače zvišale za 34,9% pa nihče ne preverja vaše usposobljenosti za delo z mladimi. Starši smo se pripravljeni temeljito upreti takšnemu načinu dela na šolah. Sami se bomo organizirali in odšli tudi do vašega ministra.

Denar, ki ga dajemo za izobraževanje ni majhen. Koga podpiramo? Tudi najbolj nespodobne. Nekaj med nami jih je že poskušalo z razgovori pri učiteljih, nekateri so odšli tudi do ravnateljev in celo na Zavod za šolstvo. V večina primerih je bilo še slabše, vaše nesposob-

nosti so se še bolj zgrnile na otroke in starše. Niste za dialog! Zanj morate biti zreli in zelo izobraženi. Nekateri med vami ste pravi sadisti. Da to je na III. Osnovni šoli v Celju v središču mesta.

Verjetno je tako še kje. Napišite in podprite žal »anonimne« starše, ker javno še ne moremo spregovoriti, s pravimi imeni, ker je šolski sistem gnil do osnov. Izjeme so redke, tudi te je dobro omeniti.

Klub »anonimnih« staršev v ustanavljanju, Celje

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

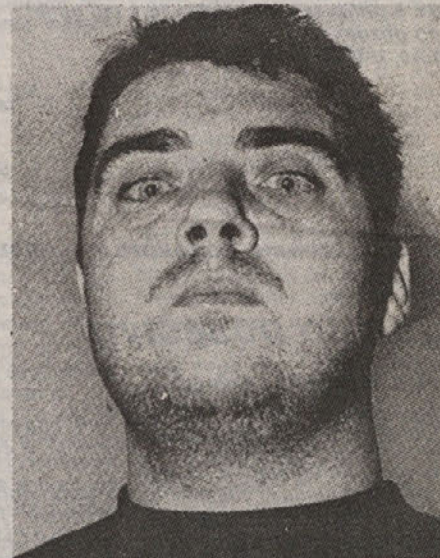

S.O.S. IZ POSTELJE

NA VPRAŠANJA BRALCEV ODGOVARJA SEKSOLOG AMATER ANTON KORITNIK

Spoštovani gospod Koritnik, rad bi vas vprašal, ali je možno zdraviti impotenco z bionergijo? Nekje sem prebral, da lahko impotenco zdravimo tudi z meditacijo in parapsihologijo. Ker imam določene probleme na tem področju, me močno zanima, koliko resnice je v vsem tem?

MARJAN

Gospod Marjan, tisto kar ste prebrali je čisto res in če se ne motim, ste članek o bionergiji zasledili prav v tem časopisu. Parapsihologija danes dela čudeže. Ljudje preživijo neozdravljive bolezni, slepi spregledajo, v skupščini tu in tam uspejo sprejeti kakšen zakon, skratka, sami čudeži. Vendar pa mislim, da se niste obrnili na pravi naslov. Težko bi vam namreč svetoval kakšnega dobrega bioenergetika, ker ne vem, kateri se ukvarjajo z zdravljenjem impotence in kateri ne. V vsakem primeru pa vam lahko svetujem, kakšnih strokovnjakov se izognite.

Moj sodelavec je pred časom šel na kosilo v neko ljubljansko restavracijo. Zrezek raztelesenega trupla mrtve krave je bil sočen in voljan in tako se je primerilo, da sta se za sosednjo mizo znašla dva možakarja, ki sta ravno prav glasno razpravljala, da je moj prijatelj vse slišal. Bilo pa je takole: Prvi možak je bil rdečeličen gospod v zrelih letih, drugi pa je bil malce starejši od njega in se je izdajal za bioenergetika. Slednjega ni bilo težko ugotoviti, saj je mož vsak stavek začel ali končal z: »Mi, bioenergetiki.« Sosedu je tudi odsvetoval piti vino in jima je rajši naročil coca-cola. Nato mu je povedal, da se že nekaj časa sam zdravi in da mu gre delo odlično od rok. Vse bi bilo lepo in prav, če ne bi ta človek imel povite desne roke – drobna infekcija, kot je zatrdil – če ne bi šantal na desno nogo in če ne bi bil ves rumen v obraz. Njegov sogovornik mu je vneto pritrdil in verjetno sta danes že oba pod rušo. Vidite, gospod Marjan, k takšnemu bioenergetiku vas ne bi napotil, ker to sploh ni noben bioenergetik, ampak šarlatan, ki dela škodo celotni stroki. Če bi vas v kremplje dobil kakšen manijak te vrste, bi vam v mesecu dni odpadla moda in dobili bi pljučnico.

Gospod Marjan, kaj dosti vam res nisem uspel pomagati. Morda za konec le še malce bolj staromodnen nasvet: če ne bo nič pomagalo, potem zamenjajte ženo, čeprav bi bilo bolj pošteno, da bi ona zamenjala vas.

HOROSKOP

Oven 21. 3. – 20. 4.

Vaša okolica si želi, da bi bili bolj sproščeni in umirjeni. Družabno srečanje, predvsem s prijatelji v znamenju dvojčkov, vam bo ostalo v trajnem spominu. V službi ni potrebno, da imate vedno zadnjo besedo. Srečne številke 2, 4, 19, 31, 42, 44.

Bik 21. 4. – 20. 5.

Vaše želje bodo tokrat naletele na odprta ušesa. Namenite več časa družinskemu življenju, če hočete ohraniti harmonijo. Poslovno boste uspešni, če boste znali popustiti. Za zdravje ne pozabite šteti kalorij. Srečne številke 5, 11, 17, 21, 28, 30.

Dvojčka 21. 5. – 21. 6.

V domu vas čaka cela vrsta zelo važnih opravil. Odnos do partnerja ne bo najboljši, če ste še samski, vam ne bo dolgčas. Uradne zadeve pripravite zelo natančno. Za zdravje bi morali tudi narediti več. Srečne številke 6, 7, 9, 14, 19, 35.

Rak 22. 6. – 22. 7.

V prihodnjih dneh ne boste mogli narediti vsega, kar imate v načrtu, to pa naj ne bo vzrok, da bi pozabili na najvažnejše. Do partnerja bodite ljubeznivi, če hočete zgladiti spor. Večkrat kontrolirajte pritisk. Srečne številke 7, 15, 16, 33, 35, 44.

Lev 23. 7. – 23. 8.

Nekdo pričakuje vašo odločitev in tudi to, da ga boste polomili. Pa kar naredite po svoje. Kratek flirt ali novo poznanstvo naj vas ne zaposli preveč. V ničemer se ne prenačite in brzdajte apetit. Srečne številke 1, 8, 9, 20, 33, 35.

Devica 24. 8. – 23. 9.

Dela vam ta teden ne bo zmanjkalo. Imeli boste srečno roko in opravili ga boste odlično. Vaše zadovoljstvo bo povečal nenadejan dogodek. Glejte pa tudi nase, ne ponočujte in si privoščite veliko spanja. Srečne številke 2, 3, 27, 35, 41, 45.

Tehtnica 24. 9. – 23. 10.

Vaše finančno stanje se bo zelo poslabšalo, ker hočete ustreči vsem željam. V službi boste doživeli rahlo krizo, a se ne zanašajte na razumevanje. Šele ko bo delo opravljeno, razmislite o počitnicah. Srečne številke 5, 10, 13, 19, 21, 32.

Škorpion 24. 10. – 22. 11.

Vaša dobra volja bo dobro vplivala na okolico. Imate dobro zamisel, ki bi jo lahko lepo vnovčili, vendar bi zanjo morali pridobiti nekoga, da jo bo izpeljal. Novim znancom ne zaupajte preveč, so nevoščljivi. Srečne številke 22, 23, 27, 32, 35, 38.

Strelec 23. 11. – 21. 12.

Vaša vsestranska delovna vnema bo nekoliko popustila, kar ne bo brez posledic. Težave bodo z ljubljeno osebo. V poslovnem dogovoru bodite vztrajni, sicer pa je priporočljivo, da bi se veliko gibali v naravi. Srečne številke 5, 6, 18, 24, 34, 39.

Kozorog 22. 12. – 20. 1.

Veliko se boste ukvarjali s svojim položajem, čeprav za to ni pravih razlogov. Ne pustite se zmeti zaradi nekega novega znanca ali znanke. Ob koncu tedna pazite na denarnico in ne bodite preveč velikodušni. Srečne številke 3, 7, 16, 17, 19, 21.

Vodnar 21. 1. – 19. 2.

Pri delu se ne prenapenjajte, recite kdaj tudi ne. Čaka vas vesel dogodek in presenečenje, ki bo spremeniло mnoge načrte. Nad denarnimi težavami ne obupajte, bo kmalu bolje, živčno se sprostite v naravi. Srečne številke 5, 16, 19, 22, 39, 40.

Ribi 20. 2. – 20. 3.

Čakajo vas nemirni dnevi predvsem v poklicu. Oborožite se s potrpljenjem. Kaže, da se boste do ušes zaljubili, kar pa ne bo ovira, da ne bi izpeljali donosnega načrta. V prehrani se izogibajte kalorij. Srečne številke 1, 10, 20, 21, 34, 35.

BESEDE ZGODOVINARJA

ROBERT S. LOPEZ

(...) Nastop evropske civilizacije, na katero so se mnogo kasneje navezale »prekomorske Evrope« v Ameriki in po drugih celinah, ni edino važno dejstvo, ki je nastalo v srednjem veku, je pa edino, ki ga napolnjuje, ne da bi presegle njegove meje. Izraz »srednji vek« je morda najmanj posrečen izmed vseh neštetih, ki jih zgodovinarji iz navade še vedno nalepljamo svojevoli izsekom preteklosti. Vsaka doba je namreč, če že hočemo, »srednji vek«, prehod med preteklostjo in prihodnostjo. Doba, ki jo imenujemo srednji vek – tisočletje med IV. in XIV. stoletjem – je bila v resnici samo prehod od umiranja klasične sredozemske civilizacije do porajanja moderne evropske civilizacije. (...)

(...) Vendar pa nič ne bi bilo bolj izumetničenega in zato napačnega, kot začrtati portret dobe, ne da bi pri tem upoštevali materialne pogoje. V čemer je videl srednji vek nekakšen dvoboj med duhom in mesom, med dušo in telesom, to predstavlja nam vedno znova začeti dialog med zgodovino uma in gospodarsko zgodovino. K sreči pa ima razvoj srednjeveškega gospodarstva prav tako svojo notranjo enotnost. (...)

(...) Resničnost tvori brezkončna vrsta posameznikov in bojev. Razvoj človeštva je proizvod neštetih delnih vzrokov ter številnih posrednih in neposrednih posledic. V trenutku ko izročam javnosti te besede, morda preveč častihlepne, podpira mojo slabost slika, ki je bila tako draga ljudem srednjega veka: celo pritlikavec mora videti daleč, če sedi na ramah orjakov, ki so bili pred njim. (... 4.)

Rojstvo Evrope, 1962

izbral: Slavko Gaberc

ČASOPIS ZA KRITIKO ZNANOSTI

HAPPY NEW AGE

New age ali v našem prevodu Nova doba dobiva vse več privrčencev v svetu in njihovo število narašča tudi pri nas. Nova kvaliteta življenja se kaže kot neizogibno iskanje, ki stremlji za obliko bivanja, ki presega postindustrijsko mentaliteto, katera je utemeljena na stereotipu zadovoljnega meščana razvitega zahoda.

Pristaši New age-a na vseh področjih iščejo nove prvine sožitja med telesom in duhom, med posameznikom in družbo, med človekom in njegovim naravnim okoljem. V iskanju teh idealov se posvečajo tudi povsem pragmatičnim stvarim, kot je reševanje ekoloških problemov ali proučevanje zdravega načina prehranjevanja. Na duhovni ravni je zaznavno močno zanimanje za spolnost, meditativno filozofijo, vzhodni religiozni mysticism, kot tudi nasploh za umetnost, literaturo, glasbo...

Publikacija Happy new age prinaša prispevke z vseh teh področij na način, ki obravnava zgoraj omenjeno in поблиže predstavlja tudi samo gibanje. Prispevke so napisali vidnejši tuji avtorji, ki so naravnani v orientaciji new age-a. Poleg njih so teksti slovenskih aktivistov, ki so v velikem delu usmerjeni v prikaz zgodovine in eksistence gibanja pri nas.

IZVIRNO LEPOSLOVJE

Pesniška zbirka Nevina Birse nosi pomenljiv naslov Prva svetloba. Poezija je izrazito lirčna, metaforično bogata in uporabljen je razgiban jezik. Popotovanja po njegovih verzih nudijo rafinirano estetsko ugodje razpeto med razmišljanje in sanjsko domišljijo.

Zapisi v tišino so fragmentarni dnevniški zapisi pesnika, prevajalca in esejista Jožeta Udoviča. Prikazan je čas med leti 1966 in 1983 in predstavljajo zanimivo pričevanje o tem obdobju. Po svojem značaju so to osebni, intimni zapiski, iz katerih pa mnogo izvemo o pomembnih sodobnikih in prijateljih pisca iz političnega, kulturnega in družbenega življenja.

Kratke zgodbe Andreja Moroviča, zbrane v knjigi Potapljalci, predstavljajo zmes med avtobiografsko prozo in fiktivno pripovedjo. Kje je ločnica, pravzaprav sploh ni pomembno, saj Morovič drži bralca s hitrim tempom dogajanja, sočnim erotičnim besednjakom in dinamično naracijo.

Tudi Oranгутan Emila Filipčiča je splet kratkih zgodb, ki spontano drsijo ena v drugo v preplet sicer vsakdanjih, a pogosto z bizarnostjo in črnim humorjem zaznamovanih situacij. Vmes se odpirajo razmišljanja o sebi, o bližnjih, ki so razpeta med nasprotja in ne ponujajo končnega odgovora.

Boris Gorupič

RETROSPEKTIVA ZMAGA JERAJA V PIRANU IN KOPRU

MOJSTER ČOPIČA IN OBJEKTIVA

V Mestni galeriji v Piranu in galerijah Loža ter Meduza v Kopru so pripravili obsežen prikaz opusa Zmaga Jeraja. Gre za retrospektivni pregled, ki obsega njegovo delovanje med leti 1967 in 1992 na področjih slikarstva in fotografije.

Zmago Jeraj se uvršča v tisto generacijo slovenskih umetnikov, ki je diplomirala leta 1960. Študij je nadaljeval pri prof. Gabrijelu Stupici ter se izpopolnjeval v Veliki Britaniji in Rusiji. Potem je na slovenski likovni sceni eden od aktivnejših umetnikov, saj je deloval v različnih panogah, poleg slikarstva tudi v fotografiji, risbi in grafiki. Ukvarjal se je tudi s knjižno ilustracijo, scenografijo, uredniškim delom in likovno pedagogiko. O kvaliteti njegovega dela govori tudi vrsta nagrad, ki jih je prejel, od katerih omenimo le bronasto medaljo na 16. mednarodnem salonu AIL v Parizu leta 1984, nagrado Prešernovega sklada za likovno umetnost leta 1985 in Jakopičevo nagrado leta 1991.

Slikarstvo predstavlja v razgibanem ustvarjanju Zmaga Jeraja najboljše enoto. V času petindvajsetih let, kolikor jih zajema perspektiva, so opazni različni pristopi, ki jih je zavzemal do slike in slikarstva. Ti so seveda produkt objektivnih okoliščin, ko so se na umetniškem trgu pojavljali novi pogledi in uveljavljale nove umetniške prakse. V šestdesetih in še v sedemdesetih je zanj značilna skopa uporaba barve. Najljubši so mu sivi in temni toni, katere med sabo

ločujejo ostre in močne linije, ki oblikujejo čvrsto in stabilno likovno zgradbo. V osemdesetih letih spreminjajo odnos do kolorita in barvo nanaša z mnogo večjo radodarnostjo. Potezo spreminja iz ravnih črt v silovite ekspresivne nanose polne strasti. Ekspresivni kolorizem je

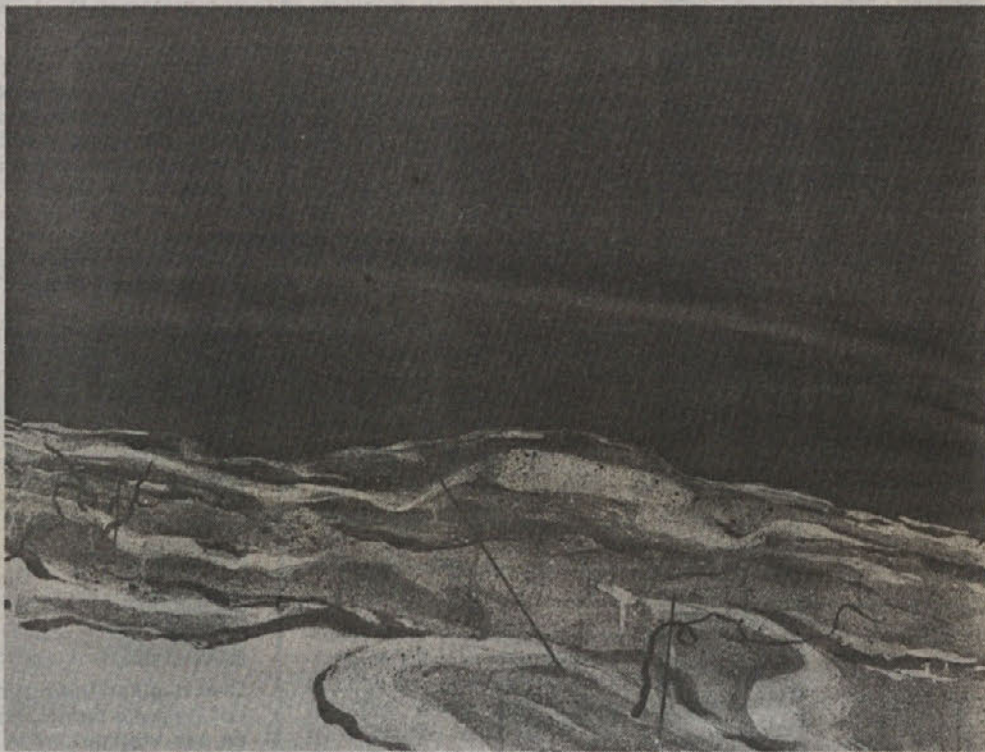
v Jerajev opus prinesel odlične rezultate in v polni meri pokazal njegovo slikarsko znanje.

Eden od medijev, kjer se Jeraj suvereno izražala, je tudi fotografija. Po svoji originalnosti se gledalcu močno vtisne v spomin fotografije iz cikla Krivoustneži. Posnetki, pretežno črno-beli, prikazujejo pustne prizore, portrete mask, oziroma različne situacije, v katerih se pustne šeme razkazujejo. Portreti nam mnogo povedo o maski kot

tudi o osebi, ki za to masko prikriva svojo resnično identiteto. Glede na geografske značilnosti pustnih običajev nam tudi razkrivajo kulturo določenega okolja in njegovih običajev, ki imajo svoje korenine v davni zastrti preteklosti.

Retrospektiva Zmaga Jeraja bo v primorskih galerijah na ogled do 15. julija.

Boris Gorupič

Zmago Jeraj, Brez naslova, 1975, akril in lak na platnu

STARI EGIPT: ZAUSTAVITI ZOB ČASA

NEFRETETINE UMETNINE

Ni je bilo stvari, ki bi jo znameniti faraon Ramzes II. odrekel svoji ljubljeni ženi Nefretete. Tudi po smrti je lepotic poklonil sijajno grobnico, v kateri so bile nekatere največje pokrovne staroegipčanske umetnosti. Kraljičin lik so na zidovih ovekovečili najboljši umetniki svojega časa in z napisi radodarno slavili njeno lepoto.

Vendar bogastvo njenega posmrtnega doma ni ostalo skrivnost. Grobnico so večkrat oropali in odnesli vse, kar se je nositi dalo. Ko so jo v začetku tega stoletja odkrili arheologi, so jim ostale le stene, precej poškodovane v velikih poplavih v prehodu iz stare v novo ero.

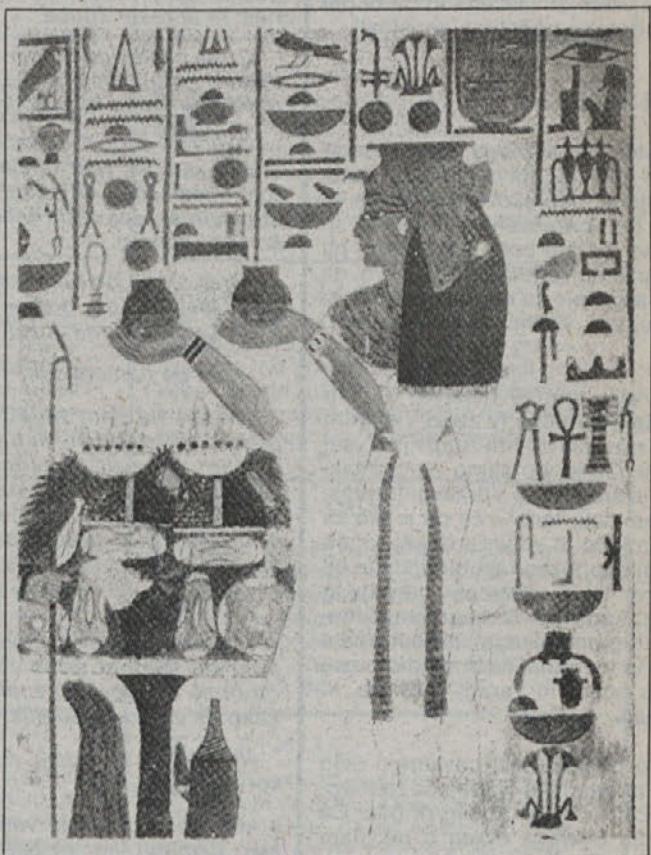
Žal se je propadanje v našem stoletju nadaljevalo tako pospešeno, da so štirideset let po odkritju egipčanske oblasti bile prisiljene Nefretetino grobnico zapreti za javnost in začeti veliko varovalno akcijo. Vanjo so vložile štiri milijone dolarjev, traja že šest let in bo še najmanj dve. Bil je že skrajni čas, kajti omet je odpadel, v kotih so se zaredile žuželke, vlaga se je zajeda v barvne nanose.

Po mnenju strokovnjakov, raziskovalcev in konzervatorjev je glavni krivec za propadanje vlaga, ki jo vnašajo obiskovalci. Z meritvami so dokazali, da skupina dvajsetih ljudi v eni uri podvoji relativno vlago v grobnici, kar

povzroči razvoj mikroorganizmov, ki prodirajo v kolorit.

Konzervatorji so počistili slikarije, ojačali poslikane površine, a tistega, kar je bilo popolnoma uničeno, niso mogli povrniti. Njihov osnovni cilj je bil konzervacija in nadaljnja zaščita Nefretetinih stenskih podob. Velik del poslikav je po očiščenju ponovno zasijal v nekdanjem blešku in svežini izjemne lepote, ki učinkuje veličastno ne glede na propadle dele.

Med čiščenjem so odkrili tudi nekatere tri tisoč let stare človeške napake, drobne nepravilnosti, ki dajejo mojstrovina prav poseben šarm. Neki nerodnej je v svežo barvo odtisnil svoje prste, drugemu je ušla packa modre barve, s katero je prekrival strop, tretji je med hieroglifi, ki govorijo o kraljičini lepoti, vnesel račun za opravljeni posel. Na vse to gledamo danes s simpatijami, saj je ob lepoti in blišču Stari Egipt poznal tudi človeške napake.

V obnovo Nefretetine grobnice so vložili štiri milijone dolarjev

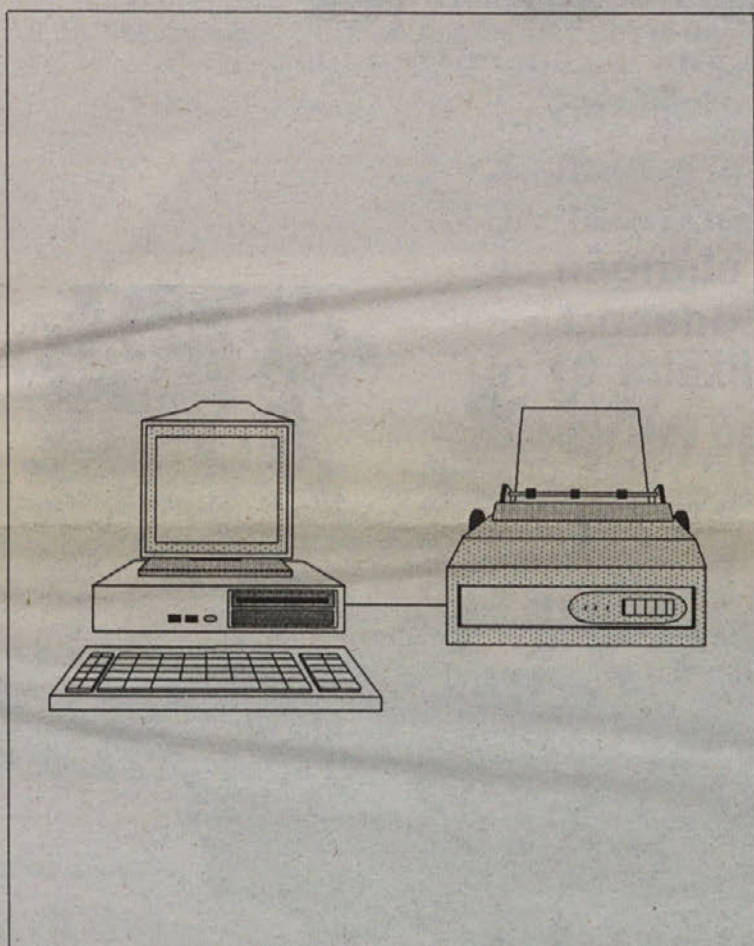

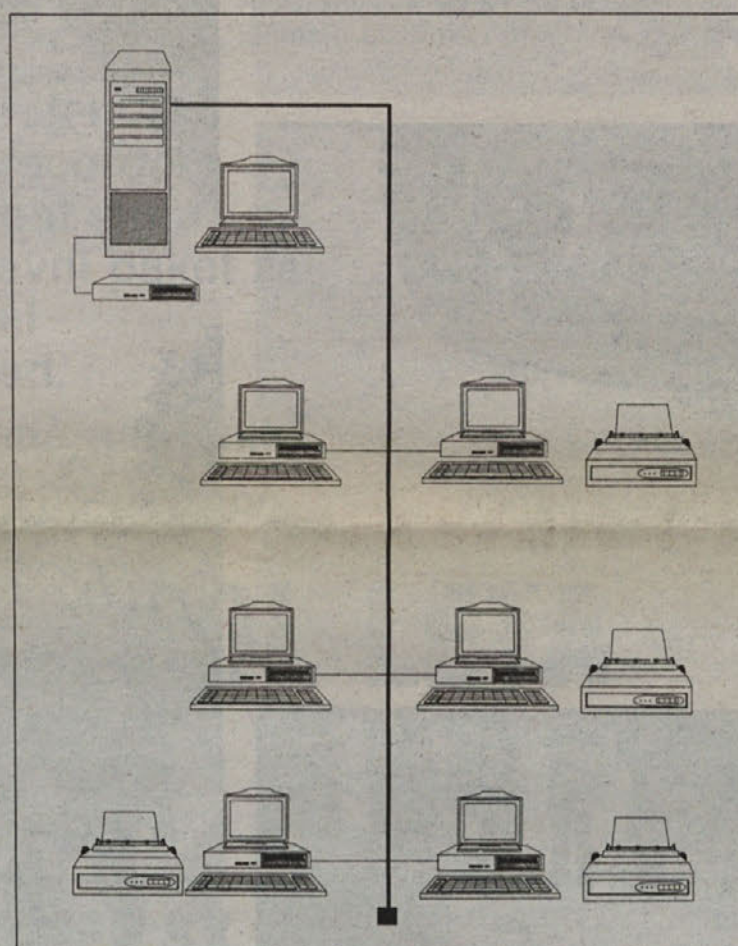
VODENJE POSLOVANJA PODJETJA

S
SODOBNO RAČUNALNIŠKO STROJNO IN PROGRAMSKO OPREMO
STORITEV NA KLJUČ

MANJŠE PODJETJE:

VEČJE PODJETJE:

VODENJE:

FINANČNO POSLOVANJE - KOMERCIALA - MATERIALNO POSLOVANJE
STROŠKOVNO POSLOVANJE - TEHNOLOGIJA IN PROIZVODNJA

HITRA DOBAVA - INSTALACIJA - UVAJANJE V UPORABO - SERVIS

LEASING PRODAJA

VABLJENI NA PREZENTACIJO!

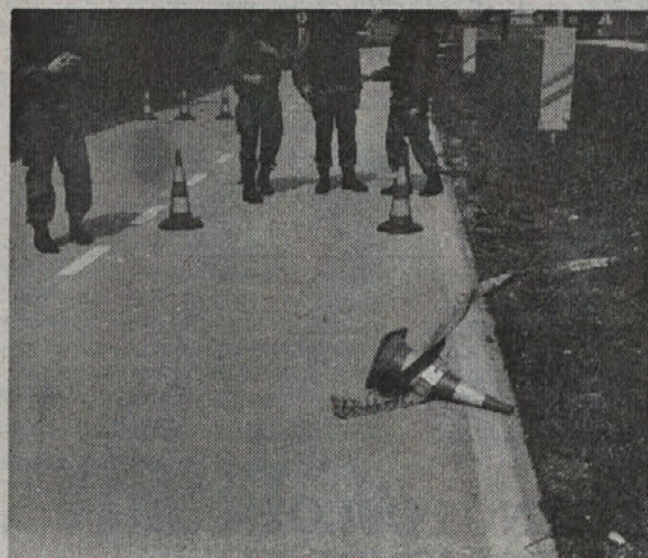
INFORMACIJE:

SPEKTRA d.o.o., Tovarniška 35, 63000 Celje - Tel. (063) 38-711, 38-656, Fax. (063) 38-493
Prodajalna mikroračunalniške opreme: veleblagovnica TEKOP, Tel. (063) 441-548

AKCIJE

NE IZZIVAJTE BAVČARJEVIH

NAGRADE ZA ZVESTOBO**NAGRADE ZA PRIJATELJE****NOVA DOBA**

VELIKA NAGRADNA IGRA ZA NAŠE STARE IN NOVE NAROČNIKE

Velika nagradna igra NOVE DOBE, v kateri lahko sodelujete vsi, ki ste se že naročili ali se še boste naročili na naš časopis. Pri žrebu bomo upoštevali vse naše stare in nove naročnike, ki imajo plačano naročnino za najmanj tri mesece.

1. nagrada – TV sprejemnik
  2. nagrada – Videorecorder
  3. nagrada – Glasbeni stolp
  4. nagrada – 10 dnevni paket za 1 osebo v Rogaški
- In 10 tolažilnih nagrad.

Preverite, če ste že naš naročnik!

ŽREBANJE BO 25. JULIJA 1992

1/2 KG ZLATA ZA POL LETA ZAUPANJA

IN LAPTOP VEDA 386 SX

in brezplačni mali oglas v 2X vrednosti vplačane naročnine dobi izžrebani naročnik, ki vplača polletno naročnino, ki znaša 1.920 SLT.

**MALI OGLAS
ZASTONJ KUPON**

MOJ NASLOV: _____

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

NOVA DOBA**NAROČILNICA**

Ime ..... priimek .....

naslov .....

naročam časopis-tednik Novo dobo na naslov .....

Na gornji naslov mi pošljite ..... izvodov.
(število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

_____ podpis naročnika

NOVA DIMENZIJA V PROFESIONALNEM RAČUNALNIŠTVU

VEDA

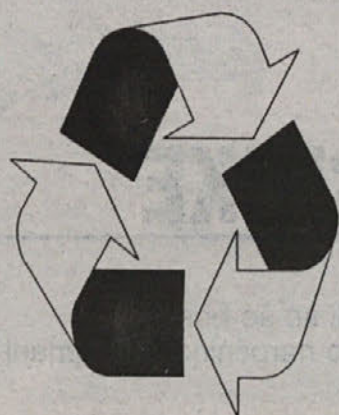
AREAL

VEDA

AREAL

VEDA

◆ Zanesljiv in izmenljiv trdi disk

NOV TRDI 2,5" DISK

ZA STARE IN VSE
NOVE TIPE
RAČUNALNIKOV

Visoka tehnologija našega ameriškega partnerja ter naše znanje in izkušnje, dajejo kontrolirano varnost vašim računalniškim podatkom.

Trdi diski so najbolj drag in kritičen element vsakega računalnika. V kolikor se pokvari ali pa je dostopen nepoklicanemu uporabniku, lahko nastane na uporabnikovih podatkih, spravljanih v takšnem disku nepopravljiva škoda, oz. ti podatki lahko pridejo v neprave roke. Do okvare pride v večini slučajev zaradi kratke življenjske dobe večine starejših in tudi novejših diskov. V zadnjem času pa so te okvare še zlasti pogoste na prenosnih računalnikih, ki se močno uveljavljajo, saj so le ti izpostavljeni stalnim tresljajem in sunkom, kar je lahko fatalno za vgrajeni disk in v njem spravljene podatke.

Podjetje VEDA je na sejmu CEBIT 92 v HANOVURU, predstavila rešitev, ki močno zmanjšuje zgornjo problematiko. Gre za vgradnjo izmenljivega trdega diska, ki zdrži dokaj hude mehanske obremenitve in ki ima veliko kapaciteto, dolgo življenjsko dobo ter zelo malo porabo (le 1.5 W). Ker je disk lahko tudi izmenljiv je tudi v varnostnem pogledu izredna pridobitev, saj ga uporabnik po prenehanju dela z računalnikom enostavno potegne iz računalnika ter ga spravi v trezor.

Opisane lastnosti in prezentacija te rešitve, na CEBITU je botrovala temu, da se je med drugimi za tak računalnik odločila tudi nemška finančna policija.

Podjetje VEDA iz Ljubljane vabi vse, ki jim je varnost podatkov najpomembnejša, kakor tudi proizvajalce računalniških sistemov, na demonstracijo. Zaradi lažjega planiranja terminov, VEDA prosi, da eventuelni obisk najavite po telefonu oz. po FAKSU.

◆ Komercialno zanimivo

Nov izdelek je zanimiv za končnega uporabnika, ki mu stari trdi diski grenijo življenje, kakor tudi za proizvajalca novih sistemov.

Trdi diski so tudi najdražja komponenta vsakega računalnika. Z rešitvijo, ki vam jo ponujata tako ameriški AREAL kot slovenska VEDA, ki se dogovarja za postavitve tovarne teh diskov v Sloveniji za celotno evropsko tržišče, se cena tega novega tehnološkega čudeža bistveno ne razlikuje od cene po kapaciteti podobnih diskov. To je še zlasti pomemben faktor, saj je ta disk primeren tudi za zamenjavo v starih računalnikih, ki jim z obstoječimi diski poteka življenjska doba. Novi izmenljivi disk, ima tudi to prednost, da jih je lahko več na enem sistemu. To pomeni večji izkoristek enega računalniškega sistema in s tem znižanje stroškov nabave večih sistemov. Vsak uporabnik je odgovoren le za svoj disk, in ni več izgovorov, da je nekdo tretji uničil podatke.

IDEALNO ZA:

- BANKE
- PODJETJA
- TRGOVINO
- ZDRAVSTVO
- POLICIJO
- VOJSKO in

za vse tiste, ki so jim podatki več vredni od najboljšega računalnika.

INFORMACIJE:

VEDA d.o.o. Ljubljana
Brnčičeva ul. 31/ I
Obvoznica za Maribor, prvi semafor
pred Črnučami desno,
(v stavbi UNIS TOS)

Tel. : 061 374 740

FAX: 061 374 063

TEHNIČNI PODATKI ZA 2,5" TRDI DISK:

- 1 60, 80, in 120 MB, dobava takoj
- 2 180, 240 in 300 MB, konec 1992
- 3 Povprečni pristopni čas pod 19ms
- 4 Odpornost na udarce do 130 G !!!
- 5 Disk je lahko izmenljiv ali stalen, vmesnik je AT-BUS, dolga življenjska doba je povečana tudi zaradi nizkih obratov diska in je nad 100.000h

NOVA DOBA

Avtomobili

FORD TAUNUS 1.3, letnik 1977, registriran do 6/1993, odlično ohranjen, prodam. Tel.: 063/731-278

Ostalo

AVTOMATIKA A3 KLS, kupim za 200 DEM v voznom stanju. Tel.: 063/33-825

HIŠA v bližini Laškega, na mirnem kraju, je naprodaj, ima dve samostojni etaži in klet s skupno površino 320 m², objekt ima telefon, ck, zamenjam tudi za manjšo hišo. Tel.: 063/21502

KAVČ, raztegljiv s foteljem, ugodno prodam. Ogled možen vsak dan po 11. uri dopoldan. Marinič Nataša, Gotovlje 139, 63310 Zalec

ISČEVA STANOVANJE v Celju, najraje v centru. Kličite od 16. do 18. ure. Tel.: 063/33-817

STANOVANJSKO PRAVICO za garsonjero ali enosobno stanovanje odkupim. Tel.: 063/411-147, popoldan

OKREPČEVALNICO ALI BIFE vzamem v najem. Tel.: 063/821-354, dopoldan, Majda
MOTOR CTX 80, 560 km, 50% nove cene, prodam. Tel.: 063/36-458

VARILNI TRANSFORMATOR 220 V 160 A, nov, prodam, cena 130 DEM. Tel.: 063/31-781
AVTOMATIK s smerokazi, star 3 leta, prodam za 500 DEM. Tel.: 063/31-781

VIDEOKAMERO HITACHI-VHS, dodatna baterija in 8 barvni image generator, prodam, cena 2.400 DEM, možni obroki. Tel.: 063/816-502

VULKANIZACIJA
in
AVTOPRALNICA

nudi storitve z najbolj sodobnimi stroji

**Rosando
PREVOLNIK
Teharje,
tel.: (063) 32-900**

ŽELITE POIZKUSITI
NAJBOLJŠO PIZZO?
DOBILI JO BOSTE
V PIZZERIJI »MAJDA«
V ANKARANU NA MAHNIČEVI
1

PONUJAJO PIZZE VSEH VRST
IN TUDI SPECIALITETE NA
ŽARU!
DOBRODOŠLI!

OBNOVLJENO STANOVA-
NJE 70 m², na mirnem kraju
v Velenju, prodam (toplovod,
centralna, telefon). Tel.: 063/
853-683

OHRANJENO KUHINJO, prod-
am, 4,30 m, s štedilnikom,
hladilnikom in napo. Možnost
nakupa po delih. Tel.: 063/27-
722, po 14. uri.

MATERINSKI
DOMPRISPEVAJTE ZA
MATERINSKI DOM!

Prispevke lahko nakažete na
žiro račun ZPMS,
Miklošičeva 16, Ljubljana,
štev. 50101-678-45223
s pripisom
"za materinski dom".
Hvala!
Odbor za materinski dom
pri reviji Otrk in družina,
Miklošičeva 16, Ljubljana,
Tel.: (061) 311-658

Pokrovitelji: Janez Hacin, Državna
založba Slovenije d.d., Cankarjev
dom, Simotisk-Papirus in vsi, ki
se nam boste še pridružili!

V hotelskem naselju
Bernardin - Portorož
Prodaja modnih oblačil

Moderato Cantabile

- svilene konfekcije
- torbice Grošelj Marijete in
še...

Pričakujemo vas

Restaurant
TAVERNA.

Koper - Capodistria

Vam nudi:

jedi iz različnih vrst rib,
morskih sadežev in
najkvalitetnejših vrst mesa

Vsak dan od 11. ure dalje

Magazin DANIZA

Trieste, Via Trento 9/A

Po nizkih cenah dobite
različne znamke džinsa
KEWIS, CASUCCI...
znano športno opremo in
druga oblačila

FOTO STUDIO
FOTO COLORNAJHITREJŠE
v KOPRU

Razvijanje različnih filmov
in izdelava barvnih foto-
grafij
vseh velikosti!

Naše geslo je KVALITETA

HONDA

HYUNDAI

SERVIS

IVAN BOLČIČ

Na logu 15
66280 Ankaran
Tel. (066) 51880

transped

COMMERCE

MEDNARODNA SPEDICIJA IN TRANSPORT d.o.o.

KOPER - CAPODISTRIA, REPUBLIKA SLOVENIJA

CRACK Z VZHODA

»ČEHO« OSVAJA ZAHOD PREK
NEMŠKE NARKO-SCENE

Obiskovalci berlinske podzemne diskoteke »Tresor« so znani po izvrstni kondiciji. Oglušujoč sintezerski beat grmi v kleti bivšega trezorja veleblagovnice Wertheim vsak dan do osmih zjutraj. Ker pa je težko vzdržati vso noč v težkem plesnem ritmu, marsikateri plesalec stimulira svoje telo s »prepovedano kemijo«. Za razliko od Amerike, kjer je crack izrinil s prvega mesta »kralja« drog kokain, se v Nemčiji vedno več narkomanov odloča za čeho, beli prah, ki deluje dlje od kokaina in je bistveno cenejši, saj stane gram od 50 do 200 DEM.

Kot nam že ime pove, prihaja nova droga na zahod iz Češko-Slovaške. Tam se imenuje »Pernik«, kar je skrajšano ime za Pervitin, pred sto leti sintetiziran am-

fetamin. Amfetamini so na zahodu prepovedani in tretirani kot težke droge (kot heroin, kokain in LSD). Po velikih spremembah pa od leta 1989 na Češko-Slovaškem ni

več prepovedano posedovanje »Pervitina«, ki je bil v obdobju komunizma svojevrstna legitimacija odnosa proti osovražnemu režimu.

Kakorkli, v sedemdesetih letih so najboljši »kuharji« tekmovali v pripravi najboljših cocktailov. Gram čistega praha »Pervitina« zadostuje za 10 do 20 doz. Lahko se ga njuha, na Zahodu pa je popularno mešanje z mineralno vodo.

»Pernik-scena« se je po žametni revoluciji toliko spremenila, da je na ulicah mešanica, v kateri je komaj kakšen odstotek originalnega destilata. Češko-Slovaška policija pa že govori o organizirani mafiji, proti kateri se od lanskega oktobra bori posebej osnovana Brigada proti drogam.

Šef Brigade Jaroslav Šterba trdi, da je trenutno samo v Pragi več kot 80 »Pervitinkuhinj«, zaslužek kuharjev pa je ogromen. Kilogram najvažnejše surovine, ephedrina, iz katerega se lahko proizvede približno 750 gramov čistega »Pervitina«, stane na črnem trgu 35 DEM, to je pol manj od cene, ki jo doseže gram destilirane prahu na praškem tržišču. Dobiček na kilogramu na Češko-Slovaškem je okrog 40.000 DEM, kar je malo primerjavi z dobičkom prethotapljenih robe na Zahodu, kjer gram doseže tudi 200 DEM.

Umetnost priprave »vzhodnega cracka« je znana tudi na Poljskem, nemška policija pa še ni uspela vdreti v njihove izvozne kanale, čeprav je v Nemčiji že uspešno zaprla sedem »čeških kuhinj«.

ZOPET SKUPAJ

Val Kilmer in njegova so-
proga Joanne Whaley-Kilmer
bosta v filmu ponovno za-
grala skupaj. Po filmih »Wil-
low« in »Kill me again« bosta
nastopila v glavnih vlogah
v filmu »Lighting Bird«,
zgodbi o mladem ameriškem
paru, ki se odpravi v Afriko
zbirati kačje serume.

Za Joanne bo to po poro-
čniškem dopustu prvi film, ro-
dila je hčerkico Mercedes, ki
je sedaj stara šest mesecev.

TRGOVINE ZA VSAKOGAR

KUIK

mi pa kupujemo v trgovinah
KUIK

SHOPPING. SHOPPING IN **KUIK**

LAŠKO: ODPRLI VRATA PIVOVARNE – PIVO JE ZASTONJ TEKLO V POTOKIH

ZLATOROG JE SAMO EDEN

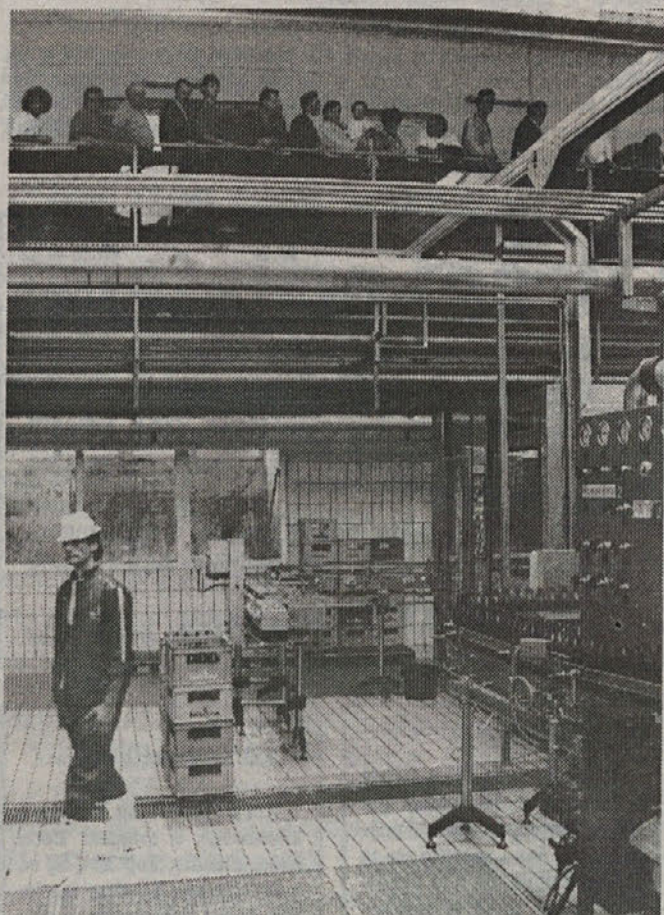

Foto: Lucas